

Kaavoitusohjelmaan ottaminen

Valmistelija yhdyskunnan palvelualue, kehittämisarkkitehti Maija Villanen

Yhdyskunnan palvelualue esittää kunnanhallitukselle asemakaavan muutoksen käynnistämistä Haljastennokan alueelle. Tavoitteena on esittää lisärakentamista alueelle siten, että rannan virkistys- ja luonnonympäristö säilyy julkisessa käytössä. Nykyinen Haljastennokan huvilarakennus ja sauna vaatisivat kunnostustoimenpiteitä, jotta vuokrauskäytön jatkaminen olisi mahdollista. Toisaalta nykyisen kaltaisesta vuokrauksesta saatavat tulot eivät riitä kattamaan korjauksen ja kunnossapidon kustannuksia. Asemakaavan muutoksen avulla huvilarakennuksen käyttötarkoitus muutettaisiin siten, että se on myytävissä. Rantasauna jäisi osaksi virkistysreitin aluetta ja sen vuokraustoiminnan jatkamista olisi mahdollista harkita. Samalla tutkitaan 1–2 pientalotontin kaavoittamista huvilarakennuksen viereen. Työssä voidaan myös tutkia huvilarakennuksen muuttamista yrityskäyttöön.

Haljastennokan vuokrattava päärakennus ja sauna

Haljastennokan huvila sijaitsee ainutlaatuisella paikalla Kirkkojärven rannalla, kävelymatkan päässä Lempäälän kuntakeskuksesta. Kohde sijaitsee kallioisella koillisrinteellä, joka viettää kohti Kirkkojärveä, juuri ennen Lempäälän kanavaa. Haljastennokan kesähuvilaksi rakennettu päärakennus on rakennettu vuonna 1905 muualta tuoduista vanhoista hirsistä. Päärakennus ja sauna ovat olleet vuodesta 1981 alkaen ensin vain Lempäälän kunnan työntekijöiden vuokrauskäytössä. Vuonna 2019 Haljastennokka avattiin kaikkien kuntalaisten vuokrattavaksi.

Kiinteistö- ja toimitilaohjelma sekä Lempäälän kunnan sopeuttamistoimet

Yhdyskuntalautakunta 11.3.2024 § 34 ja kunnanhallitus 8.4.2024 § 76 käsittelivät kunnan kiinteistö- ja toimitilaohjelmaa, jossa kohde oli ryhmitelty kehitettävien rakennusten joukkoon. Tuolloin keväällä kohteen tilannetta oli kuvattu sen hetkisen tilanteen mukaan: Ulos vuokrataan, sauna peruskorjattu. Muuttuvana tavoitteena oli tuolloin, että aluetta kehitetään niin, että nokkaan saadaan retkeilyreitti.

Lempäälän kunnan sopeuttamistoimien yhteydessä loppuvuonna yhdyskunnan palvelualueelle annettiin tehtäväksi käynnistää asemakaavan muutoshanke, jossa selvitetään mahdollisuuksia 1–2 pientalotontin toteuttamiseen sekä huvilarakennuksen myyntiin. Rantareitti säilyisi julkisessa käytössä.

Nykyinen kaavatilanne ja strategiset tavoitteet

Kunnan strategisessa yleiskaavassa (14002, 18.8.2021) Haljastennokan kohdalla on tärkeä ekologinen yhteys kuntakeskuksesta Vesilahden suuntaan. Alue on kuntakeskuksen helmen aluetta, jota tiivistetään ja kehitetään vireänä asumisen, palveluiden ja työpaikkojen keskittymänä, kuitenkin herkkää ja pienimittakaavaista kulttuuriympäristöä huomioiden. Tavoitteena on korkea aluetehtävyys, mutta tilaa varataan myös yleisille

alueille, toteuttaen laadukasta viherympäristöä ja varmistaen yhteydet läheisille virkistysalueille. Vapaat ranta-alueet varataan julkiseen käyttöön rantareitistöjä ja näkymäyhteyksiä kehittäen.

Osayleiskaavassa (12010, 17.12.2001) alue on merkitty pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi ja lähivirkistysalueeksi. Nykyisissä asemakaavoissa (1964, 1980 ja 2002) Haljastennokan alue on merkitty kesäasuntoalueeksi, omakotirakennusten korttelialueeksi ja katualueeksi. Koko Haljastennokan aluetta ei kuitenkaan ole asemakaavoitettu.

Lempäälän kuntastrategian tavoitteena on kasvaa hallitusti. Ekologinen kasvu löytää paikkansa ja täydentää nykyistä nauhataajamaa rakentaen viihtyisää asuinympäristöä. Lähiluonto ja vesistöt ovat kaikkien saavutettavissa ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia. Aktiivisiin liikkumismuotoihin perustuvia elämäntapoja vauhditetaan täydentämällä pyöräily- ja kävelyreittejä.

Lempäälän väestökasvu on nopeampaa kuin Tampereen seudulla keskimäärin, ja vuotuinen väestönkasvun tavoite on yksi prosentti. Vähennämme 80 % kasvihuonepäästöjä vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Vaalimme kaava-alueiden suunnittelussa luonnon monimuotoisuutta.

Asemakaavahankkeen tavoitteet

Nykyisen osayleiskaavan, strategisen yleiskaavan sekä kuntastrategian tavoitteiden pohjalta esitetään, että aluetta pyritään kehittämään nykyistä tiiviimmälle rakentamiselle siten, että huomioidaan ulkoilun ja lähiluonnon tarpeet sekä säilytetään vapaat ranta-alueet. Samalla kehitetään sujuvia virkistysreittejä vesistöjen ja liikenneväylien esteellisessä ympäristössä. Suunnitteluratkaisussa tavoitellaan sopivaa tasapainoa lisärakentamisen ja virkistysalueiden välillä. Alueella on voimakkaita maastonmuotoja, jotka tuovat haastetta suunnitteluun. Tavoitteena on ensisijaisesti kehittää kunnan omistuksessa olevia alueita.

Ennakkovaikutusten arviointi

Asemakaavatyössä on mahdollista edistää kuntastrategian toteutumista. Käynnistettävä työ edellyttää suunnitteluresurssien käyttämistä sekä selvitysten tilaamista. Kaavan mahdollistama huvilarakennuksen ja mahdollisten tonttien myynti tuottavat tuloja kunnalle. Asemakaavatyö on lakisääteinen prosessi, jossa arvioidaan tehtävän muutoksen vaikutuksia. Tämä mahdollistaa kuntalaisten osallistumisen ja palautteen antamisen. Pienialainen asemakaavan muutos voi ohjata tilankäyttöliisiin kompromisseihin, kun optimaaliset ratkaisut ovat rajallisia. Julkisuonteisessa käytössä olleen Haljastennokan muuttaminen asemakaavoituksessa yksityisalueeksi vähentää kuntalaisten kulttuurista yhteenkuuluvuutta. Jos Haljastennokan tontti muuttuu asuintontiksi, julkinen pääsy huvilalta avautuvan maiseman äärelle estyy, mutta vapaat ranta-alueet ja julkinen rantareitti mahdollistaa maiseman äärelle pääsemisen kaikille kuntalaisille. Suunnittelutyössä laadittavat luontoselvitykset mahdollistavat arvokkaiden kohteiden tai eläinten säilymisen alueella.

Lisätietoja ja toimivalta

Päätös ei ole valituskelpoinen, vaan vain valmistelua ja täytäntöönpanoa koskeva päätös. (AKL 51 §, kuntalaki 91 §, KHO:2003:16). Asemakaavan hyväksymisestä päättää myöhemmin kunnanhallitus.

Lempäälän kunnan hallintosäännön (29.1.2025) mukaan kunnanhallitus hyväksyy muutokset kaavoitusohjelmaan sekä vastaa kaavoituksesta ja

asunto- ja maankäyttöpolitiikasta sekä hyväksyy asemakaavan, mikäli kaavalla ei ole merkittävää vaikutusta asukasmäärään, elinkeinoelämään, kaupunkikuvaan tai valtakunnallisiin ja maakunnallisiin ympäristön tai kulttuuriympäristön arvoihin.

Asiaan liittyy sijaintikarttaliite.

Lisätietoja: kehittämisarkkitehti Maija Villanen, puh. 040 133 7764

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää lisätä Haljastennokan asemakaavan muutoksen kaavoitusohjelman B-koriin ja päättää tehdä asemakaavan laadinnan kunnan kustannuksella. Asemakaavan hyväksymisestä päättää myöhemmin kunnanhallitus.

Päätös

Kunnanhallitus päätti lisätä Haljastennokan asemakaavan muutoksen kaavoitusohjelman B-koriin ja päättää tehdä asemakaavan laadinnan kunnan kustannuksella. Asemakaavan hyväksymisestä päättää myöhemmin kunnanhallitus.

Merkittiin pöytäkirjaan, että yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa ja kaavoituspäällikkö Teija Mäkelä saapuivat kokoukseen klo 15:36 tämän pykälän käsittelyn aikana.

Tiedoksi

Kehittämisarkkitehti, kaavoitusavustaja

Yhdyskuntalautakunta 11.11.2025 § 169
192/10.02.03/2025

Asemakaavaluonnoksen nähtäville asettaminen

Valmistelija yhdyskunnan palvelualue, kehittämisarkkitehti Maija Villanen

Asemakaavan muutos kuulutettiin vireille 18.6.2025 ja sen osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville 18.6.–15.8.2025 väliseksi ajaksi. Asemakaavanmuutos aiheutti paljon lehtikirjoituksia paikallislehdessä. Lisäksi asemakaavasta tuli tavallista enemmän yhteydenottoja kuntaan. Kuntalaiset keräsivät myös 378 nimen adressin, jolla vastustettiin Haljastennokan kehittämistä yksityiseksi paikaksi.

Kuntalaisten aktiivisuus ja saapunut palaute on huomioitu asemakaavaluonnosta valmisteltaessa. Luonnoksen suunnitteluratkaisu mahdollistaa Haljastennokan kehittämisen kunnan omana toimintana tai vaihtoehtoisesti esimerkiksi Haljastennokan päärakennuksen ja sille muodostetun tontin vuokraamisen yritystoimintaan. Rannan sauna sijoittuu uudelle lähivirkistysalueelle, jossa sijaitsee kehitettävä ulkoilun rantareitti. Saunaa on myös mahdollista vuokrata ulkopuolisen yrittäjän voimin vuokrasaunatoimintaan, vaikka se sijaitseekin kunnan virkistysalueella. Asemakaavaluonnos ei ota kantaa huvilatontin myymiseen. Luonnoksessa ei ole mahdollistettu tavanomaista asumista huvilarakennuksessa.

Haljasten päärakennuksen tontin etupuolelle on muodostettu autopaikkojen korttelialue, jolle mahtuu 10–15 autopaikkaa. Paikkoja voidaan hyödyntää

päärakennukselle, rantasaunalle tai virkistysalueen ja mahdollisten venepaikkojen käyttöön.

Luonnosta laadittaessa mukaan on otettu myös yksityinen kiinteistö, joka on lainvoimaisessa osayleiskaavassa osoitettu puistoalueeksi. Tämä rannan puoleinen kiinteistö oli samassa omistuksessa kuin Haljastentie 20. Omistaja on kuitenkin yhdistänyt kaksi eri kiinteistöä yhdeksi 4.9.2025. Alueen mukaan ottaminen laajentaa viheralueen yleiskaavan mukaiseksi sekä mahdollistaa kulkureittien kehittämismahdollisuuksia alueella. Kiinteistön osan osoittaminen viheralueeksi tarkoittaa sitä, että se tulisi asemakaavan myötä siirtymään Lempäälän kunnan omistukseen ja julkiseen käyttöön. Kiinteistöä maksettaisiin sen nykyiselle omistajalle korvaus.

Asemakaavaluonnoksessa on muodostettu kaksi uutta pientalotonttia Haljastennokan eteläpuolelle, mäen päälle siten, ettei tonteilla ole yhteyttä rantaan. Pientalotonteilla rakentamisen laatua ja ympäristöön sopeutumista ohjaa yleismääräys.

Asemakaavaluonnos muuttaa nykyisen rantapolun julkiseksi virkistysalueeksi, jolla on lupa liikkua. Tämä lisää alueella ulkoilevien kuntalaisten määrää ja parantaa kuntakeskuksen läheisiä luonto- ja virkistyspalveluita.

Asemakaavaluonnoksesta on tehty vaikutustenarviointia osana kaavaselostusta.

Lisätietoja ja toimivalta

Liitteet: Asemakaavakartta, kaavaselostus, selostuksen liitteet 1–5.
Oheisaineisto: Esittelyaineisto, Haljastennokka 8048

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön (1.6.2025) 5 luvun 5 §:n mukaan yhdyskuntalautakunta vastaa maankäytön suunnittelun ja kaavoituksen valmistelusta ja kohdan 32 mukaisesti päättää asemakaavaluonnoksen asettamisesta nähtäville.

Lisätietoja: kehittämisarkkitehti Maija Villanen, puh. 040 133 7764, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi.

Esittelijä

Kaavoituspäällikkö

Päätösehdotus

Yhdyskuntalautakunta päättää asettaa asemakaavaluonnoksen nähtäville ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot.

Päätös

Yhdyskuntalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanhallituksen puheenjohtaja Riina Aspila poistui kokouksesta klo 19.06 tämän pykälän käsittelyn aikana.

Tiedoksi

kehittämisarkkitehti, kaavoitusavustaja, rakennuttajapäällikkö

8048 HALJASTENNOKKA

Kaava-alue: Hemminkilä
Sijaintialue: 418-431, 418-882

Asemakaavan muutos koskee: osaa korttelista 64, tonttia 418-431-6-131, katualuetta, puistoa ja kanava-alueutta.

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella muodostuu: korttelin 65 tontit 1-3, lähivirkistysaluetta, venevalkamaa sekä kanava-alueutta.

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

- AO-66** Erillispientalojen korttelialue yksiasuntoisia pientaloja varten.
- PV** Huvi- ja viihdepalvelujen korttelialue.
- Lähevirkistysalue** Lähivirkistysalue
- LK** Kanava-alue
- LV-2** Venevalkama
- LPA** Autopaikkojen korttelialue.
- ET-6** Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitojen korttelialue, jolle saa rakentaa kerrosalaltaan enintään 20 m²:n suuruisen muuntamorakennuksen.

- 3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.
- Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
- Osa-alueen raja.
- Ohjeellinen osa-alueen raja.
- Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

- 65** Korttelin numero.
- HALJASTENTIE** Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.
- 200** Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
- II** Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.
- II** Alleviivattu roomalainen numero osoittaa rakennuksen tai sen osan ehdottomasti käytettävän kerrosluvun.
- I u 1/2** Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa ullaan tasolla käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.

- Rakennusala**
- at** Auton säilytyspaikan ja talousrakennuksen rakennusala.
- hr** Huoltorakennus

- Istutettava alueen osa.**
- Säilytettävä/istutettava puurivi.**
- Katu**
- Ajoyhteys**
- Maisemaan sopiva aita tai tukimuuri.**
- Jalankululle varattu alueen osa.**

Yleismääräykset:

AO-TONTIT
Rakennusten tulee olla pääosin puurakenteisia ja julkisivumateriaalina tulee käyttää puuta. Päärakennuksen pääasiallisen julkisivuvärin tulee olla vaalean keltainen tai sitä tummempi väri, ei kuitenkaan musta tai harmaa. Asuinrakennuksen katon tulee olla symmetrinen tai epäsymmetrinen harjakatto. Ehdottomalle II-kerroksisen rakennusosalalle saadaan kuitenkin sijoittaa II-kerroksisiin rakennuksiin liittyviä yksikerroksisia rakennusosia, kuten varastoja ja katoksia. Tontin ja rakennuksen korkeusasemat tulee sovittaa maaston luonnollisiin korkeussemiin ja naapurin tontin korkeussemiin. Tarvittaessa korkeuseroja hoidetaan terasseilla ja tukimuureilla. Tonttia ei saa tasata kauttaaltaan yhteen korkoon. Pihasuunnitelma tulee laatia rakentamisluvan liitteeksi. Tontille tulee istuttaa tai säilyttää vähintään 4 puuta.

HALJASTENNOKKA, tontti 1
Säilytettävä huvilarakennus, jota ei saa purkaa. Pihapiirin perinnekasvit ja puut tulee pyrkiä säilyttämään. Istutuksia saa täydentää perinteisillä huvilaympäristön lajeilla.

PYSÄKÖINTI
Autopaikkoja tulee rakentaa:
AO-tontit 2 ap / tontti. Vähintään 1 autopaikka tulee tehdä päärakennuksesta erilliseen autotalliin.
Tontti 1: 1 ap / 60 kem²
Polkupyöräpaikkoja tulee rakentaa:
AO-tontit 1 pp / 40 asumisen kem²
Tontti 1: 1 pp / 100 kem²
Vähintään puolet polkupyöräpaikoista tulee sijoittaa katettuun ja lukittavaan tilaan.

Tämän asemakaavan on Lempäälän kunnanhallitus hyväksynyt _____.202_ § ____
Todistaa Lempäälässä _____.202_ virallisesti

Riku Hevonkorpi, hallintopäällikkö
Tämä asemakaavan muutos on tullut voimaan _____.202_

8048 HALJASTENNOKKA		LUONNOS 1:1000	
LEMPÄÄLÄN KUNTA Yhdyskunnan palvelualue		Koordinaattijärjestelmä: ETRS-GK24 ja N2000	
		Kaavanumero: 8048	
		Suunnittelija: Maija Villanen	
Päivämäärä: 3.11.2025		Teija Mäkelä kaavoituspäällikkö	Piirtäjä: Raisa Katajamäki
yhdltk	yhdltk	Nähtävillä AKL 65 §	khall

Asemakaavan selostus
Kaava nro 8048

Haljastennokan asema- kaavan muutos

LUONNOS 3.11.2025

Perus- ja tunnistetiedot

Asemakaavan nimi:

8048 Haljastennokan asemakaavan muutos

Kunta:

Lempäälä

Sijaintialue:

418 / 431-6, 882-1

Kaava-alue:

Hemminkilä

Asemakaavan muutos koskee:

Osaa korttelista 64, katualuetta, puistoa ja kanava-aluetta.

Asemakaavan muutoksella muodostuu:

Korttelin 65 tontit 1–3, lähivirkistysaluetta, katualuetta, venevalkamaa sekä kanava-aluetta.

Vireilletulosta ilmoitettu:

18.6.2025

Kaavan vaiheet:

Luonnos nähtävillä alustavasti 19.11.–21.12.2025, yhdyskuntalautakunta 11.11.2025

Ehdotus nähtävillä XX.XX.–XX.XX.20XX

Hyväksyminen:

Yhdyskuntalautakunta XX.XX.20XX

Kunnanhallitus XX.XX.20XX

Kunnan kaavoittaja:

Kaavoituspäällikkö

Teija Mäkelä

puh. 044 486 3418

sähköposti: teija.makela@lempaala.fi

Asemakaavan suunnittelija:

Kehittämisarkkitehti

Maija Villanen

puh. 040 133 7764

sähköposti: maija.villanen@lempaala.fi

Lempäälän kunta

PL 36 (Manttaalitie 15), 37501 Lempäälä

puh. 03 565 51000

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos kuulutettiin vireille 18.6.2025 ja sen osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville 18.6.–15.8.2025 väliseksi ajaksi. Asemakaavanmuutos aiheutti paljon lehtikirjoituksia paikallislehdessä. Lisäksi asemakaavasta tuli tavallista enemmän yhteydenottoja kuntaan. Kuntalaiset keräsivät myös 378 nimen adressin, jolla vastustettiin Haljastennokan kehittämistä yksityiseksi paikaksi.

Kuntalaisten aktiivisuus ja saapunut palaute on huomioitu asemakaavaluonnosta valmisteltaessa. Luonnoksen suunnitteluratkaisu mahdollistaa Haljastennokan kehittämisen kunnan omana toimintana tai vaihtoehtoisesti esimerkiksi Haljastennokan päärakennuksen ja sille muodostetun tontin vuokraamisen yritystoimintaan. Rannan sauna sijoittuu uudelle lähivirkistysalueelle, jossa sijaitsee kehitettävä ulkoilun rantareitti. Saunaa on myös mahdollista vuokrata ulkopuolisen yrittäjän voimin vuokrasaunatoimintaan, vaikka se sijaitseekin kunnan virkistysalueella. Asemakaavaluonnos ei ota kantaa huvilatontin myymiseen. Luonnoksessa ei ole mahdollistettu tavanomaista asumista huvilarakennuksessa.

Haljasten päärakennuksen tontin etupuolelle on muodostettu autopaikkojen korttelialue, jolle mahtuu 10–15 autopaikkaa. Paikkoja voidaan hyödyntää päärakennukselle, ranta-saunalle tai virkistysalueen ja mahdollisten venepaikkojen käyttöön.

Luonnosta laadittaessa mukaan on otettu myös yksityinen kiinteistö, joka on lainvoimaisessa osayleiskaavassa osoitettu puistoalueeksi. Tämä rannan puoleinen kiinteistö oli samassa omistuksessa kuin Haljastentie 20. Omistaja on kuitenkin yhdistänyt kaksi eri kiinteistöä yhdeksi 4.9.2025. Alueen mukaan ottaminen laajentaa viheralueen yleiskaavan mukaiseksi sekä mahdollistaa kulkureittien kehittämismahdollisuuksia alueella. Kiinteistön osan osoittaminen viheralueeksi tarkoittaa sitä, että se tulisi asemakaavan myötä siirtymään Lempäälän kunnan omistukseen ja julkiseen käyttöön. Kiinteistöstä maksettaisiin sen nykyiselle omistajalle korvaus.

Asemakaavaluonnoksessa on muodostettu kaksi uutta pientalotonttia Haljastennokan eteläpuolelle, mäen päälle siten, ettei tonteilla ole yhteyttä rantaan. Pientalotonteilla rakentamisen laatua ja ympäristöön sopeutumista ohjaa yleismääräys.

Asemakaavaluonnos muuttaa nykyisen rantapolun julkiseksi virkistysalueeksi, jolla on lupa liikkua. Tämä lisää alueella ulkoilevien kuntalaisten määrää ja parantaa kuntakeskuksen läheisiä luonto- ja virkistyspalveluita.

Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

- Liite 1: Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 18.6.2025, päivitetty 3.11.2025
- Liite 2: Palautekooste osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheesta 3.11.2025
- Liite 3: Seurantalomake 3.11.2025

- Liite 4: Keskustan kulttuuriympäristökohteiden inventointi 2009 ja inventointilomake Haljastennokka
- Liite 5: Keskustan muinaisjäännösinventointi 2009 ja täydennys 2010

Muut kaavaa koskevat asiakirjat

- Teiden varsilla ja vesireiteillä – Lempäälän kulttuuriympäristöohjelma 2006
Saatavissa: www.lempaala.fi/selvitykset

Sisällysluettelo

Perus- ja tunnistetiedot	2
Tiivistelmä	3
Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista	3
Muut kaavaa koskevat asiakirjat	4
Sisällysluettelo	4
1. Lähtökohdat	6
1.1. Selvitys alueen oloista	6
1.2. Luonnonympäristö	6
1.2.1. Maaperä ja rakennettavuus	7
1.2.2. Kasvillisuus	7
1.2.3. Vesiolot	7
1.3. Rakennettu ympäristö	7
1.3.1. Haljastennokka inventoinneissa ja selvityksissä	7
1.3.2. Taajamakuva alueella	11
1.3.3. Rakennukset alueella	11
1.3.4. Liikenne ja pysäköinti	11
1.4. Väestö ja palvelut	11
1.5. Maanomistus	11
1.6. Kaavaa koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset	12
1.6.1. Maakuntakaava	12
1.6.2. Yleiskaava	13
1.6.3. Asemakaava	14
1.6.4. Muut suunnitelmat	14

1.6.5.	Pohjakartta ja kiinteistörekisteri	15
2.	Asemakaavan suunnittelun vaiheet	16
2.1.	Asemakaavan muutoksen käynnistäminen.....	16
2.2.	Asemakaavan tarkoitus ja tavoitteet	17
2.3.	Osallistuminen ja vuorovaikutus	17
2.4.	Asemakaavaratkaisun kehittyminen suunnittelun aikana	17
2.4.1.	Aloitussaiheen palaute ja kaavan valmisteluaineiston laatiminen.....	18
2.4.2.	Valmisteluvaiheen palaute ja kaavan ehdotusaineiston laatiminen	18
2.4.3.	Ehdotusaineistosta saatu palaute ja niiden huomioonottaminen	18
2.4.4.	Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset nähtävilläolon jälkeen	18
3.	Asemakaavan kuvaus.....	18
3.1.	Kaavan rakenne	18
3.1.1.	Mitoitus	19
3.1.2.	Asukasmäärä	19
3.1.3.	Palvelut.....	20
3.2.	Aluevaraukset, kaavamerkinnot ja määräykset	21
3.3.	Ympäristön laatua koskevat tavoitteet	21
4.	Asemakaavan vaikutukset	21
4.1.	Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön	22
4.2.	Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon.....	23
4.3.	Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin.....	23
4.4.	Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen.....	23
4.5.	Vaikutukset teknisen huollon järjestämiseen	23
4.6.	Vaikutukset taajamakuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.....	23
4.7.	Vaikutukset talouteen ja elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.....	25
4.8.	Vaikutukset kuntastrategian toteutumiseen	26
5.	Asemakaavan toteutus	26
5.1.	Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat.....	26
5.2.	Toteuttaminen ja ajoitus	26
5.3.	Toteutuksen seuranta.....	26
6.	Pienennös asemakaavasta.....	27

1. Lähtökohdat

1.1. Selvitys alueen oloista

Haljastennokan alue sijaitsee kävelyetäisyydellä Lempäälän kuntakeskuksesta. Paikka sijaitsee vesistö- ja kanavaympäristössä, Kirkkojärven rannalla. Suunnittelualue sijoittuu niemen kärkeen, nokkaan, josta alueen itäpuolella avautuu kanavan suu ja Lempoisten kanava. Kanava yhdistää Pyhäjärven ja Vanajaveden toisiinsa. Kanava rakennettiin vuosina 1867–1874 ja se uudistettiin vuosina 1958–1961. Haljastennokan niemi hahmottuu voimakkaana ja puustoisena rinteenä Kirkkolahden vesistömaisemassa. Kanava-alue on maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

Kuva 1 Näkymä Myllyrannan venelaiturilta kohti Haljastennokkaa ja Lempäälän kanavaa.

1.2. Luonnonympäristö

Haljastennokalla on voimakkaat rinnemaastot ja korkeuserot Kirkkolahden vedenpintaan nähden. Rakentaminen sijoittuu nykyisin pääasiallisesti mäen laelle ja rinteet ovat pääosin puustoisia. Rantaan sijoittuu Haljastennokan sauna sekä kolme yksityistä saunarakennusta niemen kärjen länsirannalla.

1.2.1. Maaperä ja rakennettavuus

Haljastennokan suunnittelualue on hiekkamoreenia Geologian tutkimuskeskuksen maaperäkartan 1.1.2015 mukaisesti. Niemen länsireuna Haljastentien länsipuolella on sen sijaan savea.

1.2.2. Kasvillisuus

Tarkentuu asemakaavan edetessä.

1.2.3. Vesiolot

Paikka sijaitsee vesistö- ja kanavaympäristössä, Kirkkojärven rannalla. Suunnittelualue sijoittuu niemen kärkeen, nokkaan, josta alueen itäpuolella avautuu kanavan suu ja Lempoisten kanava. Kanava yhdistää Pyhäjärven ja Vanajaveden toisiinsa.

1.3. Rakennettu ympäristö

1.3.1. Haljastennokka inventoinneissa ja selvityksissä

Haljastennokan huvilakiinteistö (Haljastennokka 418-431-6-29) on erotettu kiinteistörekisteriotteen mukaan 31.12.1938 kiinteistöstä Kotivainio. Kiinteistö on muodostunut useiden lohkomisten kautta vuosina 1921–1938 kantatilasta Anttila 9.3.1796. Se siirtyi kunnan omistukseen 14.12.1978. Alue on metsäinen ja sijaitsee päättyvän kadun varrella, jossa katu rajautuu pihapiireihin.

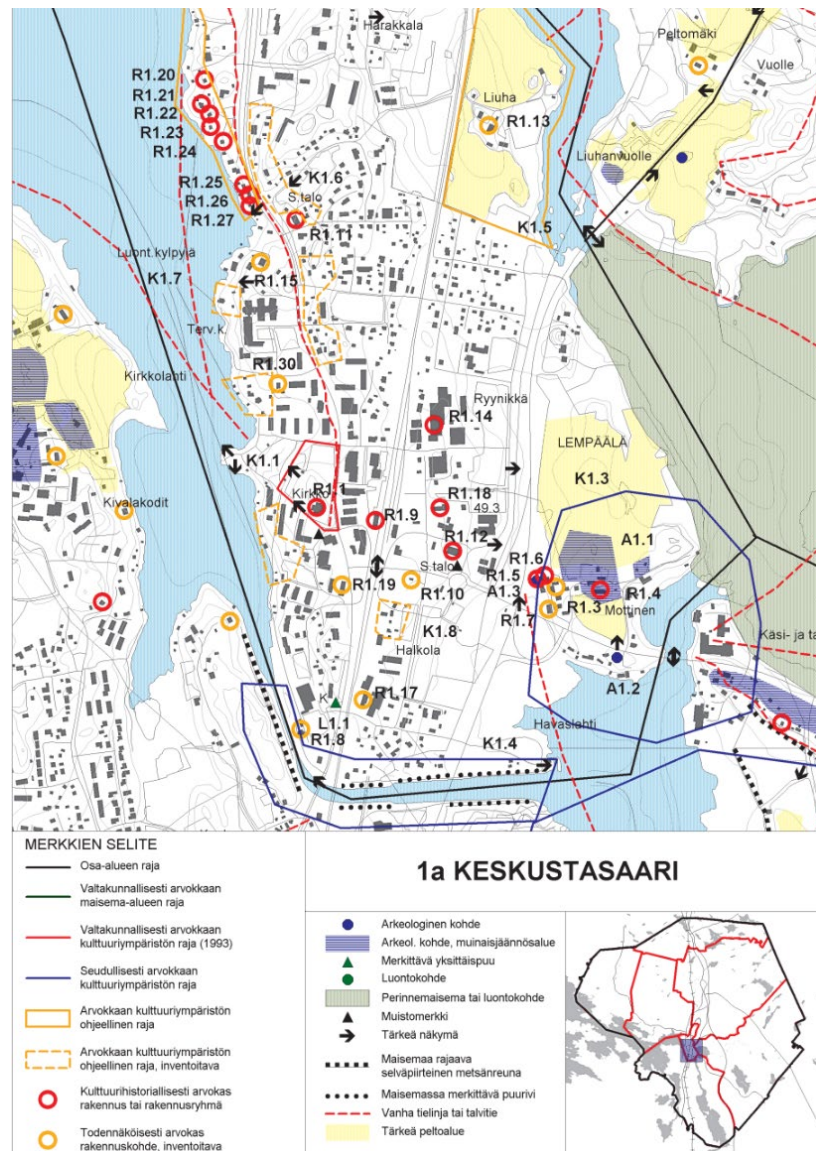
Rakennus lukeutuu Lempäälän kulttuuriympäristöohjelmassa Teiden varsilla ja vesireiteillä (Eija Teivas 2006) määritellyyn alueeseen K1.7, 1900-luvun alun huvilat ja talot sekä inventoitu osana Lempäälän keskustan kulttuuriympäristökohteiden inventointia 2009 (KSOY Arkkitehtuuria 2009). Tämä inventointi on selostuksen liitteenä nro 4.

Teiden varsilla ja vesireiteillä: 1900-luvun alun huvilat ja talot K1.7

Lomanviettäjien huvilat saaren länsirannalla ovat Lempäälän keskustalle ominainen piirre. Osa taloista tehtiin vakituisiksi asunnoiksi, mutta rakentamistapa oli huvilamainen. Huvilat eivät muodostaneet kovin yhtenäistä aluetta, vaan ne sijaitsivat hajallaan. Rakennusten pihapiiriin on paikoin istutettu jalopuita, mm. tammia ja lehmuksia. Varsinkin pappilan viereinen ranta-alue on ilmeeltään varsin yhtenäistä 1920–30-luvun puuhuvila-

aluetta. Alueella on historiallisia ja rakennushistoriallisia arvoja. Osa rakennuksista on inventoitu.

R2.56 Haljastennokka: Kanavan suulla sijaitseva 1900-luvun alkupuolen huvila on nykyisin kunnan omistuksessa.

Kuva 2 Kartta 1a Lempäälän kulttuuriympäristöohjelma Teiden varsilla ja vesireiteillä (Eija Teivas 2006) sivu 38.

Lempäälän keskustan kohteiden kulttuuriympäristöinventointi 2009:

Haljastennokassa on ollut Anttilan tilan pieni metsäpelto jo isojaon aikaan. Kartoilla rakennuspaikka näkyy ensimmäisen kerran vuoden 1916 kartalla, vuoden 1903 kartalla sitä ei vielä ole. Kesähuvilaksi rakennettu päärakennus onkin rakennettu vuonna 1905 muualta tuoduista vanhoista hirsistä.

Rakennushistoriallinen arvo: Vaatimaton huvilarakennus on hyvin säilynyt 1900-luvun alun asussaan ruutuikkunoihin ja huonejärjestyksineen. Kiinteistö on merkitty Lempäälän kulttuuriympäristöohjelmassa tunnuksella R2.56.

Historiallinen arvo: Kiinteistö on hyvin säilynyt Lempäälän vanhan huvila-alueen edustaja.

Ympäristöarvo: Kiinteistön sijainti Lempäälän kanavan yläjuoksulla on näkyvä. Päärakennus ja rantasauna ovat osa Lempäälän keskustan 1900-luvun alun huvila-alueita, ja siten kiinteistö kuuluu Lempäälän kulttuuriympäristöohjelmassa määritellyyn alueeseen K1.7 1900-luvun alun huvilat ja talot.

Kuva 3 Lempäälän keskustan kohteiden kulttuuriympäristöinventointi: Rakennus 1 luoteesta 2009.

Vuoden 2009 inventoinnissa mainittua vajaa ei enää ole olemassa. Autotallirakennus on uudistettu noin kymmenen vuotta sitten, kun puu kaatui rakennuksen päälle ja muutettu vaakalaudoitetuksi ja väriltään valkoiseksi ulkorakennukseksi. Rakennus toimii kiinteistönhoidon varastona. Inventoinnin kuvassa näkynyt portti on poistettu ja jäljellä on enää portin kiviset pylvää. Päärakennuksen ja saunan välille on rakennettu tukevat portaat muutama vuosi ulkorakennuksen kunnostamisen jälkeen.

Kuva 4 Varastorakennus 10.6.2025

Kuva 5 Saunarakennus ja portaat 10.6.2025.

1.3.2. Taajamakuva alueella

Haljastentien päässä sijaitsee ryhmä asuinkäytössä olevia rakennuksia. Alueen yleisilme on luonnonläheinen ja puustoinen. Kadun päätyvä sijainti ja ympäröivä metsäisyys korostavat alueen yksityisyyttä ja vehreyttä.

1.3.3. Rakennukset alueella

Haljastennokan huvilarakennus on rekisteritietojen mukaan valmistunut vuonna 1937, mutta inventoinnin mukaan 1905, joka lukuna löytyy myös portin pielestä. Rekisteritiedoissa voi olla virheitä. Nyt vuonna 2025 Haljastennokka juhlii näin ollen 120 vuotista historiaa.

Haljastennokan viereinen Honkasyrjän huvila on valmistunut vuonna 1906. Muut alueen asuinrakennukset ovat vuosilta 1953, 1962 ja 1982, mikä kertoo alueen rakentamisen vaiheittaisesta kehityksestä.

1.3.4. Liikenne ja pysäköinti

Päätyvä Haljastentie on rauhallinen, ja Haljastennokan piha toimii tapahtumien pysäköinti-alueena. Lähimmät joukkoliikenteen bussipysäkit ovat 600–800 metrin etäisyydellä ja juna-asema on 1,5 kilometrin päässä.

1.4. Väestö ja palvelut

Haljastenniemen alueella asuu arviolta kaksikymmentä henkilöä sekä asemakaavoitetulla että kaavoittamattomalla alueella. Haljastennokka on kunnan vuokraustoiminnan piirissä.

Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsevat Haljastentien itäpuolinen puistoalue, länsipuolella Antinpellonrannan lähivirkistysalue sekä Muurarinpolku. Lempoisten alakouluun on etäisyyttä noin 500 metriä ja Kanavan yläkouluun noin 900 metriä.

Kuntakeskuksen palvelut sekä juna-asema ovat 1,5 kilometrin päässä alueesta, ja Lempoisten sosiaali- ja terveysasema sijaitsee 2,0 kilometrin etäisyydellä.

1.5. Maanomistus

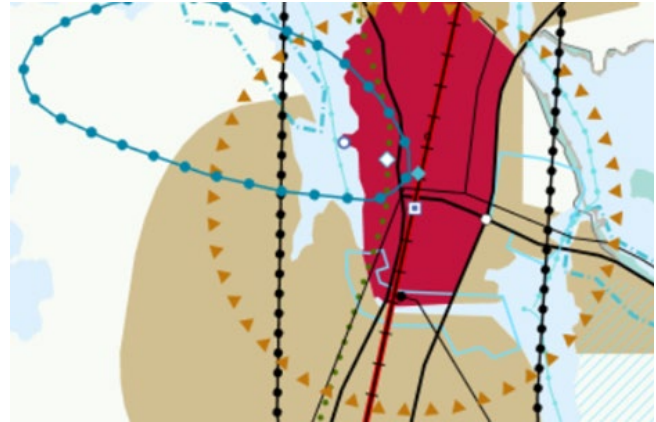
Suunnittelualue on suurimmalta osaltaan Lempäälän kunnan omistuksessa. Lisäksi mukana on Suomen valtion omistamaa ja Väyläviraston hallinnoimaa kanava-aluetta. Luonnosta laadittaessa mukaan on otettu myös yksityinen kiinteistö, joka on lainvoimaisessa osayleiskavassa osoitettu puistoalueeksi. Tämä rannan puoleinen kiinteistö on samassa omistuksessa kuin Haljastentie 20. Omistaja on kuitenkin yhdistänyt kaksi eri kiinteistöä yhdeksi 4.9.2025.

1.6. Kaavaa koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

1.6.1. Maakuntakaava

Pirkanmaalla on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040, jonka Pirkanmaan maakuntavaltuusto on hyväksynyt 27.3.2017. Maakuntakaava tuli voimaan kuulutuksella 8.6.2017.

Kaavamuutosalue sijoittuu maakuntakaavan kaupunkiseudun keskusakselin kehittämisvyöhykkeelle (kk1) ja tiivistettävä asemanseutu -merkinnän sisään.

Kuva 6 Ote maakuntakaavasta.

Taajamatoimintojen aluetta (vaalean ruskea alue) tulee suunnitella asumisen, palvelujen ja työpaikkojen sekoittuneena alueena. Erityistä huomiota tulee kiinnittää yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen sekä julkisten ja kaupallisten palveluiden saavutettavuuden edistämiseen joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn avulla.

Suunnittelu on sovitettava ympäristöönsä vahvistaen alueen omaleimaisuutta. Kulttuuriympäristön, maiseman ja luontoarvojen säilyttämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Alue tulisi kytkeä seudullisiin virkistys- ja ulkoilureitteihin.

Alue sijoittuu maakunnallisesti merkittävän Lempäälän kanavan rakennetun kulttuuriympäristön ääreen. Suunnittelussa tulee turvata ja edistää kaupunkikuvan ja rakennusperinnön arvojen säilymistä ja kehittämistä sekä sopeutua kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin ja ajalliseen kerroksellisuuteen.

Pirkanmaan maakuntahallitus on 28.4.2025 päättänyt asettaa nähtäville Pirkanmaan teollisuuden vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman. Kyseessä on toinen vaihemaakuntakaava, joka täydentää Pirkanmaan maakuntakaavaa 2040.

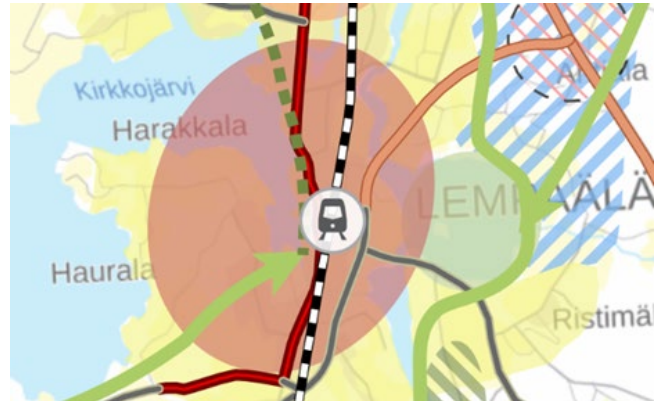
Voimassa olevaa maakuntakaavaa täydentävä Elonkirjo ja energia -vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.4.2025 ja astunut voimaan 16.6.2025 maakuntahallituksen erillisellä päätöksellä, mutta kaava ei ole toistaiseksi lainvoimainen. Ko. vaihemaakuntakaavassa on täydennetty mm. Taajamatoimintojen aluetta koskevaa kaavamääräystä lähivirkistykseen, luonnonmonimuotoisuuden, paikallisen energiaomavaraisuuden edistämisen sekä ilmastomuutokseen sopeutumisen osalta.

Lisätietoja: <https://maakuntakaava2040.pirkanmaa.fi/> ja <https://kaava.pirkanmaa.fi/> .

1.6.2. Yleiskaava

Strateginen yleiskaava

Strateginen yleiskaava on koko kunnan kattava yleiskaava, joka ohjaa osayleiskaavoitusta, asemakaavoitusta sekä muuta maankäytön suunnittelua. Lempäälän kunnan strateginen yleiskaava on astunut voimaan 18.8.2021.

Kuva 7 Ote strategisesta yleiskaavasta.

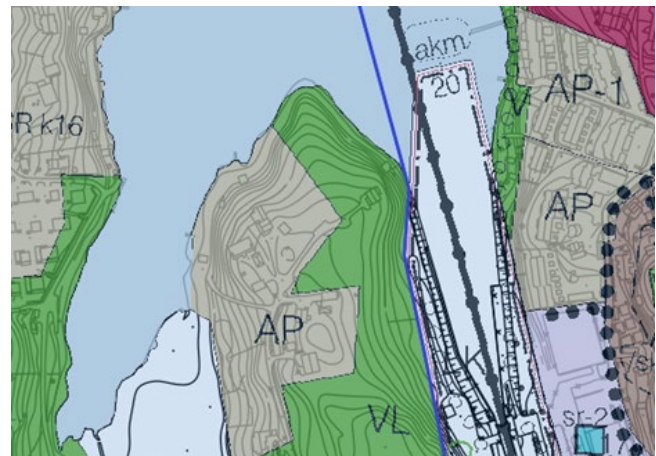
Strategisessa yleiskaavassa Haljastennokan kohdalla on tärkeä ekologinen yhteys kuntakeskuksesta Vesilahden suuntaan. Alue on kuntakeskuksen helmen aluetta, jota tiivistetään ja kehitetään vireänä asumisen, palveluiden ja työpaikkojen keskittymänä, kuitenkin herkkää ja pienimittakaavaista kulttuuriympäristöä huomioiden. Tavoitteena on korkea aluetehokkuus, mutta tilaa varataan myös yleisille alueille, toteuttaen laadukasta viherympäristöä ja varmistuen yhteydet läheisille virkistysalueille. Vapaat ranta-alueet varataan julkiseen käyttöön rantareitistöjä ja näkymäyhteyksiä kehittäen.

Lisätietoja: www.lempaala.fi/14002 .

Osayleiskaava

Kuljun-Marjamäen-Moision-Keskustan osayleiskaavassa (12010, 17.12.2001) alue on merkitty pientalovaltaiseksi asunto-alueeksi ja lähivirkistysalueeksi.

Suunnittelualue rajautuu Lempäälän keskustan osayleiskaavan (12015, 28.1.2013), kanava-alueeseen, jolle on osoitettu maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristömerkintä akm. Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä tulee säilyttää maakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön ominaispiirteet. Alueen rakentaminen ja ympäristönhoito tulee sopeuttaa erityisesti kunkin alueen rakennettuun kulttuuriperintöön ja ympäristön arvoihin. Alueeseen merkittävästi vaikuttaviin hankkeisiin on pyydettävä lausunto museoviranomaisilta ja alueelliselta ELY-keskukselta.

Kuva 8 Ote kunnan yleiskaavayhdistelmästä.

Lisätietoja: www.lempaala.fi/kaavayhdistelma .

1.6.3. Asemakaava

Nykyisissä asemakaavoissa (1964, 1980 ja 2002) Haljastennokan alue on merkitty ke-
sääasuntoalueeksi, omakotirakennusten
korttelialueeksi ja katualueeksi. Koko Hal-
jastennokan aluetta ei kuitenkaan ole ase-
makaavoitettu. Vesialuetta ei ole asema-
kaavoitettu. Lisätietoja: [www.lem-
paala.fi/kaavayhdistelma](http://www.lem-paala.fi/kaavayhdistelma) .

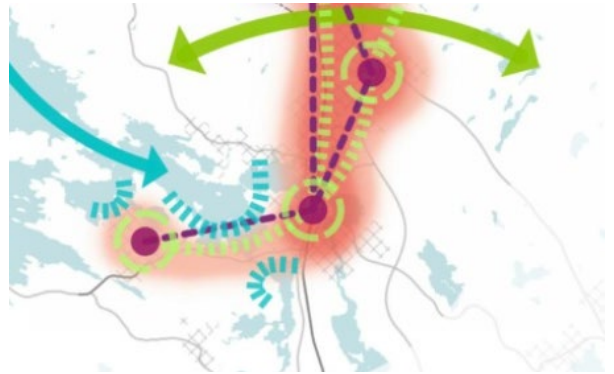

Kuva 9 Ote kunnan asemakaavayhdistelmästä.

1.6.4. Muut suunnitelmat

Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma 2040+

Rakennesuunnitelman 2040+ kokoavassa
teemakartassa Lempäälän kuntakeskus on
seudullisesti merkittävien palveluiden keskus,
jota kehitetään myös monipuolisena työpaik-
kojen alueena. Keskus yhdistyy muihin kes-
kuksiin kestävän liikkumisen seudullisin laatu-
käytävin. Keskus sijoittuu toiminnallisesti ja
rakennetyypeiltään monimuotoisena kehitettä-
vän merkittävän kasvun vyöhykkeelle. Kehitet-
tävänä on seudullinen ekologinen, vapaa-ajan
ja virkistysverkosto. Lisäksi vesistöön on
osoitettu vesistöjen kehittäminen seudulliseen
virkistyskäyttöön -merkintä. Lisätietoja: [https://tampereenseutu.fi/tulevaisuus/rakennesuun-
nitelma-2040/](https://tampereenseutu.fi/tulevaisuus/rakennesuunnitelma-2040/) .

Kuva 10 Ote rakennesuunnitelma 2040+ kartasta.

MAL-sopimus 2024–2027

Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksessa (MAL) tavoitteena on, että Tampereen
kaupunkiseudulle on rakennettu vähintään 13 400 asuntoa, joista vähintään 80 % kohden-
netaan Rakennesuunnitelman 2040+ merkittävän kasvun vyöhykkeelle. Seudullisesti mer-
kittävien keskustojen verkostoa kehitetään edistämällä keskustoihin liittyviä joukkoliik-
kenne-, virkistys- ja viheryhteyksiä. Kunnat kohdentavat ylikunnallisten palvelujen tarjon-
nan seudullisesti merkittäviin keskustoihin. Kunnat ja valtio kehittävät asema-alueita liiken-
teen solmupisteenä matkaketju- sekä matkustajapalveluiden näkökulmasta. Lisätie-
toja: www.tampereenseutu.fi/tulevaisuus/mal-sopimus .

Kuntastrategia

Lempäälän kunnan kuntastrategiassa Meidän Lempäälässä elämä on mieluisaa ja mielekästä, juuri sinun näköistäsi. Tänne on helppo juurtua. Lempäälän vetovoima koostuu sujuvasta arjesta sekä elämyksistä sen keskellä. Lempäälä tuntuu kodilta. Lempäälästä löytyy asuinpaikka jokaiselle asumismuodosta riippumatta sekä yrityksille ja yhdistyksille monipuolisia toimitiloja.

Hyödynnämme sijainnin ja kulkuyhteyksien tuomat mahdollisuudet. Kasvatamme asemanseutuja ja keskitämme kaavoitusta lähijuna-asemien sekä joukkoliikennereittien varten. Vahvistamme Lempäälän asemaa Pirkanmaan matkailukuntana.

Rakennamme viihtyisää asuinympäristöä. Lempäälässä arvostetaan monimuotoisia ja laadukkaita asuinympäristöjä. Elinvoimaiset kylät, omakotialueet ja monipuoliset asumismuodot ovat voimavaramme.

Ymmärrämme lähiluonnon merkityksen. Lähiluonto ja vesistöt ovat kaikkien saavutettavissa ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.

Vahvistamme kestäviä työ- ja asiointiliikkumisen muotoja. Tuetaan joukkoliikennettä erilaisilla suunnitteluratkaisuilla. Aktiivisiin liikkumismuotoihin perustuvia elämäntapoja vauhditetaan täydentämällä pyöräily- ja kävelyreittejä.

Suhteellinen väestökasvu on Lempäälässä korkeampi kuin Tampereen seudulla keskimäärin ja väestönkasvun vuotuinen tavoite on yksi prosentti. Vähennämme 80 % kasvihuonepäästöjä vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Lisätietoja: www.lempaala.fi/kuntastrategia .

Rakennusjärjestys

Rakennusjärjestys on astunut voimaan 19.6.2019 ja sillä kumottiin 3.6.2002 voimaan astunut rakennusjärjestys ja 26.10.2012 voimaan astunut "Lempäälän kunnan suunnittelutarvealueet".

1.6.5. Pohjakartta ja kiinteistörekisteri

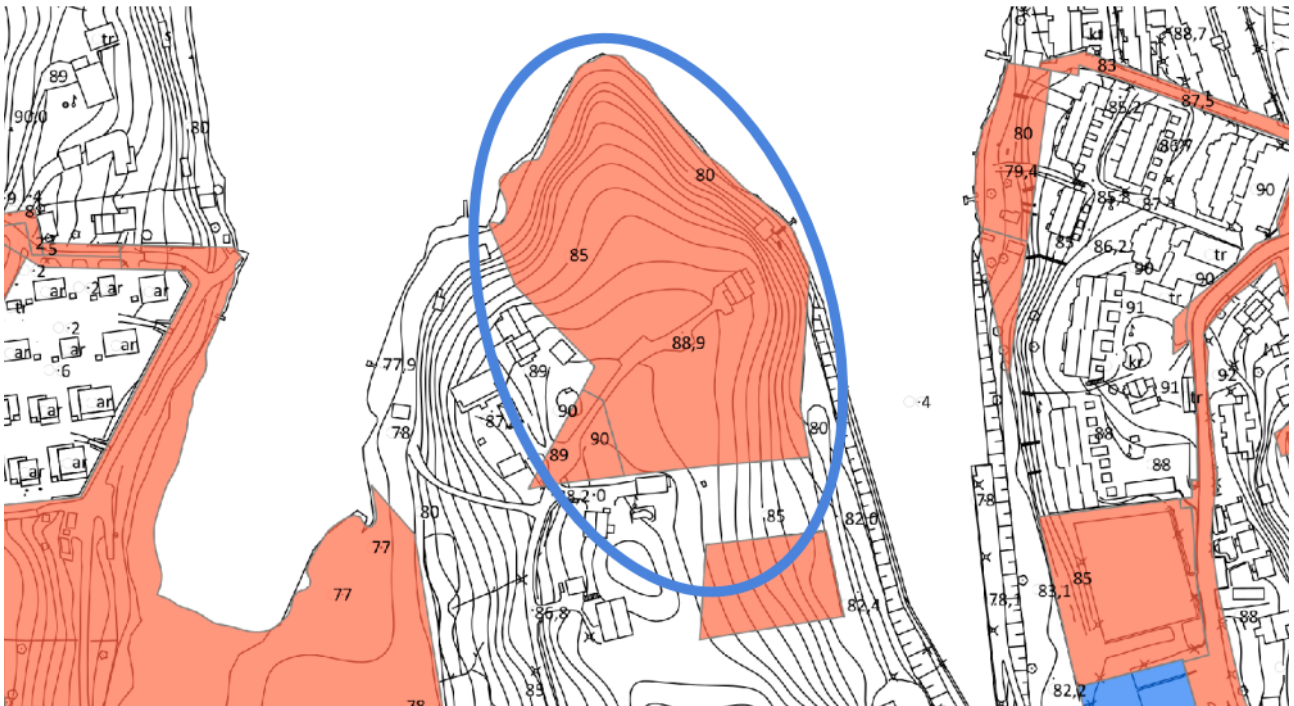
Asemakaavan pohjakartta on tarkistettu 20.10.2025. Suunnittelualueen kiinteistöt kuuluvat valtion kiinteistörekisteriin.

2. Asemakaavan suunnittelun vaiheet

Yhdyskuntalautakunta 11.3.2024 § 34 ja kunnanhallitus 8.4.2024 § 76 käsittelivät kunnan kiinteistö- ja toimitilaohjelmaa, jossa Haljastennokan kohde oli ryhmitelty kehitettävien rakennusten joukkoon. Lempäälän kunnan sopeuttamistoimien yhteydessä loppuvuonna 2024 yhdyskunnan palvelualueelle annettiin tehtäväksi käynnistää asemakaavan muutos-hanke, jossa selvitetään mahdollisuuksia 1–2 pientalotontin toteuttamiseen sekä huvilarakennuksen myyntiin. Rantareitti säilyisi julkisessa käytössä.

2.1. Asemakaavan muutoksen käynnistäminen

Kunnanhallitus päätti 3.3.2025 § 64 Haljastennokan asemakaavan muutoksen lisäämisestä kaavoitusohjelmaan. Asemakaavan muutos kuulutettiin vireille 18.6.2025 ja sen osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville 18.6.–15.8.2025 väliseksi ajaksi.

Kuva 11 Kunnanhallituksen päätöksen karttaliite 1, jossa alustava suunnittelualue on ympyröitynä. Kunnan maanomistus on kartassa esitettyä punaisella.

Asemakaavanmuutos aiheutti paljon lehtikirjoituksia paikallislehti Lempäälän Vesilahden sanomiin. Kirjoituksia oli Lukijalta-palstalla 29.3.2025, 5.4.2025, 21.5.2025, 30.7.2025 sekä uutinen 25.6.2025. Lisäksi asemakaavasta tuli tavallista enemmän yhteydenottoja kuntaan. Kuntalaiset keräsivät myös 378 nimen adressin, jolla vastustettiin Haljastennokan kehittämistä yksityiseksi paikaksi. Adressi toimitettiin kuntaan 18.6.2025 yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaalle. Adressi liitettiin osaksi aloitusvaiheen palauteraporttia.

2.2. Asemakaavan tarkoitus ja tavoitteet

Kaavoitusohjelmaan otettaessa 3.3.2025 asemakaavan tavoitteita oli kirjattu seuraavasti: Tavoitteena on esittää lisärakentamista alueelle siten, että rannan virkistys- ja luonnonympäristö säilyy julkisessa käytössä. Nykyinen Haljastennokan huvilarakennus ja sauna vaativat kunnostustoimenpiteitä, jotta vuokrauskäytön jatkaminen olisi mahdollista. Toisaalta nykyisen kaltaisesta vuokrauksesta saatavat tulot eivät riitä kattamaan korjauksen ja kunnossapidon kustannuksia. Asemakaavan muutoksen avulla huvilarakennuksen käyttötarkoitus muutettaisiin siten, että se on myytävissä. Rantasauna jäisi osaksi virkistysreitin aluetta ja sen vuokraustoiminnan jatkamista olisi mahdollista harkita. Samalla tutkitaan 1–2 pientalontin kaavoittamista huvilarakennuksen viereen. Työssä voidaan myös tutkia huvilarakennuksen muuttamista yrityskäyttöön.

Aluetta pyritään kehittämään nykyistä tiiviimmälle rakentamiselle siten, että huomioidaan ulkoilun ja lähiluonnon tarpeet sekä säilytetään vapaat ranta-alueet. Samalla kehitetään sujuvia virkistysreittejä vesistöjen ja liikenneväylien esteellisessä ympäristössä. Suunnitteluratkaisussa tavoitellaan sopivaa tasapainoa lisärakentamisen ja virkistysalueiden välillä. Alueella on voimakkaita maastonmuotoja, jotka tuovat haastetta suunnitteluun. Tavoitteena on ensisijaisesti kehittää kunnan omistuksessa olevia alueita.

2.3. Osallistuminen ja vuorovaikutus

Osallistuminen ja yhteistyö on kuvattu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa, joka on selostuksen liitteenä.

2.4. Asemakaavaratkaisun kehittyminen suunnittelun aikana

Kuntalaisten aktiivisuus ja saapunut palaute on huomioitu asemakaavaluonnosta valmisteltaessa. Luonnoksen suunnitteluratkaisu mahdollistaa Haljastennokan kehittämisen kunnan omana toimintana tai vaihtoehtoisesti esimerkiksi Haljastennokan päärakennuksen ja sille muodostetun tontin vuokraamisen yritystoimintaan. Rannan sauna sijoittuu uudelle lähivirkistysalueelle, jossa sijaitsee kehitettävä ulkoilun rantareitti. Saunaa on myös mahdollista vuokrata ulkopuolisen yrittäjän voimin vuokrasaunatoimintaan, vaikka se sijaitseekin kunnan virkistysalueella.

Luonnosta laadittaessa mukaan on otettu myös yksityinen kiinteistö, joka on lainvoimaisessa osayleiskaavassa osoitettu puistoalueeksi. Tämä rannan puoleinen kiinteistö oli samassa omistuksessa kuin Haljastentie 20. Omistaja on kuitenkin yhdistänyt kaksi eri kiinteistöä yhdeksi 4.9.2025. Alueen mukaan ottaminen laajentaa viheralueen yleiskaavan mukaiseksi sekä mahdollistaa kulkureittien kehittämismahdollisuuksia alueella. Kiinteistön osan osoittaminen viheralueeksi tarkoittaa sitä, että se tulisi asemakaavan myötä siirtymään Lempäälän kunnan omistukseen ja julkiseen käyttöön. Kiinteistöstä maksettaisiin sen nykyiselle omistajalle korvaus.

2.4.1. Aloitusvaiheen palaute ja kaavan valmisteluaineiston laatiminen

Aloitusvaiheen palaute on koostettu selostuksen erilliseen liitteeseen numero 2.

2.4.2. Valmisteluvaiheen palaute ja kaavan ehdotusaineiston laatiminen

Täydentyy asemakaavan edetessä.

2.4.3. Ehdotusaineistosta saatu palaute ja niiden huomioonottaminen

Täydentyy asemakaavan edetessä.

2.4.4. Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset nähtävilläolon jälkeen

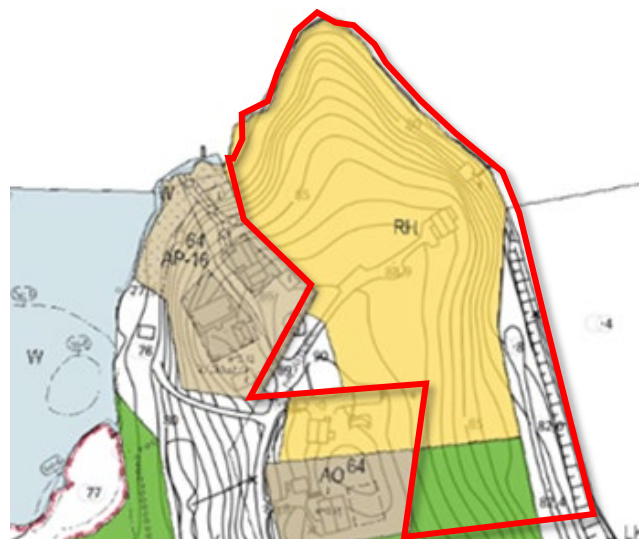
Täydentyy asemakaavan edetessä.

3. Asemakaavan kuvaus

3.1. Kaavan rakenne

Poistuva asemakaava

- Nykyisissä asemakaavoissa (1964, 1980 ja 2002) Haljastennokan alue on merkitty kesäasuntoalueeksi, omakotirakennusten korttelialueeksi ja kaualueeksi.
- Koko Haljastennokan aluetta ei kuitenkaan ole asemakaavoitettu.
- Suurin sallittu kerroskorkeus suunnittelualueen naapurustossa on kerros-luku yksi, johon on tämän lisäksi sallittu kellarin ja ullakon toteuttaminen.
- Rakennusoikeutta on 797 kem²

Uusi asemakaava

- Suunnittelualue on osoitettu huvi- ja viihdepalvelujen ja erillispientalojen kortteli-alueeksi sekä pysäköinnin alueeksi.
- Lisäksi on varattu paikka venevalkamalle ja paikka muuntamoa varten. Kanava-alueen raja on säilynyt ennallaan.
- Suurin sallittu kerroskorkeus on kaksi.
- Rakennusoikeutta on 703 kem²
- Rakennusoikeuden määrä ei luonnoksessa lisäännä.

Kuva 12 Ote asemakaavaluonnoksesta.

3.1.1. Mitoitus

Asemakaavassa muodostuu uutta rakennusoikeutta uusille pientalotonteille ja nykyisten rakennusten rakennusoikeus on pienin laajennusvaroin todettu nykytilanteen mukaisesti. Vanha kesäasuntoalueen kaavamääräys (RH) ei sisällä erillistä rakennusoikeutta tai tehokkuuslukua. Vuoden 2012 rakennusjärjestyksen avulla tulkittuna nykyinen rakennusoikeus on viisi prosenttia tontin pinta-alasta, mikä tuottaa koko RH-alueelle lähes 800 kerrosneliometriä rakennusoikeutta. Rakennusoikeuden kokonaismäärä ei lisäännä nykyiseen verrattuna. Haljastentien katualue pitenee nykytilanteeseen nähden, mutta katualueen pinta-ala pienenee nykyisestä. Kanava-alueen raja pysyy ennallaan.

3.1.2. Asukasmäärä

Asemakaavaluonnoksessa on muodostettu kaksi uutta pientalotonttia Haljastennokan eteläpuolelle, mäen päälle siten, ettei tonteilla ole yhteyttä rantaan. Asukasmäärä alueella kasvaa arviolta 5 uudella asukkaalla. Tämä ei aiheuta lisätarpeita päivähoitopaikoille, alakoulupaikoille tai yläkoulupaikoille.

Laskukaava		Lisääntyvä asukasmäärä
2,6 asukasta / omakotitalo (alueella keskimäärin)		5 uutta asukasta
Ikäjakauma (alueella, selostus 3.1.3.1)		Uudet asukkaat alueen nykyisen ikäjakauman mukaisesti
0–6	0,0 %	0 päivähoitoikäistä

7–13	4,8 %	1 nuori (7–19-vuotias)
14–16	4,8 %	
17–19	9,5 %	
20–65	42,9 %	2
66+	38,1 %	2
Yhteensä	100	5

3.1.3. Palvelut

Asemakaavaluonnoksessa Haljastennokan kiinteistö on jaettu siten, että sauna yhdessä rannan alarinteiden kanssa muodostaa viheraluetta, jota kehitetään ulkoiluun reittejä parantamalla. Haljasten huvilan tontti on rajattu tiiviisti pihapiirin ympärille. Rakennuksen käyttötarkoitus huvi- ja viihdepalvelujen korttelialue mahdollistaa vuokraustoiminnan jatkamisen tai esimerkiksi yritystoiminnan järjestämistä. Asemakaavaluonnos ei ota kantaa huvilatontin myymiseen. Luonnoksessa ei ole mahdollistettu tavanomaista asumista huvilarakennuksessa.

Haljasten rakennukselle asemakaavan mahdollistamia toimintoja voisivat olla vapaa-ajan ja kulttuurin palvelut, elämyspalvelut ja liiketoiminta tai tapahtuma ja näyttelytila. Jos alueelle halutaan majoitustoimintaa, tulisi tämä mahdollisesti täsmentää kaavamääräykseen ehdotusvaiheessa.

Haljasten päärakennuksen tontin etupuolelle on muodostettu autopaikkojen korttelialue, jolle mahtuu 10–15 autopaikkaa. Paikkoja voidaan hyödyntää päärakennukselle, ranta-saunalle tai virkistysalueen ja mahdollisten venepaikkojen käyttöön.

Tavoitteena on kehittää ulkoilun ja virkistysten palveluja muodostettavalla viheralueella. Rantaan pyritään toteuttamaan nykyistä laadukkaampi kulkureitti, joka kiertää niemennokan ja nousee nykyisen omakotitalon ja Haljasten huvilatontin välistä Haljastentielle. Asemakaavaluonnoksen reitti on muodostettu nykyisen polun kohdalle. Polku on käyty mittaamassa kunnan pohjakartalle. Uutta reittiä on jatkettu nykyistä polkua pidemmälle, ja käännetty reitti kohti ylärinnettä ja Haljastentietä naapuritonttia lähestyttäessä. Reitin etäisyys naapuritontista on neljä metriä. Rinteen sujuva kulkeminen edellyttää portaita. Mäen harjalta on mahdollista jatkaa takaisin rantaan nykyisiä saunalle johtavia portaita pitkin tai suunnata polkua pitkin kohti kanavaa. Portaot eivät ratkaisussa ole osa päärakennuksen tonttia.

Rannan kulkuyhteys on osoitettu kaavaluonnoksessa myös Väyläviraston kanava-alueen puolelle, nykyisen ajoväylän ja polun sijaintiin siten, että turvataan käyttö myös tulevaisuudessa.

Luonnoksen mukaan saunarakennus sijoittuu viheralueelle ja jää siten kunnan omistukseen. Rakennuksen vuokraaminen on kuitenkin mahdollista, ja päärakennuksessa mahdollisesti toimiva yritys voi vastata myös saunarakennuksen operatiivisesta toiminnasta. Rakennuksen julkinen luonne säilyy, sillä alueen kautta kulkee yleinen reitti, eikä rakennusta voida aidata. Saunatoiminta tässä sijainnissa on rinnastettavissa muihin julkisilla paikoilla sijaitseviin yhteiskäyttösaunoihin, jotka tarjoavat mahdollisuuden kohtaamisiin ja sosiaaliseen kanssakäymiseen.

3.2. Aluevaraukset, kaavamerkinnot ja määräykset

Suunnittelualueella on seuraavat aluevaraukset:

Kaavamerkintä	Käyttötarkoitus	Pinta-ala (ha)	Rakennusoikeus (kem ²)
AO-66	Erillispientalojen korttelialue yksiasuntoisia pientaloja varten	0,1937	450
PV	Huvi- ja viihdepalvelujen korttelialue	0,1507	185
VL	Lähivirkistysalue	1,3504	30
Kadut		0,0723	
LK	Kanava-alue	0,2739	
LPA	Autopaikkojen korttelialue	0,0886	38
LV-2	Venevalkama	0,0152	
ET-6	Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue, jolle saa rakentaa kerrosalaltaan enintään 20 m ² :n suuruisen muuntamorakennuksen.	0,0130	
Aluetehokkuus e ≈ 0.03		Yhteensä	2,1578
			703

Tilastotiedot ilmenevät tarkemmin kaavoituksen seurantalomakkeesta, joka on selostuksen liitteenä.

3.3. Ympäristön laatua koskevat tavoitteet

Pientalotonteilla rakentamisen laatua ja ympäristöön sopeutumista ohjaa yleismääräys: Rakennusten tulee olla pääosin puurakenteisia ja julkisivumateriaalina tulee käyttää puuta. Päärakennuksen pääasiallisen julkisivuväriin tulee olla vaalean keltainen tai sitä tummempi väri, ei kuitenkaan musta tai harmaa. Asuinrakennuksen katon tulee olla symmetrinen tai epäsymmetrinen harjakatto. Ehdottomalle II-kerroksisen rakennusosalalle saadaan kuitenkin sijoittaa II-kerroksisiin rakennuksiin liittyviä yksikerroksisia rakennusosia, kuten varastoja ja katoksia. Tontin ja rakennuksen korkeusasemat tulee sovittaa maaston luonnollisiin korkeusasemiin ja naapurin tontin korkeusasemiin. Tarvittaessa korkeuseroja hoidetaan terasseilla ja tukimuureilla. Tonttia ei saa tasata kauttaaltaan yhteen korkoon. Pihasuunnitelma tulee laatia rakentamisluvan liitteeksi. Tontille tulee istuttaa tai säilyttää vähintään 4 puuta.

4. Asemakaavan vaikutukset

Vaikutustenarvioinnissa verrataan nykytilannetta ja kaavassa suunniteltua tilannetta, sekä tunnistetaan juuri tähän kaavaan liittyvien muutosten vaikutukset. Kaavan vaikutusten

arviointi perustuu jo olemassa oleviin selvityksiin, kaavoituksen aikana laadittuihin selvityksiin sekä muuhun lähtötietomateriaaliin.

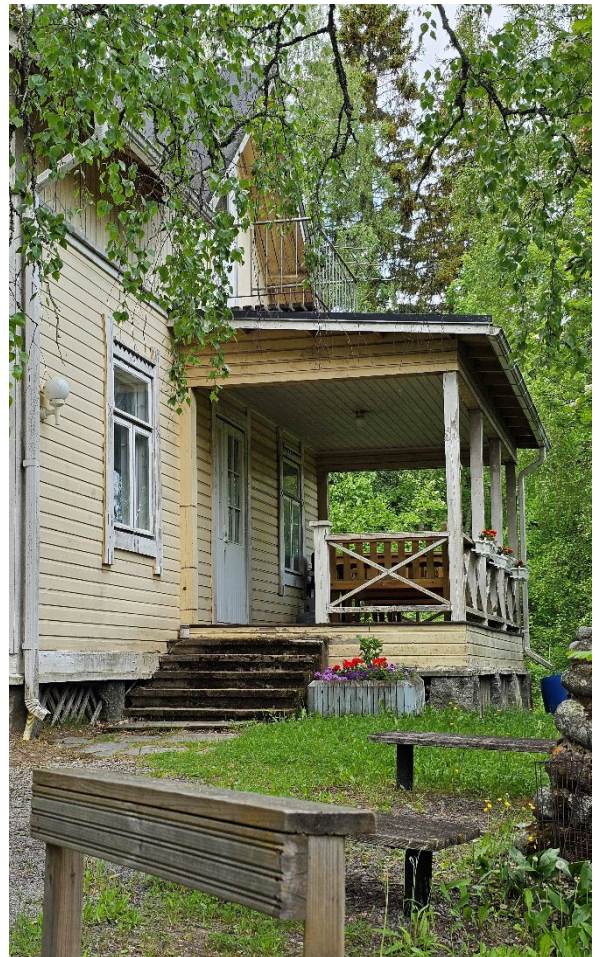
Osalliset voivat esittää oman näkemyksensä vaikutuksista osallistumismenettelyiden kautta. Arvioinnissa hyödynnetään sidosryhmien kanssa käytävää vuorovaikutusta, kuten kaavasta saatuja mielipiteitä ja muistutuksia sekä viranomaispalautetta.

4.1. Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Asemakaavaluonnoksessa huvilarakennuksen käyttötarkoitus on määritelty huvi- ja viihdepalvelujen korttelialueeksi, eikä luonnos täsmennä, jääkö rakennus kunnan omistukseen vai siirtykö kiinteistö vuokrauksen tai myynnin kautta eteenpäin. Käyttötarkoituksella pyritään mahdollistamaan uudet yritystoiminnat tai ylläpitämään nykyisenlaista vuokraustoimintaa. Mikäli rakennuksen hallinta siirtyy yksityiselle yritykselle vuokrattavaksi, alueen käyttö voi painottua yksityisiin toimintoihin eikä huvialueelle välttämättä ole pääsyä.

Yritystoiminta voi vaihtoehtoisesti lisätä palveluita laajemmin tavoitettaviksi. Alueella on edellytyksiä matkailun kehittämiseen, sijainnin ollessa kanavan venereitin varrella. Kahvilan tai ravintolan kaltaiset toiminnot voivat edistää alueelle pääsyä verrattuna nykyiseen. Toisaalta aktiivisempi käyttö saattaa kasvattaa melu- tai liikennehaittoja naapureille.

Uudet pientalotontit kasvattavat asukasmäärää vain vähän. Rannan määrittäminen julkiseksi lähivirkistysalueeksi tukee yleiskaavan tavoitteita ja mahdollistaa pääsyn luonnonympäristöön sekä vesistön äärelle kävelyetäisyydellä kuntakeskuksesta ja rautatieasemalta. Julkisten virkistysalueiden kehittäminen edistää kuntalaisten hyvinvointia, ja mahdollisuus luonnossa liikkumiseen lähellä asuinalueita lisää arjen laatua. Viheralueen laajentaminen yksityiselle kiinteistölle ei kuulu nykyisen omistajan tavoitteisiin ja aiheuttaa erimielisyyttä.

Kuva 13 Huvilarakennuksen vesistöön suuntaava kuisti.

4.2. Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon

Rakennustoiminnalla on vain vähäinen vaikutus maaperään, kallioperään, vesistöihin ja ilmanlaatuun. Myös ilmastovaikutukset ovat vähäisiä, kun muutoksia tapahtuu pienialaisesti ja joukkoliikenneyhteyksien äärellä.

4.3. Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin

Uudisrakentaminen vähentää vähäisesti viherpinnan määrää.

4.4. Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energia-talouteen sekä liikenteeseen

Asemakaavaluonnos muuttaa nykyisen rantapolun julkiseksi virkistysalueeksi, jolla on lupa liikkua. Tämä lisää alueella ulkoilevien kuntalaisten määrää ja parantaa kuntakeskuksen läheisiä luonto- ja virkistyspalveluita. Luontoliikunta vähentää kansansairauksista aiheutuneita kustannuksia ja auttaa ihmisiä pysymään työkykyisinä, millä on positiivisia talousvaikutuksia. Tämä lisää sekä jalankulkua ja pyöräilyä alueella. Muiden palvelujen kehittäminen rakennuksissa sekä uusi asuminen lisäävät myös autoliikennettä. Venevalkama ja venepaikat lisäävät veneilyä.

Kaavaratkaisulla tavoitellaan kuntatalouden säästöjä. Tonttien luovutus ja mahdollinen Haljastennokan päärakennuksen vuokraus yritystoiminnalle mahdollistavat tuloja kunnalle. Haljastentien katualueen, pysäköintialueen ja virkistysalueen suunnittelu ja toteutus edellyttävät resursseja ja investointeja.

4.5. Vaikutukset teknisen huollon järjestämiseen

Kaavaluonnoksessa on varattu paikka uudelle muuntamolle, vaikka erityisiä tarpeita ei ole tässä vaiheessa tiedossa.

4.6. Vaikutukset taajamakuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Uudet pientalotontit on sijoitettu nykyisten Haljastentien varren rakennusten jatkoksi, Haljasten rinteeseen yläosaan niin, ettei muodostu uusia rantatontteja ja ranta on osoitettu lähivirkistysalueeksi. Haljastennokan kesäasuntoalueeksi nyt osoitetusta alueesta on lohkaistu pientalotontteiksi metsäinen osuus nykyisen ulkorakennuksen ja eteläpuolisen naapurirakennuksen väliltä. Puustoinen alue ei hahmotu osaksi huvilan pihaa.

Haljastentien varren nykyiset rakennukset ovat väriltään hyvin vaaleita. Uudisrakentamiselle tavoitellaan valkoista tummempaa sävyä rantamaiseman läheisyydessä. Toisaalta annetaan mahdollisuus sovittautua Haljastennokan vaalean keltaiseen sävyyn määräyksellä, jonka mukaan uusien pientalojen päärakennuksen pääasiallisen julkisivuvärin tulee olla vaalean keltainen tai sitä tummempi väri, ei kuitenkaan musta tai harmaa.

Uudisrakentaminen muuttaa jonkin verran nykyistä Haljastentien eri vuosikymmeninä vaihtelevasti rakentunutta ympäristöä, jolla ei ole erityisiä tunnistettuja arvoja. Haljastennokan huvilamainen päärakennus sijoittuu muista rakennuksista ja kadusta kauemmaksi. Kartalta tarkasteltuna rakennus ikään kuin kurottuu kohti kanavamaisemaa, erilleen Haljastentien varren rakennetusta kokonaisuudesta. Uudisrakentaminen tiivistää Haljastentien vartta, mutta ei kaavoittajan näkemyksen mukaan merkittävällä tavalla heikennä Haljastennokan pihapiiriä ja rakennuksen arvoa.

Saunan ja rannan osoittaminen julkiseksi virkistysreitiksi, vahvistaa nykyistä tilannetta, jossa rantapolku on toiminut kuntalaisten lenkkipolkuna, mutta heikentää Haljastennokan ja sen saunan muodostaman kokonaisuuden yhtenäisyyttä. Lempäälän perinteisiin huvilatontteihin on liittynyt kaksijakoisuus, joissa päärakennus on jyrkän rinteiden yläpäässä ja sauna merkittävästi alempana vesirajassa. Tämä aiheuttaa toiminnallisia haasteita nykyvaatimusten mukaisessa käytössä, minkä vuoksi kaavaluonnoksessa esitetään uutta ratkaisua, jossa päärakennus voisi olla kehitettävissä esteettömäksi kokonaisuudeksi ja ranta sen sijaan toimii aktivoivan sekä itsenäisen liikkumisen ja ulkoilun alueena.

Rannan virkistysalue toimii puustoisien vyöhykkeenä uudisrakennusten ja kanavamaiseman välillä. Jo rakennetulla taajama-alueella tämän järjestelyn vaikutukset kulttuuriympäristöön ovat vähäiset. Kanavamaiseman näkymiä voidaan säädellä puustonhoidollisin toimenpitein.

Kuva 14 Lempäälän keskustan inventoinnin rakennuslomakkeen 2009 asemapiirros.

4.7. Vaikutukset talouteen ja elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen

Asemakaavan luonnosvaiheessa ei ole tehty yksityiskohtaista analyysia kaavaratkaisun kustannuksista. Haljastentien katualueen pidentäminen noin 15 metrillä sekä esitetty pysäköintialue voivat edellyttää alueella parannustoimenpiteitä, kuten valaisinten lisäämisiä. Rantareitin kehittäminen puolestaan edellyttää suunnittelua ja rakentamisinvestointeja, vaikka tässä suunnitteluvaiheessa reitti nähtäisiin varsin luonnonmukaisena eikä talvikunnossapidettävänä.

Tuloja voidaan saada esimerkiksi pientalotonttien myynnistä tai vuokrauksesta. Asemakaavaluonnos ei määrittele huvilatontin mahdollista myyntiä, mutta kaavaratkaisu mahdollistaa erilaisia käyttötarkoituksia huvilassa, mukaan lukien yritystoiminnan. Jos huvilatontti vuokrataan yritystoimintaan, kunta voi hyödyntää rannan ja saunan virkistyskäyttöä pysäköintialueen ja sille sijoittuvan nykyisen ulkorakennuksen avulla, sillä kulkuyhteys ja portaat saunalle sijoittuvat viheralueen puolelle. Pysäköintipaikkoja voidaan myös vuokrata yritystoiminnalle, jolloin kunnan vastuulle ei jää pysäköinnin kunnossapidon kustannuksia tältä osin.

4.8. Vaikutukset kuntastrategian toteutumiseen

Asemakaavaluonnos lisää mieluisaa ja mielekästä elämää parantamalla luonto- ja virkistyspalveluita kuntakeskuksen läheisyydessä. Haljastennokan vetovoimaa vahvistetaan. Tavoitteena on mahdollistaa elämyksiä vesistön äärellä. Ratkaisu vahvistaa matkailun edellytyksiä. Kehitämme lähiluontoa ja täydennämme kävelyreittejä.

4.9. Lapsivaikutukset

Asemakaavaluonnos parantaa virkistys- ja ulkoilumahdollisuuksia koulujen ja päiväkotien läheisyydessä (450–850 m). Alueella sijaitseva laituri mahdollistaa uimisen, mutta virtaava veden vuoksi paikka ei ole turvallinen lasten uimiseen.

5. Asemakaavan toteutus

Asemakaava on toteutettavissa sen saadessa lainvoiman.

5.1. Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat

Tähän asemakaavaluonnokseen ei liity erillisiä rakentamistapaohjeita tai suunnitelmia havainnollistavia aineistoja.

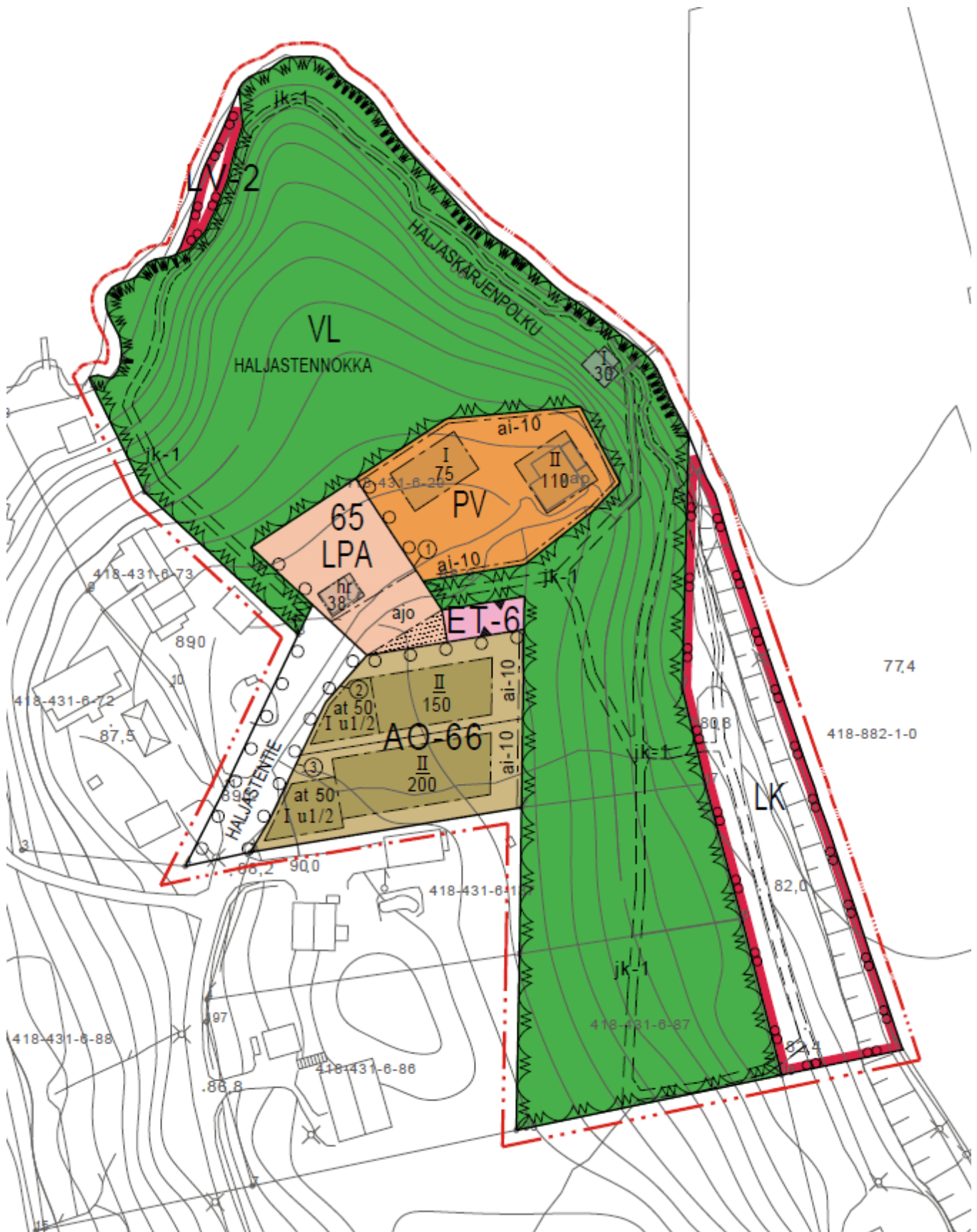
5.2. Toteuttaminen ja ajoitus

Ei tarkemmin aikataulutettu.

5.3. Toteutuksen seuranta

Toteutusta ohjataan asemakaavan pohjalta rakentamislavin.

6. Pienennös asemakaavaluonnoksesta

8048 HALJASTENNOKKA

Kaava-alue: Hemminkilä
Sijaintialue: 418-431, 418-882

Asemakaavan muutos koskee: osaa korttelista 64, tonttia 418-431-6-131, katualuetta, puistoa ja kanava-aluetta.

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella muodostuu: korttelin 65 tontit 1-3, lähivirkistysaluetta, venevalkamaa sekä kanava-aluetta.

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

	Erillispientalojen korttelialue yksiasuntoisia pientaloja varten.
	Huvi- ja viihdepalvelujen korttelialue.
	Lähivirkistysalue
	Kanava-alue
	Venevalkama
	Autopaikkojen korttelialue.
	Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitojen korttelialue, jolle saa rakentaa kerrosalaltaan enintään 20 m ² :n suuruisen muuntamorakennuksen.
	3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
	Osa-alueen raja.
	Ohjeellinen osa-alueen raja.
	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.
65	Korttelin numero.
HALJASTENTIE	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.
200	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.
<u>II</u>	Alleviivattu roomalainen numero osoittaa rakennuksen tai sen osan ehdottomasti käytettävän kerrosluvun.
I u1/2	Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa ullakon tasolla käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.
	Rakennusala
	Auton säilytyspaikan ja talousrakennuksen rakennusala.
	Huoltorakennus

Istutettava alueen osa.

5

○ ○ ○ ○ Säilytettävä/istutettava puurivi.

Katu

Ajoyhteys

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

ai-10

Yleismääräykset:

AO-TONTIT

Rakennusten tulee olla pääosin puurakenteisia ja julkisivumateriaalina tulee käyttää puuta. Päärakennuksen pääasiallisen julkisivuväriin tulee olla vaalean keltainen tai sitä tummempi väri, ei kuitenkaan musta tai harmaa. Asuinrakennuksen katon tulee olla symmetrinen tai epäsymmetrinen harjakatto. Ehdottomalle II-kerroksisen rakennusalalle saadaan kuitenkin sijoittaa II-kerroksisiin rakennuksiin liittyviä yksikerroksisia rakennusosia, kuten varastoja ja katoksia. Tontin ja rakennuksen korkeusasemat tulee sovittaa maaston luonnollisiin korkeusasemiin ja naapurin tontin korkeusasemiin. Tarvittaessa korkeuseroja hoidetaan terasseilla ja tukimuureilla. Tonttia ei saa tasata kauttaaltaan yhteen korkoon. Pihasuunnitelma tulee laatia rakentamisluvan liitteeksi. Tontille tulee istuttaa tai säilyttää vähintään 4 puuta.

HALJASTENNOKKA, tontti 1

Säilytettävä huvilarakennus, jota ei saa purkaa. Pihapiirin perinnekasvit ja puut tulee pyrkiä säilyttämään. Istutuksia saa täydentää perinteisillä huvilaympäristön lajeilla.

PYSÄKÖINTI

Autopaikkoja tulee rakentaa:

AO-tontit 2 ap / tontti. Vähintään 1 autopaikka tulee tehdä päärakennuksesta erilliseen autotalliin.

Tontti 1: 1 ap / 60 kem²

Polkupyöräpaikkoja tulee rakentaa:

AO-tontit 1 pp / 40 asumisen kem²

Tontti 1: 1 pp / 100 kem²

Vähintään puolet polkupyöräpaikoista tulee sijoittaa katettuun ja lukittavaan tilaan.

Tämän asemakaavan on Lempäälän kunnanhallitus hyväksynyt __.__.202_ § __

Todistaa Lempäälässä __.__.202_, virallisesti

Riku Hevonkorpi, hallintopäällikkö

Tämä asemakaavan muutos on tullut voimaan __.__.202_

8048	HALJASTENNOKKA	LUONNOS	1:1000
LEMPÄÄLÄN KUNTA Yhdyskunnan palvelualue		Koordinaattijärjestelmä: ETRS-GK24 ja N2000	
 Päivämäärä: 3.11.2025 Teija Mäkelä kaavoitus- ja ympäristöpäällikkö		Kaavanumero: 8048	
		Suunnittelija: Maija Villanen	
		Piirtäjä: Raisa Katajamäki	
yhdltk	yhdltk	Nähtävillä AKL 65 §	khall

18.6.2025, päivitys 3.11.2025

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (OAS)

1. Suunnittelualue

Kunta:	Lempäälä
Kaava-alue:	Hemminkilä
Korttelinumero:	64
Kaavanumero ja -nimi (kiinteistö):	8048 Haljastennokka (418-431-6-29, 418-431-6-87, 418-431-6-131, 418-431-6-131, 418-882-1-0)
Kunnan diaarinumero:	192 / 2025

Suunnittelualueen likimääräinen sijainti.

2. Kaavahankkeen tavoitteet

2.1 Tavoitteet kaavalle

Tavoitteena on esittää lisärakentamista alueelle siten, että rannan virkistys- ja luonnonympäristö säilyy julkisessa käytössä. Nykyinen Haljastennokan huvilarakennus ja sauna vaatisivat kunnostustoimenpiteitä, jotta vuokrauskäytön jatkaminen olisi mahdollista. Toisaalta nykyisen kaltaisesta vuokrauksesta saatavat tulot eivät riitä kattamaan korjauksen ja kunnossapidon kustannuksia. Asemakaavan muutoksen avulla huvilarakennuksen käyttötarkoituksen muutettaisiin siten, että se on myytävissä. Samalla tutkitaan 1–2 pientalotontin kaavoitamista huvilarakennuksen viereen. Työssä voidaan myös tutkia huvilarakennuksen muuttamista yrityskäyttöön.

Nykyisen osayleiskaavan, strategisen yleiskaavan sekä kuntastrategian tavoitteiden pohjalta esitetään, että aluetta pyritään kehittämään nykyistä tiiviimmälle rakentamiselle siten, että huomioidaan ulkoilun ja lähiluonnon tarpeet sekä säilytetään vapaat ranta-alueet. Samalla kehitetään sujuvia virkistysreittejä vesistöjen ja liikenneväylien esteellisessä ympäristössä. Suunnitteluratkaisussa tavoitellaan sopivaa tasapainoa lisärakentamisen ja virkistysalueiden välillä. Alueella on voimakkaita maastonmuotoja, jotka tuovat haastetta suunnitteluun. Tavoitteena on ensisijaisesti kehittää kunnan omistuksessa olevia alueita.

3. Lähtökohdat

3.1 Kaavoitustilanne

3.1.1 Maakuntakaava

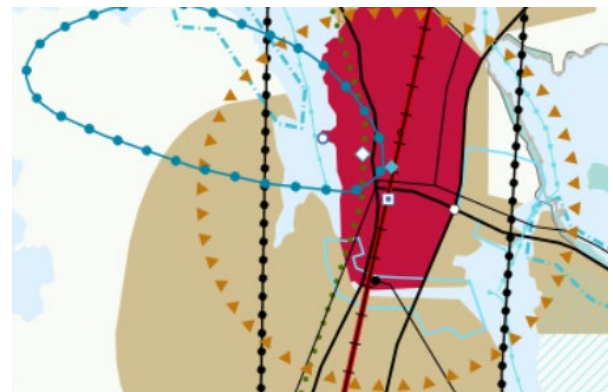
Pirkanmaalla on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040, jonka Pirkanmaan maakuntavaltuusto on hyväksynyt 27.3.2017.

Kaavamuuotosalue sijoittuu maakuntakaavan kaupunkiseudun keskusakselin kehittämisvyöhykkeelle (kk1) ja tiivistettävä asemanseutu -merkin sisään.

Taajamatoimintojen aluetta tulee suunnitella asuminen, palvelujen, työpaikkojen ja lähivirkistystyksen sekoittuneena alueena. Erityistä huomiota tulee kiinnittää yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen sekä julkisten ja kaupallisten palveluiden saavutettavuuden edistämiseen joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn avulla. Lisäksi alueen suunnittelussa ja rakentamisessa on pyrittävä edistämään paikallista energiaomavaraisuutta ja otettava huomioon keskeinen sopeutuminen ilmastomuutokseen.

Uusi rakentaminen ja muu maankäyttö on sovitettava ympäristöönsä tavalla, joka vahvistaa alueen omaleimaisuutta. Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota kulttuuriympäristön, maiseman ja luontoarvojen säilymiseen. Alueen kytkeytyvyys seudullisille virkistysalueille ja ulkoilureille tulee ottaa huomioon.

Alue on maakunnallisesti merkittävän Lempäälän kanavan rakennetun kulttuuriympäristön ääressä. Suunnittelussa tulee turvata ja edistää kaupunkikuvan ja rakennusperinnön arvojen säilymistä ja kehittämistä sekä sopeutua kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin ja ajalliseen kerroksellisuuteen.

Ote Pirkanmaan maakuntakaavasta.

Pirkanmaan maakuntahallitus on 28.4.2025 päättänyt asettaa nähtäville Pirkanmaan teollisuuden vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointi-

suunnitelman. Kyseessä on toinen vaihemaakuntakaava, joka täydentää Pirkanmaan maakuntakaavaa 2040.

Voimassa olevaa maakuntakaavaa täydentävä Elonkirjo ja energia -vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.4.2025 ja astunut voimaan 16.6.2025 maakuntahallituksen erillisellä päätöksellä, mutta kaava ei ole toistaiseksi lainvoimainen. Vaihemaakuntakaavassa on täydennetty mm. Taajamatoimintojen aluetta koskevaa kaavamääräystä lähivirkistykseen, luonnonmonimuotoisuuden, paikallisen energiaomavaraisuuden edistämisen sekä ilmastonmuutokseen sopeutumisen osalta. Lisätietoja: <https://maakuntakaava2040.pirkanmaa.fi/> ja <https://kaava.pirkanmaa.fi/>.

3.1.2 Yleiskaava

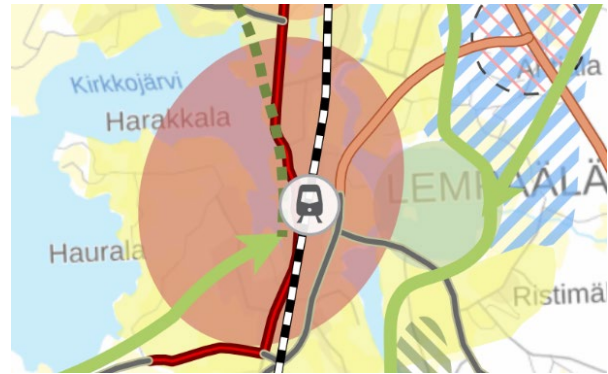
Strategisessa yleiskaavassa (14002, 18.8.2021) Haljastennokan kohdalla on tärkeä ekologinen yhteys kuntakeskuksesta Vesilahden suuntaan. Alue on kuntakeskuksen helmen aluetta, jota tiivistetään ja kehitetään vireänä asumisen, palveluiden ja työpaikkojen keskittymänä, kuitenkin herkkää ja pienimittakaavaista kulttuuriympäristöä huomioiden. Tavoitteena on korkea aluetehokkuus, mutta tilaa varataan myös yleisille alueille, toteuttaen laadukasta viherympäristöä ja varmistaen yhteydet läheisille virkistysalueille. Vapaat ranta-alueet varataan julkiseen käyttöön rantareitistöjä ja näkymäyhteyksiä kehittäen.

Lisätietoja: www.lempaala.fi/14002.

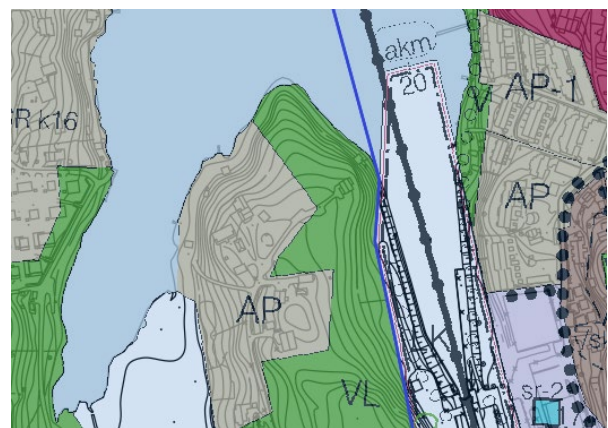
Kuljun-Marjamäen-Moision-Keskustan osa-yleiskaavassa (12010, 17.12.2001) alue on merkitty pientalovaltaiseksi asuntopuolueeksi ja lähivirkistysalueeksi.

Suunnittelualue rajautuu **Lempäälän keskustan osayleiskaavan** (12015, 28.1.2013), kanava-alueeseen, jolle on osoitettu maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristömerkintä akm. Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä tulee säilyttää maakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön ominaispiirteet. Alueen rakentaminen ja ympäristönhoito tulee sopeuttaa erityisesti kunkin alueen rakennettuun kulttuuriperintöön ja ympäristön arvoihin. Alueeseen merkittävästi vaikuttaviin hankkeisiin on pyydettävä lausunto museoviranomaisilta ja alueelliselta ELY-keskukselta.

Lisätietoja: www.lempaala.fi/kaavayhdistelma.

Ote strategisesta yleiskaavasta.

Ote yleiskaavayhdistelmässä, jossa sininen viiva osoittaa yleiskaavojen välisen rajan.

Ote asemakaavayhdistelmästä.

3.1.3 Asemakaava

Nykyisissä asemakaavoissa (1964, 1980 ja 2002) Haljastennokan alue on merkitty kesäasuntopuolueeksi, omakotirakennusten korttelialueeksi ja katu-

alueeksi. Koko Haljastennokan aluetta ei kuitenkaan ole asemakaavoitettu. Lisätietoja: www.lempaala.fi/kaavayhdistelma

3.2 Muut suunnitelmat

3.2.1 Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma 2040+

Rakennesuunnitelman 2040+ kokoavassa teemakartassa Lempäälän kuntakeskus on seudullisesti merkittävien palveluiden keskus, jota kehitetään myös monipuolisena työpaikkojen alueena. Keskus yhdistyy muihin keskuksiin kestävä liikkuksen seudullisin laatuikäytävien. Keskus sijoittuu toiminnallisesti ja rakennetyypeiltään monimuotoisena kehitettävän merkittävän kasvun vyöhykkeelle. Kehitettävänä on seudullinen ekologinen, vapaa-ajan ja virkistysverkosto.

Lisäksi vesistöön on osoitettu vesistöjen kehittäminen seudulliseen virkistyskäyttöön -merkintä.

Lisätietoja: <https://tampereenseutu.fi/tulevaisuus/rakennesuunnitelma-2040/>.

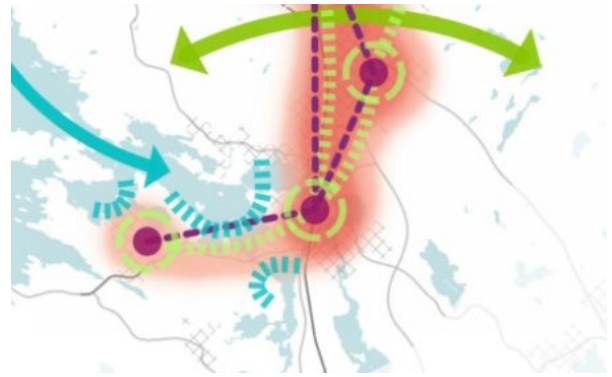
3.2.2 MAL-sopimus 2024–2027

Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksessa (MAL) tavoitteena on, että Tampereen kaupunkiseudulle on rakennettu vähintään 13 400 asuntoa, joista vähintään 80 % kohdennetaan Rakennesuunnitelman 2040+ merkittävän kasvun vyöhykkeelle. Seudullisesti merkittävien keskustojen verkostoa kehitetään edistämällä keskustoihin liittyviä joukkoliikenne-, virkistys- ja viheryhteyksiä. Kunnat kohdentavat ylikunnallisten palvelujen tarjonnan seudullisesti merkittäviin keskuksiin. Kunnat ja valtio kehittävät asema-alueita liikenteen solmupisteinä matkaketju- sekä matkustajapalveluiden näkökulmasta.

Lisätietoja: www.tampereenseutu.fi/tulevaisuus/mal-sopimus

3.2.3 Kuntastrategia

Lempäälän kunnan kuntastrategiassa Meidän Lempäälässä elämä on mieluisaa ja mielekästä, juuri sinun näköistäsi. Tänne on helppo juurtua. Lempäälän vetovoima koostuu sujuvasta arjesta sekä elämyksistä sen keskellä. Lempäälä tuntuu kodilta. Lempäälästä löytyy asuinpaikka jokaiselle asumismuodosta riippumatta sekä yrityksille ja yhdistyksille monipuolisia toimitiloja.

Ote rakennesuunnitelma 2040+ kartasta.

Hyödynnämme sijainnin ja kulkuyhteyksien tuomat mahdollisuudet. Kasvatamme asemanseutuja ja keskitämme kaavoitusta lähijuna-asemien sekä joukkoliikennereittien varteen. Vahvistamme Lempäälän asemaa Pirkanmaan matkailukuntana.

Rakennamme viihtyisää asuinympäristöä. Lempäälässä arvostetaan monimuotoisia ja laadukkaita asuinympäristöjä. Elinvoimaiset kylät, omakotialueet ja monipuoliset asumismuodot ovat voimavaramme.

Ymmärrämme lähiluonnon merkityksen. Lähiluonto ja vesistöt ovat kaikkien saavutettavissa ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.

Vahvistamme kestäviä työ- ja asiointiliikkuksen muotoja. Tuetaan joukkoliikennettä erilaisilla suunnitteluratkaisuilla. Aktiivisiin liikkumismuotoihin perustuvia elämäntapoja vauhditetaan täydentämällä pyöräily- ja kävelyreitit.

Suhteellinen väestökasvu on Lempäälässä korkeampi kuin Tampereen seudulla keskimäärin ja väestönkasvun vuotuinen tavoite on yksi prosentti. Vähennämme 80 % kasvihuonepäästöjä vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Lisätietoja: www.lempaala.fi/kuntastrategia

3.3 Selvitykset ja selvitystarpeet

Asemakaavasta on tarpeen laatia luontoselvitys ja arkeologinen tarkkuusinventointi.

Suunnittelualuetta koskevia aiempia selvityksiä ovat Lempäälän keskustan kulttuuriympäristökohdeiden inventointi 2009, Lempäälän kulttuuriympäristöohjelma Teiden varsilla ja vesireiteillä 2006, Lempäälä, Keskustan alueen muinaisjäännösinventointi 2009 ja täydennys 2010.

4. Osalliset

Osallisia ovat kaikki, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa (MRL 62 §). Osallisten listaa päivitetään tarvittaessa.

- Pirkanmaan ELY-keskus
- Pirkanmaan liitto
- Pirkanmaan maakuntamuseo
- Pirkanmaan pelastuslaitos
- Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
- Lempäälän ympäristönsuojeluviranomainen
- Lempäälän kehitys oy
- Lempäälän lämpö oy
- Lempäälän vesi oy
- Lempäälän yrittäjät ry
- Lempäälä-seura
- Lempäälän vammaisneuvosto
- Väylävirasto
- Elenia oy
- Elisa oyj
- Telia Finland oyj
- DNA oyj
- DNA Tower Finland oy
- Cinia oy
- Eltel Networks
- FNE-Finland oy
- ICT Elmo oy
- Digita oy
- alueen lähiseudun asukkaat ja yrittäjät

5. Tiedottaminen, osallistuminen ja yhteistyö

5.1 Tiedottamis- ja osallistumismenetelyt

Asemakaavan vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavaluonnoksen sekä myöhemmin kaavaehdotuksen nähtävänä olosta ilmoitetaan

- Lempäälän-Vesilahden Sanomissa
- Lempäälän kunnan virallisten kuulutusten ilmoitustaululla
- kunnan verkkosivuilla, www.lempaala.fi

Alueen maanomistajia tiedotetaan tavallisella kirjeellä.

5.2 Viranomaisyhteistyö

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma toimitetaan viranomaisille tiedoksi. Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestetään tarvittaessa. Kaavaluonnoksesta ja -ehdotuksesta pyydetään viralliset lausunnot. Erillisneuvotteluita järjestetään sektoriviranomaisten kanssa tarpeen mukaan.

5.3 Palautteen antaminen

Kaavaluonnoksesta voi antaa mielipiteen ja kaavaehdotuksesta voi jättää muistutuksen kaavan nähtävillä olon aikana:

- sähköpostilla yhdyskunta@lempaala.fi
- postittamalla ne osoitteeseen
Lempäälä kunta
Yhdyskunnan palvelualue
PL 36
37501 Lempäälä
- toimittamalla kunnan palvelukäytävälle osoitteeseen Manttaalitie 15

Kaavaluonnokseen sekä myöhemmin kaavaehdotukseen voi tutustua:

- kunnan palvelukäytävällä sen aukioloaikoina osoitteessa Manttaalitie 15
- kunnan verkkosivuilla
www.lempaala.fi/kaavoitus

6. Vaikutusten arviointi

6.1 Menetelmät

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa laadittaessa on tunnistettu kaavaan olennaisesti liittyvät vaikutukset (li-havoituna). Kaavaselostuksessa arvioidaan vaikutukset:

- **ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;**
- maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
- **kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;**
- alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
- **kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;**
- elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

Arviointi tukeutuu olemassa olevaan lähtötietomateriaaliin. Arviointi tapahtuu kaavoittajan ja sidosryhmien yhteistyönä. Osalliset voivat esittää oman näkemyksensä vaikutuksista osallistumismenettelyiden kautta. Arvioinnin tulokset kootaan kaavaselostukseen. Kaavan vaikutusalue vaihtelee riippuen arvioitavasta vaikutuksesta. Pääosin kaavahankkeen vaikutukset kohdistuvat vai alueen välittömään läheisyyteen.

7. Aikataulu ja päätöksenteko

Lempäälän kunnan hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelyssä noudatetaan kunnan hallintosäännön määräyksiä, ellei laissa ole toisin säädetty.

Kaavan vaihe	Tavoiteaikataulu
Kaavaluonnos	syksy 2025
Kaavaehdotus	syksy 2026
Kaavan hyväksymiskäsittely	2027

YHTEYSTIEDOT

Lempäälän kunta

Yhdyskunnan palvelualue

PL 36, 37501 LEMPÄÄLÄ

www.lempaala.fi

www.lempaala.fi/kaavoitus

Kaavoitusarkkitehti Maija Villanen

puh. 040 1337764

majja.villanen@lempaala.fi

Kaavoituspäällikkö Teija Mäkelä

puh. 044 486 3418

teija.makela@lempaala.fi

Kooste kaavasta saadusta palautteesta

Saatuja palautteita on tarvittaessa lyhennetty ja tiivistetty. Vastineiden laatijalla on ollut käytössään palautteet kokonaisuudessaan. Alkuperäisiin palautteisiin on mahdollista tutustua tarvittaessa.

OAS-vaihe

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa pidettiin julkisesti nähtävillä 18.6.–15.8.2025. Nähtävilläoloaikana jätettiin 5 lausuntoa ja 4 mielipidettä. Lisäksi saatiin adressi, jonka oli allekirjoittanut 378 henkilöä. Adressi ja siihen liittyvät palautteet ovat raportin lopussa.

Palautteen antaja, päivämäärä	Sisältö	Vastine	Toimenpiteet
Pirkanmaan liitto, lausunto 11.8.2025	Teknisluonteisena tarkistuksena liitto esittää, että: Pirkanmaan maakuntakaavan suunnittelutilannetietoja olisi hyvä päivittää osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Liitto ei anna erillistä viranhaltijapäätöstä nyt nähtävillä olevasta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.		Päivitetty liitteenä 1 oleva osallistumis- ja arviointisuunnitelma.
Pirkanmaan maakuntamu-seo lausunto 14.8.2025	Rakennettu ympäristö ja maisema Suunnittelualue sijoittuu maakunnallisesti merkittävän Lempäälän kanavan rakennetun kulttuuriympäristön ääreen, mikä on asianmukaisesti huomioitu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. Suunnittelualueella sijaitsee vuonna 1905 valmistunut huvila piharakennuksineen. Kohde lukeutuu selvitykseen <i>Lempäälän keskustan kulttuuriympäristökohteiden inventointi 2009</i> (KSOY Arkkitehtuuria 2009). Selvityksen mukaan huvilan päärakennus on säilyttänyt 1900-luvun ominaispiirteitään ja edustaa Lempäälän vanhaa huvila-asutusta. Selvityksen liitekartalla Haljastennokan huvilaa ympäröivä alue on merkitty ohjeelliseksi arvoalueeksi. Lisäksi kohde lukeutuu Lempäälän	Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan on lisätty mainitut selvitykset ja selvitystarve arkeologisesta kulttuuriperinnöstä. Selvitys on tarkoitus tehdä ensi vuonna. Kaavaluonnosta valmisteltaessa on kiinnitetty huomiota huvilan uuteen käyttötarkoitukseen. Rakennus on tarkoitus säilyttää. Pihapiirin rajausta on pyritty hahmottamaan uutta tonttirajaa muodostettaessa. Luonnoksen selostuksessa on arvioitu luonnoksen vaikutuksia. Arkeologinen inventointi on tarkoitus teettää alueelle asemakaavahankkeen aikana.	Laaditaan arkeologinen selvitys. Huomioitu asemakaavaluonnoksessa, päivitetty liite 1 osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä liisätty selvityksiä kaavan liitteeksi sekä huomioitu

kulttuuriympäristöohjelmassa <i>Teiden varsilla ja vesireiteillä</i> (Eija Teivas 2006) määriteltyyn alueeseen K1.7, 1900-luvun alun huvilat ja talot. Edellä mainitut selvitykset tulee kirjata osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Nykyisissä rakennus- ja asemakaavoissa (1964, 1980 ja 2002) Haljastennokan alue on merkitty kesäasuntoalueeksi, omakotirakennusten korttelialueeksi ja katualueeksi. Koko Haljastennokan aluetta ei ole asemakaavoitettu. Huvilalle piharakennuksineen ei ole osoitettu suojelumerkintöjä. Kaavahankkeen tavoitteeksi on määritelty huvilarakennuksen käyttötarkoituksen muuttaminen siten, että se olisi tulevaisuudessa myytävissä. Huvilarakennukseen voidaan harkita myös yritystoimintaa. Uuden käyttötarkoituksen mahdollistamisen osalta Pirkanmaan maakuntamuseo muistuttaa, että voimassa olevan rakentamislain (751/2023) pykälän 30 mukaan <i>”rakennuksen korjaus- ja muutostyössä on otettava huomioon rakennuksen ominaisuudet ja erityispiirteet eivätkä ne saa ilman painavaa syytä heikentyä korjaus- tai muutostyössä. Rakennuksen on sovellettava aiottuun käyttöönsä.” Käyttötarkoituksen tulee soveltua historialliseen huvilarakennukseen ja sen miljööseen.</i> Lisäksi asemakaavahankkeen tavoitteena on tutkia mahdollisuutta kaavoittaa 1–2 pientalotonttia huvilarakennuksen viereen. Pirkanmaan maakuntamuseo katsoo, että huvilan avara pihapiiri piharakennuksineen on osa sen historiallista arvoa ja kertovuutta. Erityisesti huvilan päärakennuksen maisemallinen asema on kaavamuutoksessa turvattava. Maakuntamuseo toteaa, että päärakennukselle on tarpeen osoittaa purkamisen kieltävä suojelumääräys. Myös pihapiirin säilymistä edesauttava aluesuojelumerkintä on todennäköisesti tarpeellinen. Pirkanmaan maakuntamuseo katsoo, että vuoden 2009 selvitys on asianmukainen eikä maiseman ja rakennetun ympäristön osalta kaavahankkeeseen liity varsinaisia lisäselvitystarpeita.		asemakaavaselvityksessä.
--	--	---------------------------------

Kaavaselostukseen tulee kuitenkin liittää ajantasaiset tiedot ja valokuvat kaava-alueella sekä sen lähialueella sijaitsevista rakennuksista. **Lisäksi kaavan vaikutustenarvioinnissa tulee analysoida mahdollisen täydennysrakentamisen vaikutukset ja soveltuvuus huvi-aympäristöön.**

Arkeologinen kulttuuriperintö

Kaavan suunnittelualueelta ei tunneta ennestään kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita. Aluetta koskee Mikroliitti Oy:n tekemä *Lempäälän keskustan muinaisjäännösinventointi 2009* ja sen täydennys (*Lempäälä, Keskustan alueen muinaisjäännösinventoinnin v. 2009 raportin täydennys 2010*). **Selvitykset tulee lisätä kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.** Tutkimukset on tehty yli kymmenen vuotta sitten, minkä jälkeen inventoinnin esi- ja maastotyövaiheen menetelmät ovat kehittyneet ja Museoviraston ohjeet historiallisen ajan arkeologisia kohteita koskien täsmentyneet. Kaavan suunnittelualueen läheisyydessä on sijainnut historiallisen ajan asutusta, ja osa kaava-alueesta on ollut rakentamatonta aina. Lempäälän keskustan alueelta ja eritoten sen eteläpuolelta on viime vuosina löydetty myös sisällissotaan liittyneiden maalinnoitteiden jäännöksiä kuten ampumakuoppia. Kaavan suunnittelualuetta kuvaavassa LIDAR-visualisoinnissa onkin nähtävissä kuoppamaisia anomalioita, joita ei vuoden 2009 inventointiraportissa mainita. Edellä todetun perusteella on pidettävä mahdollisena, että kaava-alueelta löytyisi ennestään tuntemattomia esihistoriallisia tai historiallisen ajan muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kulttuuriperintökohteita. Niiden huomioonottaminen kaavassa **edellyttää arkeologisen tarkkuusinventoinnin suorittamista alueidenkäyttölain (132/1999) 9 §:n mukaisesti. Arkeologista kulttuuriperintöä koskevan selvitystarve tulee lisätä kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.**

Tarkkuusinventoinnissa tulee huomioida niin historialliset kuin esihistoriallisenkin ajan kiinteät muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet. Inventoinnissa tulee tarkastaa maastossa kattavasti kaikki muuttuvan maankäytön alueet sekä edellä mainitut, LIDAR-kuvassa havaitut anomaliat ja muut arkeologisesti potentiaaliset alueet.

	Maastotarkastusten yhteydessä tulee käyttää apuna metallinetsintä ja tutkia muuttuvan maankäytön alueita tarpeen niin vaatiessa riittävästi myös maahan kajoavin menetelmin (koekuopin, -pistoin ja kairauksin). Kaavaluonnos tulee toimittaa Pirkanmaan maakuntamuseoon lausuntoa varten.		
Pirkanmaan ELY-keskus lausunto 15.8.2025	Luontoarvot Kaava-alue on huvilan pihapiiriä lukuun ottamatta metsäistä aluetta, jossa on aikaisempia havaintoja liito-oravasta. Kaava-alueelle tulee tehdä luontoselvitys, jossa selvitetään alueen luontoympäristön nykytila ja luontotyypit, sekä selvitetään liito-oravan esiintyminen alueella. Mikäli ranta-alueelle osoitetaan muuttavaa maankäyttöä, on syytä selvittää myös viitasammakon ja luontodirektiivin liitteen IV a sudenkorentojen esiintyminen. Lähialueella on havaintoja täplälampikorennosta. Kaavassa tulee kiinnittää huomioita lisäksi ekologisen verkoston ja viheryhteyksien säilymiseen alueella.	Luontoselvitys on tarkoitus tehdä ensi vuonna.	Laaditaan luontoselvitys.
Väylävirasto lausunto 18.8.2025	Kaava-alueen kaakkoiskulmassa sijaitsee Väylä-viraston omistama Lempäälän kanava-alue -kiinteistö. Väylävirastolla ei ole huomautettavaa tässä kaavoituksen vaiheessa.	Merkitään tiedoksi.	Ei toimenpiteitä.
Hauralan oma-kotiyhdistys 12.8.2025	Yhtenä Lempäälän kuntastrategian tavoitteena on turvata viihtyisää asuinympäristöä siten, että lähiluonto ja vesistöt olisivat mahdollisimman hyvin kaikkien kuntalaisten saavutettavissa, mikä lisää merkittävästi kuntalaisten hyvinvointia. Haljastennokka on kasvillisuudeltaan ja maastomuodoiltaan sekä rantaviivaltaan hyvin monimuotoinen alue ja tärkeä luontokohde. Haljastennokalla tulee säilyttää ranta- ja retkeilyreitti kuntalaisten käytössä, mutta pelkkä polku ei riitä säilyttämään lähiluonnon moninaisuutta.	Asemakaavaluonnoksessa Haljastennokan kiinteistö on jaettu siten, että sauna yhdessä rannan alarinteiden kanssa muodostaa viheraluetta, jota kehitetään ulkoiluun reittejä parantamalla. Haljasten huvilan tontti on rajattu tiiviisti pihapiirin ympärille. Rakennuksen käyttötarkoitus mahdollistaa vuokraustoiminnan jatkamisen tai esimerkiksi yritystoiminnan järjestämistä. Asemakaavaluonnos ei ota kantaa huvilatontin myymiseen. Luonnoksessa ei ole	Palautetta on huomioitu suunnitteluratkaisussa mm. muodostamalla sujuva kulkureittiverkosto alueelle.

	Haljastennokan painoarvoa lisää sen sijainti kävelyetäisyyden päässä keskustasta. Se lisää kuntalaisten tasa-arvoisia mahdollisuuksia päästä virkistys- ja luontoympäristöön myös ilman autoa. Erityinen merkitys koko Haljastennokan luontoalueen säilymisellä kuntalaisten käytössä on lähietäisyydellä sijaitsevat päiväkodit, Lempoisten koulun ala-aste ja Kanavan koulun yläaste, siis todella monet ikäluokat. Päiväkodeilla ja kouluilla on monipuolinen oppimisympäristö kävelyetäisyyden päässä käytettävissään! Eteläisen Hauralan alueen kaavoitukset eivät enää tule mahdollistamaan niiden alueiden käyttöä oppimisen tukena. Haljastennokan huvila sijaitsee ainutlaatuisella paikalla Kirkkojärven rannalla, kävelymatkan päässä kuntakeskuksesta. Sen muuttaminen yksityisalueeksi vähentäisi kuntalaisten kulttuurista yhteenkuuluvuutta. Huvilan käyttöastetta voidaan lisätä monin keinoin, tarvetta ja kysyntää tällaisille tiloille on runsaasti. Rantasauna ja huvila on molemmat säilytettävä julkisessa käytössä. Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 on erityisesti määrätty kuntia säilyttämään kuntien omistamat ranta-alueet kaavoituksessa yleisessä virkistyskäytössä. Haljastennokka monipuolisena luontoympäristönä tulee säilyttää kuntalaisten yleisenä virkistysalueena ja huvila rantasaunoineen kuntalaisten käytössä.	mahdollistettu tavanomaista asumista huvilarakennuksessa. Tavoitteena on kehittää ulkoilun ja virkistyksen palveluja muodostettavalla viheralueella. Rantaan pyritään toteuttamaan nykyistä laadukkaampi kulkureitti, joka kiertää niemennokan ja nousee nykyisen omakotitalon ja Haljasten huvilatontin välistä Haljastentielle. Asemakaavaluonnoksen reitti on muodostettu nykyisen polun kohdalle. Polku on käyty mittaamassa kunnan pohjakartalle. Uutta reittiä on jatkettu nykyistä polkua pidemmälle, ja käännetty reitti kohti ylärinnettä ja Haljastentietä naapuritonttia lähestyttäessä. Reitin etäisyys naapuritontista on neljä metriä. Rinteen sujuva kulkeminen edellyttää portaita. Mäen harjalta on mahdollista jatkaa takaisin rantaan nykyisiä saunalle johtavia portaita pitkin tai suunnata polkua pitkin kohti kanavaa. Luonnoksen mukaan saunarakennus sijoittuu viheralueelle ja jää siten kunnan omistukseen. Rakennuksen vuokraaminen on kuitenkin mahdollista, ja päärakennuksessa mahdollisesti toimiva yritys voi vastata myös saunarakennuksen operatiivisesta toiminnasta. Rakennuksen julkinen luonne säilyy, sillä alueen kautta kulkee yleinen reitti, eikä rakennusta voida aidata. Saunatoiminta tässä sijainnissa on rinnastettavissa muihin julkisilla paikoilla sijaitseviin yhteiskäyttösaunoihin, jotka tarjoavat mahdollisuuden kohtaamisiin ja sosiaaliseen kanssakäymiseen. Luontoselvitys on tarkoitus tehdä ensi vuonna.	
15.8.2025 mielipide 1	Palaute Haljastennokka 8048 osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan Kunnanhallituksen pöytäkirjassa 3.3.2025/ pykälä 64:ssä todetaan:	Asemakaavaluonnoksessa Haljastennokan kiinteistö on jaettu siten, että sauna yhdessä rannan	Palautetta on huomioitu

"Haljastennokan huvila sijaitsee ainutlaatuisella paikalla Kirkkojärven rannalla, kävelymatkan päässä Lempäälän kuntakeskuksesta". Tässä on kiteytetty yhteen virkkeeseen kaikkein oleellisin peruste, miksi Haljastennokka tulisi säilyttää kuntalaisten yhteisessä käytössä. Paikka on luontoympäristöltään ja sijainniltaan ainutlaatuinen.

Asemakaavamuutokseen on mahdotonta ottaa tässä vaiheessa tarkemmin kantaa, kun luonnoksiakaan ei ole vielä nähtävillä, mutta esitän tässä kaksi vaihtoehtoa Haljastennokan käytölle jatkossa.

1. Haljastennokka säilytetään kunnan omistuksessa ja kehitetään toimintaa.

Paikka on sijainniltaan ehkä Lempäälän hienoimmalla paikalla ja siten ainutlaatuinen. Kunnalle on ollut lottovoitto, kun se on saanut aikanaan tällaisen paikan omistukseensa hyvin edullisesti sillä perusteella, että myyjät toivoivat sen pysymistä kuntalaisten yhteisessä käytössä. Nyt ei pitäisi tehdä kovalla kiireellä peruuttamatonta ratkaisua, jota myöhemmät polvet harmittelevat. Jos kunnassa tehdään päätös, että huonoa taloustilannetta korjataan kiinteää omaisuutta myymällä, niin ehdotan, että selvitetäisiin, olisivatko naapurikunnat halukkaita ostamaan maata kunnan reuna-alueilta Vuoreksesta tehdyn kaupan tapaan. Ei myöskään ole pitkää aikaa siitä, kun Lempäälän-Vesilahden rajalla olevan kiinteistön omistaja halusi kunnan rajan siirtämistä niin, että kiinteistö olisi siirtynyt Vesilahden puolelle. Tähän Lempäälän kunta ei suostunut. Voisiko kunta saada käyttörahaa luopumalla pala kerrallaan tällaisista reuna-alueista?

2. Myydään Haljastennokasta 1–2 pientalotonttia, mutta säilytetään huvila ja rantasauna kuntalaisten yhteisessä käytössä
Tiedotteessa 18.6.2025 todetaan seuraavasti: *"Kaavamuutoksen tavoitteena on ensisijaisesti kehittää kunnan omistuksessa olevia alueita. Huvila-rakennuksen ja uusien pientalotonttien mahdollinen myynti tuottaisivat kunnalle tuloja, joilla mahdollistetaan alueiden kehittäminen."* Jos kunnan talous ja alueiden kehittäminen pelastetaan sillä, että myydään ehkä keskusta-alueen hienoin paikka yksityiskäyttöön,

alarinteiden kanssa muodostaa viheraluetta, jota kehitetään ulkoiluun reittejä parantamalla. Haljasten huvilan tontti on rajattu tiiviisti pihapiirin ympärille. Rakennuksen käyttötarkoitus mahdollistaa vuokraustoiminnan jatkamisen tai esimerkiksi yritystoiminnan järjestämistä. Asemakaavaluonnos ei ota kantaa huvilatontin myymiseen. Luonnoksessa ei ole mahdollistettu tavanomaista asumista huvilarakennuksessa.

Haljasten rakennukselle asemakaavan mahdollistamia toimintoja voisivat olla vapaa-ajan ja kulttuurin palvelut, elämyspalvelut ja liiketoiminta tai tapahtuma ja näyttelytila. Jos alueelle halutaan majoitustoimintaa, tulisi tämä mahdollisesti täsmentää kaavamääräykseen ehdotusvaiheessa.

Tavoitteena on kehittää ulkoilun ja virkistyksen palveluja muodostettavalla viheralueella. Rantaan pyritään toteuttamaan nykyistä laadukkaampi kulkureitti, joka kiertää niemennokan ja nousee nykyisen omakotitalon ja Haljasten huvilatontin välistä Haljastentielle. Asemakaavaluonnoksen reitti on muodostettu nykyisen polun kohdalle. Polku on käyty mittaamassa kunnan pohjakartalle. Uutta reittiä on jatkettu nykyistä polkua pidemmälle, ja käännetty reitti kohti ylärinnettä ja Haljastentietä naapuritonttia lähestyttäessä. Reitin etäisyys naapuritontista on neljä metriä. Rinteen sujuva kulkeminen edellyttää portaita. Mäen harjalta on mahdollista jatkaa takaisin rantaan nykyisiä saunalle johtavia portaita pitkin tai suunnata polkua pitkin kohti kanavaa.

Asemakaavaluonnoksessa on muodostettu kaksi uutta pientalotonttia Haljastennokan eteläpuolelle, mäen päälle siten, ettei tonteilla ole yhteyttä rantaan.

suunnitteluratkaisussa mm. toteuttamalla pysäköintiä ja muodostamalla sujuva kulkureittiverkosto alueelle.

ehdotan harkittavaksi ratkaisua, **että myydään ne uudet kaavoitet-
vat pientalotontit, mutta säilytetään huvila ja rantasauna kunta-
laisten yhteisessä virkistyskäytössä. Myytävistä pientaloton-
teista saatava raha käytetään kunnan omistukseen ja kuntalaisten
yhteiseen käyttöön jäävän huvilan ja rantasaunan ylläpitoon ja
toiminnan kehittämiseen.**

**Tonteista saatava raha ei ehkä riitä ”mahdollistamaan alueiden
kehittämistä” kunnan kaikkiin tarpeisiin, joten olisi järkevää kes-
kittää se Haljastennokan alueelle.** Uusista pientalotonteista on vasta
maininta, että ne sijoittuisivat mäen päälle, eivätkä ylettyisi rantaan
asti. Samoin huvilarakennukseen oleellisesti liittyvä rantasauna jäisi
myynnin ulkopuolelle. Niistä saatava hinta olisi aivan eri luokkaa, jos
tontit ulottuisivat rantaan asti. Tämän estää kuitenkin Pirkanmaan
maakuntakaava, jonka rantarakentamista koskeva erillismääräys on
näköjään otettu valmistelutyössä tällä kertaa hyvin korostetusti huomi-
oon. Näin ei toimittu silloin, kun keskustan osayleiskaavaa valmisteltiin
2010-luvun alkupuolella.

Perusteluja esityksille:

Vaikutus kunnan talouteen

Haljastennokan huvilan ja 1-2 omakotitalotontin myyntiä on perusteltu
kuntatalouden sopeutustarpeilla. Kunnanhallituksen pöytäkirjassa
3.3.2025 todetaan seuraavasti: ”*Nykyinen Haljastennokan huvilara-
kennus ja sauna vaatisivat kunnostustoimenpiteitä, jotta vuokrauskäy-
tön jatkaminen olisi mahdollista. Toisaalta nykyisen kaltaisesta vuok-
rauksesta saatavat tulot eivät riitä kattamaan korjauksen ja kunnossa-
pidon kustannuksia.*” Tämä pitää epäilemättä paikkansa, mutta kunta
on toteuttanut lähiaikoina ja on toteuttamassa parhaillaan mittavia
hankkeita, joista niistäkin aiheutuu todennäköisesti, ainakin tois-
taiseksi, enemmän kuluja kuin tuloja kunnan kassaan. Esimerkkeinä
mm. Padel-halli / Lempäälä-areena ja kylpylä. Aamulehdessä
12.8.2025 olleen artikkelin mukaan vuoden 2026 asuntomessujen pel-
kän saapumisalueen rakentamisen osalta kunnan rahankulu on ”joita-
kin satojatuhansia euroja”. Artikkelista sai sen käsityksen, että alueelta
raivataan kasvustoa ja pintaan laitetaan asfaltti, joka messujen jälkeen
poistetaan ja tilalle tehdään uudet istutukset.

Rakentamisen laatua on tavoiteltu pientalotontteihin
yleismääräyksellä: Rakennusten tulee olla pääosin
puurakenteisia ja julkisivumateriaalina tulee käyttää
puuta. Päärakennuksen pääasiallisen julkisivuvärin
tulee olla vaalean keltainen tai sitä tummempi väri, ei
kuitenkaan musta tai harmaa. Asuinrakennuksen ka-
ton tulee olla symmetrinen tai epäsymmetrinen har-
jakatto. Ehdottomalle II-kerroksisen rakennusosalalle
saadaan kuitenkin sijoittaa II-kerroksisiin rakennuk-
siin liittyviä yksikerroksisia rakennusosia, kuten va-
rastoja ja katoksia. Tontin ja rakennuksen korkeus-
asemat tulee sovittaa maaston luonnollisiin korkeus-
asemiin ja naapurin tontin korkeusasemiin. Tarvitta-
essa korkeuseroja hoidetaan terasseilla ja tukimuu-
reilla. Tonttia ei saa tasata kauttaaltaan yhteen kor-
koon. Pihasuunnitelma tulee laatia rakentamisluvan
liitteeksi. Tontille tulee istuttaa tai säilyttää vähintään
4 puuta.

Rannan kulkuyhteys on osoitettu kaavaluonnok-
sessa myös Väyläviraston kanava-alueen puolelle,
nykyisen ajoväylän ja polun sijaintiin siten, että tur-
vataan käyttö myös tulevaisuudessa.

En missään tapauksessa halua kyseenalaistaa edellä mainittuja hankkeita, mutta totean, että rahaa riittää niihin kohteisiin, mihin kunnan päättäjät sen haluavat ohjata. Kyseessä on arvovalinta.

En ole kiinteistömyynnin asiantuntija, mutta kuvittelisin, että ilman rantaoikeutta olevien (tiedote 18.6.2025) kahden uuden pientalotontin myynnistä saatava tulo jää suuruusluokkaan satojatuhansia euroja. Vanha huvilarakennus ilman rantasaunaa täyttää tuskin ostajan laatuvaatimuksia asumiskäyttöön tuollaisenaan, joten se tultaisiin todennäköisesti purkamaan 1.1.2025 voimaan tulleen uuden rakentamislain antaman mahdollisuuden perusteella. Silläkin olisi näin lähinnä tontin arvo – purkamiskustannukset. **Näillä tonttirahoilla voitaisiin täyttää jokin kunnan akuutti rahantarve, mutta pidemmällä tähtäimellä sillä ei kuntataloutta pelasteta. Ratkaisu olisi kuitenkin lopullinen.**

Alueen käyttö virkistystoimintaan tällä hetkellä

Lempäälän kunta osti aikoinaan Haljastennokan kiinteistön hyvin edullisella hinnalla, kun sen omistajat halusivat, että paikka tulisi olemaan jatkossa kuntalaisten käytössä. Tätä toivomusta on noudatettu, kun v. 1981 Lempäälän kunnan työntekijöille tuli mahdollisuus vuokrata Haljastennokkaa edullisesti käyttöönsä. Vuonna 2019 vuokrausmahdollisuus laajennettiin koskemaan kaikkia kuntalaisia. Paikka on ollut ai-
nutlaatuisen sijaintinsa ja puitteidensa vuoksi hyvin suosittu.

Kunnan palvelupisteestä 12.8.2025 saamani tiedon mukaan toteutuneita varauspäiviä aikavälillä 1.1. – 12.8.2025 on ollut 78 vuorokautta. (Helmikuussa tila oli varattavissa vain 10 päivän aikana tuolien verhoilutyön vuoksi) Loppuvuoden ajalle 13.8. - 31.12.2025 tilalle on olemassa varauksia tällä hetkellä 28 vuorokautta. Tämä luku voi tietenkin vielä muuttua.

Toteutunut varausmäärä osoittaa, että tilalle on tarvetta ja käyttöä. Tämä siitä huolimatta, että paikan olemassaolo ja

vuokraamismahdollisuus pitää tietää etukäteen, että osaisi mennä kunnan nettisivuilta hakemaan tarkempia ohjeita. Muuttovoittokuntana Lempäälässä on varmasti suuri määrä asukkaita, jotka eivät ole koskaan kuulletkaan paikasta. Uskon, että pienillä muutoksilla käyttöastetta voitaisiin nostaa selvästi, jos niin halutaan.

Lempoisten koulussa on n. 700 oppilaspaikkaa. Se sijaitsee 400 metrin päässä Haljastennokasta. Varsinkin syksyllä lukuvuoden alussa ja kevään viimeisinä kouluviikkoina luokkia on käynyt Haljastennokalla harastamassa pihapelejä ja vapaata liikkumista luonnossa. Paikka on lyhyen, turvallisen kävelymatkan päässä ja erityisen sopiva myös tällaiseen käyttöön. Lempoisten koulun ja Haljastennokan välissä on myös kaksi päiväkotia ja tälle turvaliivijoukolle **lyhyt, turvallinen kävelymatka Haljastennokalle on antanut hyvän mahdollisuuden [koululaisille ja päiväkotikiikarille] tutustua luonnon ihmeisiin.**

Alueen käyttö virkistystoimintaan kaavamuutoksen jälkeen

Lempäälän kunnanhallituksen pöytäkirja 3.3.2025, § 64 kuvaa Haljastennokan käyttöä asemakaavan muutoksen jälkeen hyvin kaksijakoisesti.

Pöytäkirjan tekstissä on lähes jokaiseen kappaleeseen sisällytetty erilaisin sanakäantein myönteistä mielikuvaa siitä, kuinka asemakaavamuutoksessa on tarkoitus säilyttää – ja ehkä jopa parantaa - kuntalaisten virkistys- ja retkeilymahdollisuuksia. Suoria lainauksia:

- "... rannan virkistys- ja luontoympäristö säilyy julkisessa käytössä."
- "Rantasauna jäisi osaksi virkistysreitien aluetta ja sen vuokraustoiminnan jatkamista olisi mahdollista harkita"
- "...aluetta kehitetään niin, että nokkaan saadaan retkeilyreitti."
- "Rantareitti säilyisi julkisessa käytössä."
- "Vapaat ranta-alueet varataan julkiseen käyttöön rantareitistöjä ja näkymäyhteyksiä kehittäen."
- "Lähiluonto ja vesistöt ovat kaikkien saavutettavissa ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia."

- ”...säilytetään vapaat ranta-alueet.” Edellä olevia myönteisiä mielikuvia himmentää seuraava suora lainaus samasta pöytäkirjasta: <i>”Julkisluonteisessa käytössä olleen Haljastennokan muuttaminen asemakaavoituksessa yksityisalueeksi vähentää kuntalaisten kulttuurista yhteenkuuluvuutta. Jos Haljastennokan tontti muuttuu asuintontiksi, julkinen pääsy huvilalta avautuvan maiseman äärelle estyy, mutta vapaat ranta-alueet ja julkinen rantareitti mahdollistaa maiseman äärelle pääsemisen kaikille kuntalaisille.”</i> En tiedä, mitä tuo ”kuntalaisten kulttuurinen yhteenkuuluvuus” tarkoittaa, mutta se käy selväksi, että muutoksen jälkeen kuntalaisten virkistysmahdollisuudet ja luontokokemukset Haljastennokan alueella rajoittuvat vajaan 200 metrin pituisella rantakaistaleella tarpomiseen. Siinä rantapolkua kävellessään voi sitten mielessään verrata reitin virkistysvaikutuksia koko Haljastennokan alueen aikaisempaan käyttömahdollisuuteen perhe- ym. juhlien pitämiseksi ja vapaa-ajanviettopaikkana. Mitä ”rantareitti” tarkoittaa? Haljastennokan tontin rantaviiva rajoittuu itäpuolella Väyläviraston kanava-alueeseen ja länsipuolella yksityiseen omakotitonttiin. Puhelimen karttaohjelman mukaan mitattuna rantaviivan pituus voisi olla n. 200 m. Vielä ei ole tietoa, minkä levyinen kaistale rantareitille on tarkoitus varata – sen näkee aikanaan luonnoksista. Reitin alku kanava-alueen rajalla ei ole kovin helppokulkuinen. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman kohdassa 3.1.2 Yleiskaava, on teksti: <i>”Suunnittelualue rajautuu Lempäälän keskustan osayleiskaavan (12015, 28.1.2013), kanava-alueeseen, jolle on osoitettu maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristömerkintä akm. Alueen suunnittelussa,</i>	
---	--

rakentamisessa ja käytössä tulee säilyttää maakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön ominaispiirteet.”

Tästä voisi päätellä, että reitin muokkaamisessa helppokulkuisemmaksi ei voi tehdä kovin mittavia louhinta- tai maansiirtotöitä.

Kun reittiä etenee n. 20 m, vastassa on portaat, rantasauna ja laituri. Saunan seinästä veteen on matkaa ehkä n. 4–4,5 m. Rantareitin on ilmeisesti kuljettava tästä välistä. Tämän jälkeen on helpompikulkuista, kuulopuheiden mukaan aikoinaan rantaan tasoitettua polkua. Polun toisessa päässä on vastassa yksityisen omistajan rantaan asti rajoitettu omakotitontti. Tässä kohdassa herää kysymys, mihin tämä rantareitti jatkuu? **Onko ainoa mahdollisuus palata samaa polkua takaisin, vai jatkuuko reitti tuon omakotitalon rajan suunnassa kohti Haljastennokan nykyistä porttia? Rinne on todella jyrkkä.**

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sivulla 3 esitetyn yleiskaavayhdistelmän mukaan asuinpientaloalue AP jatkuisi yhtenäisenä, nykyisten omakotitalojen tonttien jatkeena Haljastennokan tontin länsireunalla. Jos lisärakentaminen toteutettaisiin tällä tavalla, retkeilyreitti ei voisi jatkua portin suuntaan, vaan se olisi mihinkään johtamaton, parinsadan metrin mittainen meno-paluupolku rannassa. Ketä tällainen palvelee?

Mihin kunta opastaisi jättämään auton, jos joku kauempana asuva kuntalainen haluaisi tulla autolla tutustumaan tähän hyvinvointia lisäävään rantareittiin?

Onko Väyläviraston kanssa sovittu siitä, että kunta voi ohjata käyttämään pysäköintipaikkana kanava-alueella olevaa bussien ja huoltotöihin käytettävien koneiden kääntöpaikkaa?

Toistaiseksi esillä olleiden tietojen mukaan ainoa mahdollinen kulkumahdollisuus ”rantareitille” näyttäisi olevan Väyläviraston kanava-alueen kautta. **Onko otettu huomioon mahdollisuutta, että Väylävirasto kyllästyy alueellaan olevan huoltoreitin käyttöön yleisenä kulkuväylänä ja kieltää läpikulun?** Onko olemassa mahdollisuus,

että tämä kaavoitusprosessi ja rantareitti jäävät tuleville sukupolville ikäväksi muistoksi tämän ajan päätöksenteosta? Haljastennokka menetetttiin, ja kuntalaisia jäi palvelemaan virtuaalinen rantareitti, jolle ei ole pääsymahdollisuutta mistään.

Kunnanhallituksen pöytäkirjan 3.3.2025 mukaan: *"Rantasauna jäisi osaksi virkistysreitin aluetta ja sen vuokraustoiminnan jatkamista olisi mahdollista harkita."* Tämän voisi kuvitella selviävän aika vähäiselläkin harkinnalla. **Saunalle ei ole kaavamuutoksen jälkeen huoltoreittiä eikä kulkua muualta kuin tätä luontopolkua pitkin, joten sitä ei ole jatkossa mahdollista vuokrata ja se tulee lahoamaan paikalleen.** Tähän viittaavat myös sekä kunnanhallituksen pöytäkirjassa että osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa maininnat siitä, että saunan vuokraustoiminnan jatkaminen edellyttäisi kunnostustoimenpiteitä.

Ehdotan, että kaikki tämän kaavas suunnitelman parissa työskentelevät kävisivät tutustumassa reittiin paikan päällä ennen kuin luonnosten laatiminen aloitetaan. Se antaisi konkretiaa suunnittelun pohjaksi.

Ohjeistusta uudisrakentamiselle

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman kohdassa 3.1.1 Maakuntakaava todetaan: *"Suunnittelu on sovittava ympäristöönsä vahvistaen alueen omaleimaisuutta. Kulttuuriympäristön, maiseman ja luontoarvojen säilyttämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota ... Alue sijoittuu maakunnallisesti merkittävän Lempäälän kanavan rakennetun kulttuuriympäristön ääreen. Suunnittelussa tulee turvata ja edistää kaupunkikuvan ja rakennusperinnön arvojen säilymistä ja kehittämistä sekä sopeutua kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin ja ajalliseen kerroksellisuuteen."* Osallistumis- ja arviointisuunnitelman kohdassa 3.1.2 Yleiskaava todetaan: *"Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä tulee säilyttää maakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön ominaispiirteet. Alueen rakentaminen ja ympäristöhoito tulee sopeuttaa erityisesti kunkin alueen rakennettuun kulttuuriperintöön ja ympäristön arvoihin."*

	Näiden periaatelauselmien tavoitteet konkretisoituvat, kun katsotaan, miten Lempäälän kunta on määrittänyt rakentamista alueella jo olevien muiden kiinteistöjen kohdalla: 418-431-6-112, asemakaava 418-08009: AOI, e= 0,15 418-431-6-72, asemakaava 418-08029: AP-16, ½klu½, e= 0,12 418-431-6-73, asemakaava 418-08029: AP-16, ½klu½, e= 0,12 418-431-6-49, ei asemakaavaa. Talo on rakennettu v. 1953. Silloin ei tontin tehokkuuslukua ym. määrityksiä ole rakennuslupaan merkitty. Lisäksi vuonna 2002 vahvistettu asemakaava 418-08029 määrittää rakentamista sanallisesti seuraavasti: <i>”Rakennukset tulee julkisivu- ja kattomateriaaleiltaan sekä katteen väritään, kattomuodoltaan ja räystään suhteen rakentaa korttelialueittain yhtenäistä rakennustapaa noudattaen.”</i> Kaikki nämä kiinteistöt sijaitsevat korttelissa 64, mihin Haljastennokkan kuuluu. Lienee itsestään selvää, että kunnan tavoitteena olevasta korttelialueen yhtenäisyydestä pidetään kiinni mahdollisten uudisrakennustenkin kohdalla.		
15.8.2025 mielipide 2 (5 henkilöä)	Vastustamme Haljastennokan uutta kaavasuunnitelmaa. Kerron alla, miksi olemme sitä mieltä, että tämä lähivirkistysalue on säilytettävä. Olen useasti ottanut asiaa esille myös paikallislehdessä. Lempäälän kunnassa on ainutlaatuisia luontokohteita, kuten Haljastennokka. Jo paikan nimi on harvinainen ja antaa aiheita mietiskellä sitä, mihin se perustuu ja mikä on sen historia. Itse tutustuin ko. paikkaan pikkujoulujuhlissa, jota Leikkiniityn väki vietti siellä marraskuussa 2011. Marraskuinen Haljastennokka oli aika viileän oloinen juhlapaikkana. Mutta meillä oli siellä hauska ilta ja paikka teki minuun vaikutuksen. Jokin siinä paikassa tuotti hyvää oloa, vaikka vilukin oli. Kun sain tietää, että paikkaa vuokrataan kunnan työntekijöiden	Asemakaavaluonnoksessa Haljastennokan kiinteistö on jaettu siten, että sauna yhdessä rannan alarinteiden kanssa muodostaa viheraluetta, jota kehitetään ulkoiluun reittejä parantamalla. Haljasten huvilan tontti on rajattu tiiviisti pihapiirin ympärille. Rakennuksen käyttötarkoitus mahdollistaa vuokraustoiminnan jatkamisen tai esimerkiksi yritystoiminnan järjestämistä. Asemakaavaluonnos ei ota kantaa huvilatontin myymiseen. Luonnoksessa ei ole mahdollistettu tavanomaista asumista huvilarakennuksessa.	Palautetta on huomioitu suunnitteluratkaisussa mm. pohtimalla huvilatontin ja viheralueen välistä yksityisyyttä ja aitaamista.

käyttöön, varasin sitä joka kesä perheelleni. **Varauskäytännöt olivat kankeita;** tarvittiin erityinen lomake, joka piti täyttää ja sitoutua paikan sääntöihin ja soveltua sen ehtoihin. Nykyään varauspyynnön voi tehdä myös netin kautta. Vanha palvelutoimisto oli auki vain tiettyyn kellonaikaan asti. Toimiston työntekijät hakivat jostakin takahuoneesta mapin, johon merkittiin ylös kunkin varaus. Hakemus piti ensin hyväksyttää. Oli momentteja ja pykälää. Erityisen tärkeää oli ja on edelleen, että sauna pitää varata tasan kaksi viikkoa ennen varauksen alkua. Jos yhdelläkin päivällä myöhästyt, niin jäät ilman saunavuoroa! Hienoa on se, että varaukseen sisältyy neljän tunnin saunavuoro ilman lisämaksua. Varauksia ei ole koskaan otettu vastaan juhannuksen ajaksi. Ja avaimiakin oli olemassa vain tietty rajallinen määrä. Kun toimisto oli suljettuna heinäkuun ajan, niin varauksia ei sinä aikana voinut tehdä. Ne, jotka ehtivät varata aikoja heinäkuulle, saivat hakea avaimet ennen kuin toimisto suljettiin kesätauolle. Vaikka vapaita päiviä olisi ollut, niitä ei voinut varata heinäkuun aikana, koska ketään ei ollut töissä. Eikä avaimetkaan riittäneet.

Ja saunahan Haljasilla on paras koko kylässä. Ja saunan teras-silta aukeavat maisemat! Mikään ei voita sitä tunnelmaa, kun iltauringossa saa rauhassa istuskella ja katsella Lempäälän ihanimpia maisemia ja viettää iltaa yhdessä perheen ja ystävien kanssa. Sitten kuntoportaita ylös ja grillaamaan. Onneksi nämä portaot aikanaan rakennettiin. Pitkään asteltiin jyrkkää mäkeä ylös ja alas luonnonkivien peittämää polkua pitkin. Huvilan takana on grillipaikka, johon on kiva siirtyä saunarannasta. Illat Haljasilla on olleet aina ihania. Huvila on vaatimaton, mutta toimiva. **Vessatilojen rakentaminen yläkerrtaan oli aikanaan kunnan teknisen puolen oma päätös. 80-luvulla esteettömyys ei ollut ihan samanlainen tavoite kuin tänä päivänä.**

Yläkerran parvekkeelta näkyy hienot ja maalaukselliset maisemat. Parveketta ei ole mitenkään kunnostettu ja yläkerran tyhjään huoneeseen on varastoitu käytöstä poistettuja ja rikkinäisiä kalusteita ja muuta tavaraa. Huone lienee alkuperäiskunnossa. Miesten vessan takana on lisäksi yksi pieni huone. **Olisi ollut järkevää, jos aikanaan olisi panostettu makuutilojen rakentamiseen näihin huoneisiin.**

Haljasten rakennukselle asemakaavan mahdollistamia toimintoja voisivat olla vapaa-ajan ja kulttuurin palvelut, elämyspalvelut ja liiketoiminta tai tapahtuma ja näyttelytila. Jos alueelle halutaan majoitus-toimintaa, tulisi tämä mahdollisesti täsmentää kaavamääräykseen ehdotusvaiheessa.

Tavoitteena on kehittää ulkoilun ja virkistykseen palveluja muodostettavalla viheralueella. Rantaan pyritään toteuttamaan nykyistä laadukkaampi kulkureitti, joka kiertää niemennokan ja nousee nykyisen omakotitalon ja Haljasten huvilatontin välistä Haljastentielle. Asemakaavaluonnoksen reitti on muodostettu nykyisen polun kohdalle. Polku on käyty mittaamassa kunnan pohjakartalle. Uutta reittiä on jatkettu nykyistä polkua pidemmälle, ja käännetty reitti kohti ylärinnettä ja Haljastentietä naapuritonttia lähestyttäessä. Reitin etäisyys naapuritontista on neljä metriä. Rinteen sujuva kulkeminen edellyttää portaita. Mäen harjalta on mahdollista jatkaa takaisin rantaan nykyisiä saunalle johtavia portaita pitkin tai suunnata polkua pitkin kohti kanavaa.

Luontoselvitys on tarkoitus tehdä ensi vuonna.

Asemakaavaluonnos on tarkoitus asettaa julkisesti nähtäville, jotta siitä on kuntalaisten mahdollista antaa palautetta. Kaavan alkuvaiheen palautteet on kerätty tähän raporttiin, joka on yhdessä kaavaluonnoksen kanssa hyväksytty yhdyskuntalautakunnassa. Viranhaltijoiden tavoitteena ei ole valmistella asioita salassa, vaan kerätä alkuvaiheen lähtötiedot kokoon ja pyrkiä löytämään mahdollisimman hyvin tavoitteita ja toiveita kuunteleva suunnitelma. Asemakaava etenee hyväksyttäväksi vasta toisen julkisen nähtävilläolon jälkeen, joten kuntalaisilla ja

Koko huvilan käyttöaste olisi ollut huikeasti paljon suurempi kuluneiden vuosikymmenten aikana.

Alakerran keittiö on uudistettu ja keittiötarvikkeita löytyy mukavasti. Keittiössä on myös toimiva hella, mikro ja astianpesukone. Salin puolen kalusteet alkavat olla jo nuhruisia ja kuluneita, mutta edelleen tukevia ja toimivia. Parasta on terassi, joka myös avaa näkymän kanavan suuntaan. Tosin metsikköä terassin edestä ei ole hoidettu eikä raivattu niin, että kaunis maisema tulisi esiin ja avautuisi vierailijoille. Terassin maalipinta on rapistunut. Uusi maalipinta tekisi ihmeitä tälle avarelle, valoisalle ja kauniille terassille.

Kun olemme olleet aamupäivän aikaan Haljasilla, paikalle on ennättäneet arkena myös kukkien kastelijat kunnan puolesta. Erään kerran oli aika hämäävää, että huoltomies käveli sisään avoimesta ovesta muina miehinä ilmoittamatta mitään etukäteen, nousi portaat ja meni korjaamaan jotakin yläkerran vessatilaan. Paras tapaus oli kun haimme ystävämme Helsinki-Vantaalta aamuyön lennolta ja ajoimme sieltä takaisin Lempäälään varhain aamulla. Meillä oli koko viikonlopun varaus ja kello oli jo sen verran, että ajattelimme voivamme asettua aamuseitsemän aikaan lepäämään lasikuistille, koska olimme niin väsyneitä ja teki mieli heti aamusta olla paikalla. Otamme aina mukaan mm. ilmapatjoja ja uimapatjoja, joiden päällä voi lepäillä saunan tai ruokailunkin päätteeksi. Emme ole mistään lukeneet ettei näin voisi tehdä. Asettelimme ne paikoilleen, ja laitoimme ikkunoiden suojaksi jotain verhoja, ettei aurinko häikäise. Ehdimme torkahtaa ja joku sai jo unen päästä kiinni, kun ovi aukesi ja siistijät seisoivat siinä aamukahdeksalta tuijottamassa meitä! Heräsin ja ehdin käväistä ulkona heidän juttusillaan. He tulivat siis sisään omilla avaimillaan, vaikka meillä oli voimassa oleva varaus ja siivousaika puoleen päivään. Kukaan ei ollut pahoillaan tapahtuneesta. En tiedä, miten on ylipäätään mahdollista avata ovi omilla avaimilla ja tulla kesken kaiken remonttihommiin tai siivoamaan huoneistoa, jonka olimme vuokranneet viettääksemme siellä lomapäiviä. Miten ylipäätään vuokrataan tilaa, jos ei pystytäkään takaamaan vuokralaisille omaa rauhaa lomailla?

naapureilla on mahdollisuus palautteen antamiseen. On huomattava, että jokaiseen hankkeeseen liittyy usein erilaisia tavoitteita ja toiveita, jotka ovat usein ristiriitaisiakin, jolloin joudutaan etsimään kompromissi.

Usein myös uimarit tulevat pihan poikki. Osa lienee naapuruston väkeä. Useimmat kysyvät kuitenkin, voivatko tulla samalle laiturille uimaan. Jotkut vaan kävelevät siitä pihan poikki koirineen sen enempää kyselemättä. Aina se ei tunnu kivalta, kun seisot esim. laiturilla ja olet juuri uimasta tulossa, niin hölkkääjät tulevat sinua kohti siinä rantapolulla. Siinä ei tee mieli sanoa käsipäivää, ennemminkin harmittaa se tuijotus ja hämmennys. En tiedä miten näistä on sovittu aikojen kuluessa, mutta itse en lähtisi kuntoilemaan saunarantaan, jos siellä näkyy olevan ihmisiä saunassa ja uimassa. Ajattelen niin, että se on siinä tapauksessa vuokrattu tietylle joukolle ihmisiä, ja on aika erikoista käyttää jokamiehen oikeuksiaan juuri siinä tilanteessa.

Haljasilla on omat erityispiirteensä. Ja ilmiselvää on se, että alunperin pilkkahinnalla (n. 70 000 mk) kunnalle ostettu kiinteistö on jätetty ilman asianmukaista huoltoa ja kunnostusta. Kyseenalainen kiitos siitä kuuluu kunnalle, joka toisaalla keulii investoimalla mm. uuteen padelhalliin ja louhii uimahallin maan alle lisäbudjettien turvin. Olemme velkaantunein kunta Pirkanmaalla. Erittäin kyseenalainen kunnia sekin.

Sauna rakennettiin kuulemma vuonna 2013 ja pintapuolinen saunaremontti tehtiin muutamia vuosia sitten. Määräyksiä ja ohjeita on satanut monenlaisia. Vaikuttaa siltä, että näiden sauna- ja kokoustilojen vuokraamiskäytännöt ja erilaiset määräykset ja ohjeet niiden käytöstä ovat kunnanhallituksen pääasiallisimpia tehtäviä! Seinältä löytyy jos jonkinlaista ohjetta ja yhteystietoa. Huvilan seiniin ei saanut kiinnittää mitään, koska vuokrauksen yhteydessä kerrottiin vielä 2010-luvulla kiinteistön olevan suojelukohde. Miten on mahdollista, että suojelusta ei enää puhuta lainkaan? Tiloissa ei ollut peiliä eikä kelloa. Halusin itse hankkia tyyliin sopivan peilin ja uhmasin kieltoa: naulasin sen lasikuistin seinään. Se sopi siihen hyvin sekä väritykseltään että tyyliältään, mutta kun seuraavan kerran tulimme Haljasille, peili oli poistettu seinästä ja viety yläkerran tyhjään huoneeseen. Hain sen takaisin paikoilleen. Ja sitten se alkoi pysyä paikoillaan.

Vuokrauksen sääntely kunnan taholta on ollut kaiken kaikkiaan melko byrokraattista ja kunnan työntekijöiden tapa ja lupa tunkeutua vuokratun huvilan alueelle tekemään remonttia tai kastelemaan kukkia ilmoittamatta siitä etukäteen on jotenkin erittäin outo käytäntö. Vuonna 2019 vuokrausmahdollisuus laajeni koskemaan kaikkia kuntalaisia. Lempääläläiseen tyyliin asiasta ei kuitenkaan sen enempää tiedotettu. Ehkä tiedettiin huvilan kunnostustarpeet eikä sen takia haluttu sinne ihan kaikkia villeimpiä polttari-porukoita, koska 120-vuotisjuhlavuottaan viettävä kiinteistö ei kestäisi ihan sitä hurjinta juhlahumua. **Toisaalta halutaan tuloja vuokrauksesta ja toisaalta koko asia pidetään pimennossa.** Ihan käsittämätön dilemma. Halutaan mutta ei haluta! Tärkeintä on byrokratia ja säännöt! Minulle on jäänyt se kuva, että aina on ollut todella vaikeata löytää vapaita aikoja Haljastennokalle. En siksi tiedä, mitä puhe vajaasta käytöstä käytännössä tarkoittaa.

Kunnan työntekijöiden oikeus tulla alueelle ilmoittamatta säilyi huolimatta siitä, että kohde on nyt kaikkien vuokrattavissa. Luulisi tällöin, että sovellettaisiin yleisiä mökkivuokrauksen periaatteita. Mihin vuokramökkiin tullaan omilla avaimilla sisään kesken kaiken? Myöskään ajallinen etumatka vuokrauksessa kunnan työntekijöiden ja muiden vuokraajien välillä on aika omituinen jäännö. Jopa kunnan työntekijöillä useimmilla on se oma mökki, joten mitään etua ei enää vuokrauksen suhteen ajallisesti kannattaisi pitää yllä. Hintaaero on melko huomattava ulkopuolisen vuokraajan ja kunnan työntekijän välillä. Tästä on ehkä hyvä pitää kiinni kunnan työntekijöiden huonojen palkkojen takia. Kokonaisuutena hintataso on kohtuullinen. Pääasia kai on se, että tila olisi aina vuokrattu. Eikä tarvitsisi palvelukäytävällä tentata ihmisiä siitä, missä he käyvät töissä! Kunnanhallitus halusi viisaudessaan määritellä tarkasti myös sen, että edellisen varauksen piti olla käytettynä ennen seuraavan varaamista. Yksinhuoltajana ja pienipalkkaisen päiväkotityöntekijänä minulla ei siis enää ollut mahdollisuutta päästä Haljasille kahta kertaa kesässä. Toivomus oli ottaa aina yksi kesäajan varaus ja sitten se viimeinen kesäviikonloppu Haljasilla ennen poikien koulun alkua elokuun alussa. Mutta se ei enää onnistunut. Kiitos kunnanhallituksen.

Itselle kävi jopa niin, että olin varannut Haljaset poikani yo-juhliin puhelimitse keväällä 2021. Varasin alustavasti kaksi viikonloppua ja minulle kerrottiin puhelimesta asian olevan ok. Kerroin myös sen, että dropaan toisen varauksen, kun saan selville varsinaisen päätösviikonlopun ajankohdan. Samana päivänä töistä lähtiessäni sain tekstiviestin, jossa kerrottiin, että onkin tapahtunut tuplabuukkaus! Eli he kertoivat poistaneensa minun varaukseni ja heti perään he toittivat minulle, kuinka he toimivat nyt ihan oikein tässä asiassa. Miten niin oikein? Kysyin miksi minulle sitten oli tehty varaus puhelimitse. Suullinen sopimus kai lienee yhtä pätevä kuin kirjallinenkin. Sain epämääräisiä vastauksia, minulle väitettiin, että palvelukäytävän koneen näyttö oli ollut niin himmeä! Mikä naurettava vastaus! Kyseenalaistin vahvasti tämän ja myös palvelumestarin ammattitaidon. Kävimme silloisen palvelumestarin kanssa melko tiukkasanaisten keskustelun asiasta. Olen ollut matkatoimistossa töissä ja tiedän, että mikä on asiakkaan oikeus jo tehtyyn varaukseen. Hävisin byrokratiapanssarille ja jouduin hankkimaan uuden juhlapaikan muutaman viikon varoajalla. Tuntui kuntalaisena kurjalta. Byrokratia toimi.

Tieto Haljastennokan vuokrausmahdollisuudesta on kuitenkin levinnyt vähitellen kaikesta huolimatta. Vaikka sitä ei missään nimessä ole tiedotettu kunnan toimesta. Vähitellen ihmiset ovat kertoneet toinen toisilleen, että Haljastennokka keskellä kuntakeskusta on mitä parhain paikka viettää juhlia. Samalla on huomattu, että siellä luonto on lähellä ja miljöö on erittäin viihtyisä ja rauhallinen. Saunomismahdollisuus on vielä kaiken päälle iso plussa. Haljasista on tullut monelle paikka rentoutua luonnon keskellä, nauttia kanavan veden kohinasta ja upeista maisemista. Onko alueesta tehty esim. kartoitusta siitä, pesiikö siellä lepakot tai liito-oravat?

Alueella on hienoa juhlia juhlat ja nauttia kesästä ja luonnon rauhasta. Grillailla ja uida. Se on omalle perheelle ollut suoranainen henkireikä. Paikka jonne odotetaan pääsyä, jota kunnioitetaan ja jota pidetään hyvin. Itsellä ei ole ollut varaa omaan mökkiin ja vuokralla asuessa tekee

mieli välillä päästä tällaiseen ihanaan keitaaseen. Aina kun astumme ovesta sisään, tuntuu siltä kuin koko paha maailma jäisi kauas taakse. Saman tien alkaa hyvä ja rento olo. Vapaus katsella lasikuistin ikkunoista Haljasille johtavan tienvarren surullisia kuusia, jotka kurottaa tai-
vaisiin. Vapaus pelata pihapelejä, vapaus grillata, uida ja sauna. Vapaus ottaa aurinkoa nurmikentällä. Vapaus katsella kanavan kohisevaa vettä ja ihailla kanavan kauneutta.

Siellä leijuu entisten omistajien eetos, hyvä ja lämmin henki: heidän, jotka nimenomaan halusivat tämän paikan kaikkien kuntalaisten virkistyskäyttöön. Pariskunta sivuutti jopa oman poikansa pyrkimyksen hyötyä alueesta rahallisesti. He tekivät nopeat kaupat ja esittivät toiveen Lempäälän kunnalle, että kiinteistö säilyisi virkistysalueena.

Nyt kunnassa tutkitaan mahdollisuuksia muuttaa koko alue yksityiseksi, jolloin kuntalaisten pääsy alueelle kiellettäisiin kokonaan. **Pidän erikoisena, että yhtäkkiä halutaan myydä pois tämä lähiluontokohde, joka on monelle lempääläläiselle tärkeä ja rakas.** Joillekin tahoille lienee jo luvattuna omakotitontit alueelta. Joku on iskenyt silmänsä Haljastennokkaan! **Keskeneräisessä "kehittämissasiassa" tiedotetaan aika kummallisia asioita.** Ja "tutkitaan" omakotitonttien kaavoittamista alueelle. Tutkimukset lienevät jo hyvin päässeet alkuun! Vaikuttaa siltä, että asia olisi jo päätetty pienessä piirissä, vaikka siihen yleisellä tasolla toivotaan vastinetta. Koen kuntalaisena taas samaa pienuutta ja avuttomuutta byrokratian rattaiden jauhaessa kuin menettäessäni mahdollisuuden juhlia poikani valmistumista Haljastennokalla. Uusi alueidenkäyttölaki on hallituksen esityksen muodossa eduskunnan käsittelyssä. Ja lakiehdotus tulee lausuntokierrokselta lokakuuhun mennessä. Onko niin, että läpi mennessään se kaventaa kuntalaisten oikeutta puuttua kaavoitukseen? Kavennetaan ihmisten oikeutta vaikuttaa omaan asuinympäristöönsä ensin ihan hiljaisissa merkeissä ja sitten tiedotetaan lakimuutoksesta! Kunhan ensin saadaan lobattua ja käännytettyä muilla keinoin päättäjät tällaisen demokratian vastaisen lakiesityksen taakse! Tätä lakimuutostako

kaavoitusosasto odottaa? Tehdäänkö asian eteen paljonkin ja mitä vaikuttamistyötä?

En tiedä kuinka moni komppaa tätä mun fiilistäni Haljastennokan suhteen, mutta henkilökohtaisesti vastaan pistän viimeiseen saakka! Juuri nyt, tämän kesän aikana olisi kaikkien halukkaiden osoitettava mielenkiintoa tätä asiaa kohtaan. **Olisiko kunnassa jopa laskelmoitu, että juuri näin kesälomakauden aikana vastinetta kaavamuutoksen etenemiselle ei juurikaan kukaan ehdi tai jaksakaan tehdä?!** Saadaan sitten syksyllä kaikessa hiljaisuudessa nuijia pöytään Haljastennokan pilkkominen ja myynti. Ja tarjota kuntalaisille vastineeksi parin metrin levyinen ja noin 300 m pitkä kaistele rannasta ns. retkeilyreitiksi pelkän saunan kera. Siitä ei juuri kukaan ole kiinnostunut. **Kuka haluaa saunomaan yleisen polun varrelle?** Kunnassa tiedetään se, ettei ranta-saunaa saa enää rakentaa näin lähelle vesistöä, jos olemassa oleva puretaan. Siinä syy jättää sauna paikoilleen. Tämä ehdotus on joka tapauksessa vain erittäin huono korvike, jota liputetaan ja jolle pyritään saamaan kannatusta. Kuulostaahan se hyvältä kun joku on "kaikkien käytössä oleva" ja vielä "retkeilymahdollisuuskin" mainittu. Kerrassaan positiivisia asioita. **Mutta missään muodossa tämä kanavaan vietävä polunpätkä ei virkistysarvoltaan vastaa huvilakiinteistön koko alueen virkistysarvoa.** Haluaisin nähdä puolueettoman vertailun asiasta? **Kysyisin vielä, miten aiotaan järjestää saunan huolto-toimenpiteet, jos reitti portaiden kautta yläpihalle suljetaan?** Asiaa voisi avata julkisesti jos mahdollista?

Asian käsittelyssä toivon muutenkin avoimuutta: pitäisi katsoa ja julkistaa **kenen intresseissä luontoympäristöjen säilyttäminen Lempäälässä oikeastaan on?** Kunnan rahapulako on niin kova, että moraali ja lupaukset ympäristön

Virkamiehet eivät kai voi keskenään päättää tällaista asiaa? Miksi tässä kunnassa ei uskalleta puhua asioista? Missä on kaavoituksen avoimuus? Virkamiehet vaikenevat ja kysymyksiä ei saa esittää? Kaikki ovat hiljaa.

	Kaavoitus esimerkiksi näyttää toimivan jotenkin itseoikeutetuna? Valmiiksi loppuun asti hiotut esitykset tuodaan poliittisten päättäjien eteen ja nuijan kopautuksella sivuutetaan asioiden arviointi ja perinpohjainen käsittely. Miksi Lempäälän kunta toimii näin? Pyydän ystävällisesti vastauksia tässä kirjelmässä esittämiini kysymyksiin. Vastustamme Haljastennokkaa koskevaa kaavaa koko perheen voimin.		
15.8.2025 mielipide 3 (5 henkilöä, kymmen mielipiteestä 2)	<i>Hyvä kunnan väki ja teidän vieraanne! Olkoon pikku pidoissanne iloisuus läsnä, ei prameus! Olkaa hyvä ja tulkaa kaikki, mutta älkää tulko kaikki yhtä aikaa sillä onhan teitä ilman vieraitennekin jo reippaasti yli puolen tuhannen. Tulkaa aina, mutta tulkaa sopivasti vuorotellen. Tervetuloa! Kunnanhallitus</i> Näin ystävällisesti lausui kunnanhallitus vuonna 1981 ja tilaa on siitä lähtien vuokrattu aktiivisesti. Vuonna 2019 kunnanhallitus avasi Haljastennokan kaikille kuntalaisille. Nyt kunnanhallituksen myötävaikutuksella asemakaavaa halutaan muuttaa niin, että ALUE OLISI MYYTÄVISSÄ! Alueelle kaavaillaan kanavan rantaan kapeaa "retkeilyreittiä". Suunnitelmassa pelkkä rantasauna säilyisi vuokrattavana tilana, jos sekään. Huvila myytäisiin ja huvilan viereen rakennettaisiin 1-2 pientaloa. Samalla pääsy huvila-alueelle kiellettäisiin kuntalaisilta kokonaan. Lisänä nykyiseen esteetön retkeilyreitti on ok, mutta se ei voi olla ainoa tavoite, koska sen virkistysarvo on minimaalisen pieni verrattuna koko kiinteistön käyttämiseen. Kunnanhallitus perustelee kaavamuutosta kunnan sopeutustoimilla. Tiia Levonmaan johtama yhdyskunnan palvelualue ja kaavoituspäällikkö Teija Mäkelä ovat käynnistämässä muutoshanketta, jonka tarkoituksena on myydä huvilarakennus ja toteuttaa alueelle 1-2 pientalotonttia! Arkkitehti Villanen varmasti jo kehittää sinne mitä	Yhdyskuntalautakunta 11.3.2024 § 34 ja kunnanhallitus 8.4.2024 § 76 käsitteivät kunnan kiinteistö- ja toimitiloaohjelmaa, jossa Haljastennokan kohde oli ryhmitelty kehitettävien rakennusten joukkoon. Lempäälän kunnan sopeuttamistoimien yhteydessä loppuvuonna 2024 yhdyskunnan palvelualueelle annettiin tehtäväksi käynnistää asemakaavan muutos-hanke, jossa selvitetään mahdollisuuksia 1–2 pientalotontin toteuttamiseen sekä huvilarakennuksen myyntiin. Rantareitti säilyisi julkisessa käytössä. Kunnanhallitus päätti 3.3.2025 § 64 Haljastennokan asemakaavan muutoksen lisäämisestä kaavoitusohjelmaan. Asemakaava kuulutettiin vireille ja sen osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville 18.6.2025. Asemakaavaluonnoksessa Haljastennokan kiinteistö on jaettu siten, että sauna yhdessä rannan alarinteiden kanssa muodostaa viheraluetta, jota kehitetään ulkoiluun reittejä parantamalla. Haljasten huvilan tontti on rajattu tiiviisti pihapiirin ympärille. Rakennuksen käyttötarkoitus mahdollistaa vuokraustoitminnan jatkamisen tai esimerkiksi yritystoiminnan järjestämistä. Asemakaavaluonnos ei ota kantaa	Palautteen vuoksi huvilatontin rajoituksen suurentamista on harkittu, mutta päädytty luonnoksen mukaiseen esitykseen.

moderneimpia taloja. **Kunta aikoo hakea rahapulaansa helpotusta laittamalla myyntiin lähivirkistysalueemme eli Haljastennokan! Tämä ei käy, vaan huvila pitää kunnostaa kuntalaisten käyttöön ja koko alue on pidettävä kuntalaisten virkistyskäytössä.**

Katsomme, että kuntalaisena meillä on oikeus nauttia Haljastennokan huvila-alueen luonnonrauhasta, grillailla, seurustella ystävien kanssa, uida ja sauna, istuskella kauniina kesäpäivänä tämän hienon terassipöydän ääreen? Viettä perhejuhlia siellä? Kuntoilla Haljasten kuntoportailla, pelata pihapelejä? **Puolustamme kaikkien kuntalaisten oikeutta päästä nauttimaan luonnonrauhasta Haljastennokalle. Vastustamme myyntiä ja alueen pilkkomista pientalotonteiksi.**

https://www.adressit.com/haljastennokkaa_ei_myyda Adressi on luovutettu kunnalle. Haluaisimme tietää:

1. Miksi Haljastennokan kaavamuutosta kiirehdyttiin juuri tänä keväänä?

2. Onko kiireen taustalla kesäaikana lausuntokierrokselle ajoitettu alueidenkäyttölakiESITYS?

Lakiesitys palvelee mm. kaivosyhtiöitä ja hienosti, mutta polkee jalkoihinsa kuntalaisen mahdollisuudet vaikuttaa lähiympäristöönsä. Onko niin, että tavallisten ihmisten huoli ympäristöstä halutaan rajata omalle takapihalle?

Eli ollaanko kaavoituksen sujuvoittamiseksi polkemma jalkoihin kuntalaisten vaikutusmahdollisuudet? Pyritäänkö juuri Haljastennokan tapauksessa siihen, että yritetään poiketa maakuntakaavasta sillä verukkeella että se on vanhentunut? Maakunta-kaavoillahan pyritään varmistetaan esim. ekologisten yhteyksien säilyminen?

3. Eikö entisten omistajien yo. mielipidettä ja toivomusta oteta huomioon?

huvilatontin myymiseen. Luonnoksessa ei ole mahdollistettu tavanomaista asumista huvilarakennuksessa.

Alueidenkäyttölain muutokset eivät ole vaikuttaneet aikatauluihin. Kaavan valmistelija pyrki valmistelemaan kaavaluonnoksen sujuvalla aikataululla, kun asemakaavan muutoksen käynnistäminen herätti paljon kiinnostusta.

Edellisten omistajien toive alueen julkisesta käytöstä on asemakaavaluonnoksen mukaisesti mahdollista.

Kaavaluonnos ei ole tiettävästi ristiriidassa maakuntakaavan kanssa.

Saunarakennuksen huoltaminen on nykyisen kaltaisesti mahdollista. Porrasyhteys rantaan on muodostetun huvilatontin ulkopuolella.

Asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 18.6.–15.8.2025. Lain edellyttämää 30 vuorokauden nähtävilläoloaikaa pidennettiin kesälokakuuden vuoksi lähes kaksinkertaiseksi.

Asemakaavan tiedottaminen kunnassa on tärkeä osa demokraattista päätöksentekoa, sillä se antaa asukkaille mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa omaa elinympäristöään koskeviin suunnitelmiin. Kaavoitusasiat ovat merkittävässä roolissa kunnan ja sen asukkaiden näkökulmasta, minkä vuoksi tiedotamme niistä suunnitelmallisesti. Kaavaluonnos asetetaan julkisesti nähtäville, jolloin kuntalaisilla on mahdollisuus antaa siitä palautetta määräajan kuluessa.

	4. Miten pelkällä rantakaistaleella olevaa saunarakennusta aiotaan huoltaa, mikäli aiotun kaavan mukainen suunnitelma toteutuisi? 5. Miksi vastineen kirjoittamisen deadlineksi valikoitui juuri 15.8.? Miten alueidenkäyttölakikin on lausuntokierroksella kesällä, jolloin viranomaisia on todella vähän töissä? 6. Vai onko kaavoitus niin vähäpätöinen asia, ettei kuntalaisen tarvitse siitä paljon mitään tietää? 7. Jos kunnan rahahuolet eivät ratkeaisikaan Haljastennokan myynnillä, niin mitä seuraavaksi pantaisiin myyntiin?	Lempäälän kunnan kiinteistöjä ja niiden myyntiä käsitellään vuosittain kunnan kiinteistö- ja toimitilaohjelmassa, josta päättävät yhdyskuntalautakunta ja kunnanhallitus sekä mahdollisesti myös kunnanvaltuusto suurten investointien osalta.	
15.8.2025 mielipide 4	Olen Haljastennokan naapuritontin omistaja ja haluan jättää virallisen mielipiteeni koskien käynnistettävää asemakaavan muutosta, jossa tutkitaan 1–2 pientalotontin kaavoittamista Haljastennokan huvilarakennuksen viereen sekä huvilarakennuksen myyntiä. Vastustan suunnitelmaa seuraavin perustein: 1. Kulttuurimaiseman ja rakennetun ympäristön säilyttäminen (MRL 54 §, 39 §) Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan asemakaavassa on vaalittava rakennetun ympäristön ja kulttuuriympäristön arvoja. Haljastennokan huvila (vuodelta 1905) ja sen ympäristö muodostavat arvokkaan, puistomaisen ja pienimittakaavaisen kulttuuriympäristön, joka on mainittu myös Lempäälän strategisessa yleiskaavassa säilytettävänä. Uudet pientalot eivät sovellu tähän maisemaan ja rikkoisivat sen yhtenäisyyden. 2. Luontoarvot ja ekologinen yhteys (MRL 39 §, strateginen yleiskaava 18.8.2021)	1. Uudet pientalotontit on sijoitettu nykyisten Haljastentien varren rakennusten jatkoksi, Haljastentien rinteeseen yläosaan niin, ettei muodostu uusia rantatontteja ja ranta on osoitettu lähivirkistysalueeksi. Haljastennokan kesäasuntoalueeksi nyt osoitetusta alueesta on lohkaistu pientalotonteiksi metsäinen osuus nykyisen ulkorakennuksen ja eteläpuolisen naapurirakennuksen väliltä. Puustoinen alue ei hahmotu osaksi huvilan pihaa. Haljastentien varren nykyiset rakennukset ovat väriltään hyvin vaaleita. Uudisrakentamiselle tavoitellaan valkoista tummempaa sävyä rantamaiseman läheisyydessä. Toisaalta annetaan mahdollisuus sovitautua Haljastennokan vaalean keltaiseen sävyyn määräyksellä, jonka mukaan uusien pientalojen päärakennuksen pääasiallisen julkisivuväriin tulee olla vaalean keltainen tai sitä tummempi väri, ei kuitenkaan musta tai harmaa.	Palautetta on huomioitu pientalotonttien ja niitä koskevien yleismääräysten suunnittelussa sekä lähivirkistysalueen muodostamisessa.

Strategisen yleiskaavan mukaan Haljastennokan kohdalla sijaitsee tärkeä ekologinen yhteys kuntakeskuksesta Vesilahden suuntaan. **Rakentaminen edellyttäisi metsän kaatamista ja kaventaisi ekologista käytävää, mikä on ristiriidassa kunnan omien tavoitteiden kanssa vaalia luonnon monimuotoisuutta ja vähentää kasvihuonepäästöjä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.**

3) Kuntalaisten käyttö, käyttöaste ja lähipalvelut (MRL 54 §)

Huvila ja sauna ovat olleet kuntalaisten vuokrattavissa vuodesta 2019. **Kysyntä on todellista, ja sijainti luo ainutlaatuisen lähiympäristöresurssin:** Lempoisten koulu on lyhyen kävelymatkan päässä ja välissä on päiväkotia—**paikkaa hyödynnetään opetuksessa ja luontoliikunnassa. Pyydän, että kaava-aineistoon julkaistaan käyttöastetilastot (2019–2025) ja esitetään suunnitelma toiminnan kehittämisestä (markkinointi, varausjärjestelmä, kumppanuudet), ennen kuin julkista käyttöä kavennetaan.**

4) Rantareitin realismi, saavutettavuus ja turvallisuus

Pöytäkirjassa ja OAS:ssa korostetaan rantareittiä. Esitetyn aluegeometrian perusteella **reitti näyttäisi kuitenkin jäävän lyhyeksi ja katkonaiseksi, ja sen jatkuvuus on riippuvainen Väyläviraston alueen kulkuoikeuksista sekä jyrkän maaston ratkaisusta. Lisäksi pysäköinti ja huoltoyhteys saunalle ovat avoimia.** Ennen luonnosta tulee esittää:

- **reitin tarkka linjaus, vähimmäisleveys ja esteettömyysperiaatteet,**
- **oikeudelliset rasitteet/sopimukset** (mm. Väylävirasto),
- **pysäköinti- ja huoltosuunnitelma** (mukaan lukien pelastusreitti). Ilman näitä reitti ei korvaa menetettyä yhteiskäyttöä (MRL 54 §).

5) Saunan vuokrauksen edellytykset

Uudisrakentaminen muuttaa jonkin verran nykyistä Haljastentien eri vuosikymmeninä vaihtelevasti rakentunutta ympäristöä, jolla ei ole erityisiä tunnistettuja arvoja. Haljastennokan huvilamainen päärakennus sijoittuu muista rakennuksista ja kadusta kauemmaksi. Kartalta tarkasteltuna rakennus ikään kuin kurottuu kohti kanavamaisemaa, erilleen Haljastentien varren rakennetusta kokonaisuudesta. Uudisrakentaminen tiivistää Haljastentien vartta, mutta ei kaavoittajan näkemyksen mukaan merkittävällä tavalla heikennä Haljastennokan pihapiiriä ja rakennuksen arvoa.

Saunan ja rannan osoittaminen julkiseksi virkistysreitiksi, vahvistaa nykyistä tilannetta, jossa rantapolku on toiminut kuntalaisten lenkipolkuna, mutta heikentää Haljastennokan ja sen saunan muodostaman kokonaisuuden yhtenäisyyttä. Lempäälän perinteisiin huvilatontteihin on liittynyt kaksijakoisuus, joissa päärakennus on jyrkän rinteiden yläpäässä ja sauna merkittävästi alempana vesirajassa. Tämä aiheuttaa toiminnallisia haasteita nykyvaatimusten mukaisessa käytössä, minkä vuoksi kaavaluonnoksessa esitetään uutta ratkaisua, jossa päärakennus voisi olla kehitettävissä esteettömäksi kokonaisuudeksi ja ranta sen sijaan toimii aktivoivan sekä itsenäisen liikkumisen ja ulkoilun alueena.

Rakentamisen laatua on tavoiteltu pientalotontteihin yleismääräyksellä: Rakennusten tulee olla pääosin puurakenteisia ja julkisivumateriaalina tulee käyttää puuta. Päärakennuksen pääasiallisen julkisivuvärin tulee olla vaalean keltainen tai sitä tummempi väri, ei kuitenkaan musta tai harmaa. Asuinrakennuksen katon tulee olla symmetrinen tai epäsymmetrinen harjakatto. Ehdottomalle II-kerroksisen rakennusallalle

Jos sauna luvataan säilyttää, edellytän kaavamääräystä pysyvistä huolto- ja pelastusreitistä sekä kulku- ja käyttöoikeuksista. Muuten vuokraus ei ole käytännössä toteuttamiskelpoinen.

6) Talous ja peruuttamattomuus – pyydän skenaariolaskelman

Koska uudet tontit eivät ulotu rantaan (maakuntakaavan rantarakentamisen ohjaus), kertaluonteinen myyntituotto jää rajalliseksi, kun taas kulttuuriympäristön heikennys on lopullinen. Pyydän avointa kustannus-hyötyvertailua:

- A) Säilytys ja kehittäminen (vuokraus, kumppanuudet, peruskorjausohjelma),
- B) Myynti (tonttituotot, vaikutus palveluihin/identiteettiin sekä ylläpitokuluihin).

7) Rakentamistapa ja mittakaava (kortteli 64)

Mikäli kaava etenee, **uudet ratkaisut on sidottava korttelin 64 ole-massa oleviin periaatteisiin: vähäinen tehokkuus, matala mitta-kaava, materiaalien ja kattomuotojen yhtenäisyys** (vrt. aiemmat AP/AOI-määräykset ja 2002 kaavan laatuohjeistus). Tämä on edellytys ympäristön ominaispiirteiden säilymiselle.

8) Prosessi ja vuorovaikutus (MRL 9 §, 62–63 §)

Pyydän, että:

- **koko suunnitteluryhmä tekee maastokäynnin** ennen luonnoksia ja laatii muistion nähtäville,
- OAS:iin lisätään vaihtoehtotarkastelu (kohta 6) ja vaikutusten arviointi reitti- ja käyttöoikeusratkaisuista.

saadaan kuitenkin sijoittaa II-kerroksisiin rakennuksiin liittyviä yksikerroksisia rakennusosia, kuten varastoja ja katoksia. Tontin ja rakennuksen korkeus-asetat tulee sovittaa maaston luonnollisiin korkeus-asemiin ja naapurin tontin korkeusasemiin. Tarvittaessa korkeuseroja hoidetaan terasseilla ja tukimuurilla. Tonttia ei saa tasata kauttaaltaan yhteen korkeuteen. Pihasuunnitelma tulee laatia rakentamisluvan liitteeksi. Tontille tulee istuttaa tai säilyttää vähintään 4 puuta.

2 Uudisrakentaminen edellyttää puiden kaatoa vain pienialaisesti. Vaikutus ekologisen yhteyden kannalta näyttää hyvin vähäiseltä.

3 Asemakaavaluonnoksessa Haljastennokan kiinteistö on jaettu siten, että sauna yhdessä rannan alarinteiden kanssa muodostaa viheraluetta, jota kehitetään ulkoiluun reittejä parantamalla. Haljasten huvilan tontti on rajattu tiiviisti pihapiirin ympärille. Rakennuksen käyttötarkoitus mahdollistaa vuokraustoiminnan jatkamisen tai esimerkiksi yritystoiminnan järjestämistä. Asemakaavaluonnos ei ota kantaa huvilatontin myymiseen. Luonnoksessa ei ole mahdollistettu tavanomaista asumista huvilarakennuksessa.

Asemakaavaluonnoksen yhteydessä ei ole katsottu tarpeelliseksi esittää pyydettyä aineistoa, sillä asemakaavassa ei päätetä tarkemmasta kiinteistön käytöstä. Asemakaava mahdollistaa sekä nykyisenkaltaisen toiminnan jatkamisen että uudenlaisen kehittämisen.

4 Asemakaavaluonnoksessa on esitetty uuden reitin linjaus. Reitin ei ajatella olevan esteetön.

	Jos hanke viedään eteenpäin vastustuksestani huolimatta, vaadin vähimmäisedellytyksiksi: Huvila ja sauna jäävät kunnan omistukseen ja yleiseen käyttöön; päätökseen kirjataan tulojen korvamerkintä niiden kunnostukseen/ylläpitoon. Ei yksityistä rantaa; rantareitti yhtenäisenä ja esteettömänä, oikeudet ja ylläpito turvattu. Pysyvä huolto- ja pelastusreitti saunalle kaavamääräyksenä. Rakentamistapa- ja mittakaavarajoitukset (tehokkuus, korkeudet, materiaalit) korttelin 64 linjan mukaisina; suojavyöhykkeet puustolle ja näkymille. Pysäköinti ja opastus reitille ratkaistaan ennen kaavan hyväksymistä. Yhteenveto Esitetty lisärakentaminen on ristiriidassa MRL:n sisältövaatimusten, strategisen yleiskaavan ekologisten ja kulttuuriympäristötavoitteiden sekä kuntalaisten yhteiskäytön turvaamisen kanssa. Haljastennokan arvo syntyy julkisesta käytöstä, sijainnista ja historiallisesta ympäristöstä—ei kertaluonteisesta tonttimyynnistä.	5 Asemakaavaluonnoksessa on esitetty uuden reitin linjaus. 6 Kustannus-hyötyvertailua ei ole tässä vaiheessa katsottu tarpeelliseksi. 7 Rakentamisen laatua on tavoiteltu pientalotontteihin yleismääräyksellä: Rakennusten tulee olla pääosin puurakenteisia ja julkisivumateriaalina tulee käyttää puuta. Päärakennuksen pääasiallisen julkisivuvärin tulee olla vaalean keltainen tai sitä tummempi väri, ei kuitenkaan musta tai harmaa. Asuinrakennuksen katon tulee olla symmetrinen tai epäsymmetrinen harjakatto. Ehdottomalle II-kerroksisen rakennusosalle saadaan kuitenkin sijoittaa II-kerroksisiin rakennuksiin liittyviä yksikerroksisia rakennusosia, kuten varastoja ja katoksia. Tontin ja rakennuksen korkeusasemat tulee sovittaa maaston luonnollisiin korkeusasemiin ja naapurin tontin korkeusasemiin. Tarvittaessa korkeuseroja hoidetaan terasseilla ja tukimuureilla. Tonttia ei saa tasata kauttaaltaan yhteen korkoon. Pihasuunnitelma tulee laatia rakentamisluvan liitteeksi. Tontille tulee istuttaa tai säilyttää vähintään 4 puuta. 8 Kaavan valmistelija on käynyt maastossa. Maastokäynneistä ei laadita muistiota. Asemakaavaluonnos asetetaan nähtäville palautetta varten.	
Adressi	Haljastennokkaa ei saa myydä -kansalaisadressi suljettu 10.6.2025 Lempäälän kunnanhallitus on kokouksessaan 3. maaliskuuta päättänyt lisätä Haljastennokan asemakaavan muutoksen kaavoitusohjelmaan. Ja myöhemmin uusintakäsittelyssä lisätä sen ns. B-koriin	Asemakaavaluonnoksessa Haljastennokan kiinteistö on jaettu siten, että sauna yhdessä rannan alarinteiden kanssa muodostaa viheraluetta, jota kehitetään ulkoiluun reittejä parantamalla. Haljasten huvilan tontti on rajattu tiiviisti pihapiirin ympärille.	Palautetta on huomioitu suunnitteluratkaisussa mm. Haljastennokan huvilaan ei ole

kehittettäväksi. Mutta sitä ei ole sanottu mikä se kehittämistoimi olisi. Tällä adressilla on 378 allekirjoittajaa. Kaikki vastustavat tätä kaava-muutosta! Kuntalaisten vapaassa ja julkisessa käytössä ollut Haljastennokka muuttuisi asemakaavoituksessa yksityisalueeksi. Näin siitä huolimatta, vaikka Pirkanmaan maakuntakaava 2040 (maakuntavaltuusto 27.3 2017) on kohdassa Kaavamerkinnot ja -määräykset: päätöksen yleis-määräyksellä määrännyt "taajamien rakentamattomat ranta-alueet tu-lee säilyttää rakentamattomina ja varata yksityiskohtaisemmassa kaa-voituksessa yleiseen virkistyskäyttöön". Määräys on selkeä ja samalla perusteella Lempäälässä jo kerran ai-kaisemmin raukesi (2010-2011) ko. alueen kaavamuutos. Tästä on Pirkanmaalla juuri samanlaiset käsittelyt viety ylempiin oikeusasteisiin: Vammalan päätös asemakaavasta koskien Kukkurin alueen rantara-kentamista, on viety valituksena Hämeenlinnan HO ratkaistavaksi ja valitus on hyväksytty. Myöhemmin Sastamalan kunta haki HO:n pää-töksen kumoamista KHO:lta. Sen valituksen KHO hylkäsi. Molemmissa valituksissa maakuntakaavan ja sen yleismääräys oli vai-kuttanut ja ratkaisua on perusteltu sillä, että ranta-alueiden kaavoitta-minen rakentamiseen ja virkistykseen ei ole varattu riittävästi mahdol-lisuutta, ja maakuntakaavan vastaisesti niitä ei saa rakentaa. Tästä sa-masta on kyse Haljastennokalla, se kinttupolku, joka on kaavaehdotuk-sessa merkitty virkistysalueeksi, oli ei todellakaan ole virkistysalue. ENNAKKOPÄÄTÖKSET VASTAAVISTA Viralliset oikeuspäätökset aiemmista vastaavista: Hämeenlinnan Hal-linto-oikeuden päätös 09/0225/2 (24.4.2009) totesi Vammalan kau-punginvaltuuston päätöksen pätemättömäksi, koska "virkistyskäytön mahdollistava rannan vapaa-alue ei toteudu valituksen alaisessa ase-makaavassa". Sama on ollut KOREKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS ja kanta ja se on hylännyt Sastamalan kaupungin hallituksen valituksen, Hämeenlinnan HO:n päätöksestä (KBO 24.9.2010/ 2502 Diaarinumero 1665/1/09).	Rakennuksen käyttötarkoitus mahdollistaa vuok-raustoiminnan jatkamisen tai esimerkiksi yritystoi-minnan järjestämistä. Asemakaavaluonnos ei ota kantaa huvilatontin myymiseen. Luonnoksessa ei ole mahdollistettu tavanomaista asumista huvilaraken-nuksessa. Tavoitteena on kehittää ulkoilun ja virkistysen pal-veluja muodostettavalla viheralueella. Rantaan pyri-tään toteuttamaan nykyistä laadukkaampi kulkureitti, joka kiertää niemennokan ja nousee nykyisen oma-kotitalon ja Haljasten huvilatontin välistä Haljasten-tielle. Asemakaavaluonnoksen reitti on muodostettu nykyisen polun kohdalle. Polku on käyty mittaa-massa kunnan pohjakartalle. Uutta reittiä on jatkettu nykyistä polkua pidemmälle, ja käännetty reitti kohti ylärinnettä ja Haljastentietä naapuritonttia lähestyttä-essä. Reitin etäisyys naapuritontista on neljä metriä. Rinteen sujuva kulkeminen edellyttää portaita. Mäen harjalta on mahdollista jatkaa takaisin rantaan nykyi-siä saunalle johtavia portaita pitkin tai suunnata pol-kua pitkin kohti kanavaa. Luonnoksen mukaan saunarakennus sijoittuu viher-alueelle ja jää siten kunnan omistukseen. Rakennuk-sen vuokraaminen on kuitenkin mahdollista, ja pää-rakennuksessa mahdollisesti toimiva yritys voi vas-tata myös saunarakennuksen operatiivisesta toimin-nasta. Rakennuksen julkinen luonne säilyy, sillä alu-een kautta kulkee yleinen reitti, eikä rakennusta voida aidata. Saunatoiminta tässä sijainnissa on rin-nastettavissa muihin julkisilla paikoilla sijaitseviin yh-teiskäyttösaunoihin, jotka tarjoavat mahdollisuuden kohtaamisiin ja sosiaaliseen kanssakäymiseen.	osoitettu asumista ja käyttötarkoitus mahdollistaa myös nykyisenlaisen toi-minnan jatkamisen, rantaan on muodos-tettu laaja lähivirkis-tysalue.
--	---	--

Mikäli Haljastennokan tontti muuttuu kaavanmuutoksessa asuintontiksi, tällöin julkinen pääsy huvilalle estyy. Kaavamuutoksen kohde on lähellä kuntakeskusta, aivan Lempäälän kanavan suulla. Sinne pääsee kävellen, autolla ja jopa bussilla. Tällaista lähivirkistystyksen paikkaa ei ole muualla Lempäälässä kuntalaisten saavutettavissa. Nyt varsinkin, kun Mäyriän aluetta on kaupiteltu bisneskäyttöön ja silloin se tulee maksulliseksi. Haljastennokan alue sopii erinomaisesti kaikkien kuntalaisten ja erityisesti koululaisten luonto-opetukseen ja vanhusten lähiliikunta- retkeilypaikaksi. Kaunis monia kukkivia ja kasveja kasvava maisema, vesistö ja linnusto, jossa on todettu pesivän Liito-oravienkin, se on aivan ainutlaatuinen luontokohde liki keskustaajamaa. Se on Lempäälän valttikortti kunnan veto- ja pitovoiman kannalta. Me adressin allekirjoittaneet kehotamme Lempäälän kuntaa kehittämään Haljastennokan varovaista rantanäkymien avaamista, rakennusten ja saunan kunnollista peruskorjausta ja niiden pitämistä edelleen meidän veroa maksavien kuntalaisten virkistyskäytössä. Vastustamme kaavamuutosta ja paikan myyntiä ja vuokrausta. Taistelemme tarvittaessa tästä alueesta valitusteitse, koska näemme niiden menestyneen ennakkotapauksina. Tämän adressin allekirjoitti kaikkiaan 378 lempääläläistä 10.6.2025. Nimien keräys on samana päivänä lopetettu. Tämä adressi ja sen liitteet on Lempäälän kunnan toimesta jaettava, sekä kunnanhallitukselle että valtuustolle tiedoksi. Kunnan päätöselmien tulee toimia siten kuin tämä adressi edellyttää Haljastennokan suhteen. Lempäälässä 10.6.2025		
--	--	--

Kansalaisadressi

Haljastennokkaa ei saa myydä

Kansalaisadressi suljettu 10.6.2025

Lempäälän kunnanhallitus on kokouksessaan 3. maaliskuuta päättänyt lisätä Haljastennokan asemakaavan muutoksen kaavoitusohjelmaan. Ja myöhemmin uusintakäsittelyssä lisätä sen ns. B-koriin kehitettäväksi. Mutta sitä ei ole sanottu mikä se kehittämistoimi olisi. Tällä adressilla on 378 allekirjoittajaa. Kaikki vastustavat tätä kaavamuutosta!

Kuntalaisten vapaassa ja julkisessa käytössä ollut Haljastennokka muuttuisi asemakaavoituksessa yksityisalueeksi. Näin siitä huolimatta, vaikka Pirkanmaan maakuntakaava 2040 (maakuntavaltuusto 27.3.2017) on kohdassa Kaavamerkinnot ja -määräykset: päätöksen yleismääräyksellä määrännyt "taajamien rakentamattomat ranta-alueet tulee säilyttää rakentamattomina ja varata yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa yleiseen virkistyskäyttöön".

Määräys on selkeä ja samalla perusteella Lempäälässä jo kerran aikaisemmin raukesi (2010–2011) ko. alueen kaavamuutos. Tästä on Pirkanmaalla juuri samanlaiset käsitellyt viety ylempiin oikeusasteisiin: Vammalan päätös asemakaavasta koskien Kukkurin alueen rantarakentamista, on viety valituksena Hämeenlinnan HO ratkaistavaksi ja valitus on hyväksytty. Myöhemmin Sastamalan kunta haki HO:n päätöksen kumoamista KHO:lta. Sen valituksen KHO hylkäsi.

Molemmissa valituksissa maakuntakaavan ja sen yleismääräys oli vaikuttanut ja ratkaisua on perusteltu sillä, että ranta-alueiden kaavoittaminen rakentamiseen ja virkistykseen ei ole varattu riittävästi mahdollisuutta, ja maakuntakaavan vastaisesti niitä ei saa rakentaa. Tästä samasta on kyse Haljastennokalla, se kintupolku, joka on kaavaehdotuksessa merkitty virkistysalueeksi, oli ei todellakaan ole virkistysalue.

ENNAKKOPÄÄTÖKSET VASTAAVISTA

Viralliset oikeuspäätökset aiemmista vastaavista : Hämeenlinnan Hallinto-oikeuden päätös 09/0225/2 (24.4.2009) totesi Vammalan kaupunginvaltuuston päätöksen pätemättömäksi, koska "virkistyskäytön mahdollistava rannan vapaa-alue ei toteudu valituksen alaisessa asemakaavassa". Sama on ollut KOREKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS ja kanta ja se on hylännyt Sastamalan kaupungin hallituksen valituksen, Hämeenlinnan HO:n päätöksestä (KHO 24.9.2010/ 2502 Diaarinumero 1665/1/09).

Mikäli Haljastennokan tontti muuttuu kaavamuutoksessa asuintontiksi, tällöin julkinen pääsy huvilalle estyy. Kaavamuutoksen kohde on lähellä kuntakeskusta, aivan Lempäälän kanavan suulla. Sinne pääsee kävellen, autolla ja jopa bussilla. Tällaista lähivirkistyspaikkaa ei ole muualla Lempäälässä kuntalaisten saavutettavissa. Nyt varsinkin, kun Mäyriän aluetta on kaupiteltu bisneskäyttöön ja silloin se tulee maksulliseksi.

Haljastennokan alue sopii erinomaisesti kaikkien kuntalaisten ja erityisesti koululaisten luonto-opetukseen ja vanhusten lähiliikunta- retkeilypaikaksi. Kaunis monia kukkivia ja kasveja kasvava

maisema, vesistö ja linnusto, jossa on todettu pesivän Liito-oravienkin, se on aivan ainutlaatuinen luontokohde liki keskustajamaa. Se on Lempäälän valtikortti kunnan veto- ja pitovoiman kannalta.

Me adressin allekirjoittaneet kehotamme Lempäälän kuntaa kehittämään Haljastennokan varovaista rantanäkymien avaamista, rakennusten ja saunan kunnollista peruskorjausta ja niiden pitämistä edelleen meidän veroa maksavien kuntalaisten virkistyskäytössä. Vastustamme kaavamuutosta ja paikan myyntiä ja vuokrausta. Taistelemme tarvittaessa tästä alueesta valitusteitse, koska näemme niiden menestyneen ennakotapauksina.

Tämän adressin allekirjoitti kaikkiaan 378 lempääläistä 10.6.2025. Nimien keräys on samana päivänä lopetettu.

Tämä adressi ja sen liitteet on Lempäälän kunnan toimesta jaettava, sekä kunnan hallitukselle että valtuustolle tiedoksi. Kunnan päätöselimien tulee toimia siten kuin tämä adressi edellyttää Haljastennokan suhteen.

Lempäälässä 10.6.2025

Adressin aloittaneena ja sitä hallinneena

Rauno Jääskeläinen

Toivon todella, että tätä ei myydä!	Hienointa olisi jos sen saunankin voisi kunnostaa talviuimareille. Talo itsessään sopii hyvin kokoontumisiin ja juhliin	Paikka säilytettävä kaikkien käytettävänä.	Toivon alueen tulevan kuntalaisten virkistyskäyttöön. Kiitos.
Haljastennokka on osa Lempäälän kulttuurimaisemaa ja kulttuuriperintöä. Sellaisia ei myydä. Haljastennokan merkitystä ei voi mitata rahassa! Se on luonnonkaunis huvila-alue. Haljastennokka, kiinteistön alue ja huvila itsessään ovat kuntalaisten virkistyspalvelu, juhla- ja kokoustila. Ehdottomasti ei myyntiin. Kunnostetaan virkistyskäyttöön kuntalaisille.	Haljastennokka on alkujaan ollut kunnan työntekijöiden virkistyskäytössä testamenttaajan toiveesta. Muutama vuosi sitten se avattiin kaikille kuntalaisille. Haljastennokka on äärettömän tärkeää säilyttää kuntalaisten käytössä. Se voisi olla Lempäälän kunnan valopilkku ja ylpeydenaihe, jossa voisi keskittää vieraita, jos se laitettaisiin kuntoon. Joka tapauksessa se pitää säilyttää kunnan omistuksessa eikä sitä saa myydä tai sen tonttia pilkkoa osiin.	Entisen lempääläisen näkökulmasta viihtyisin paikka koko kunnassa. Peruskorjauksen ja siistimisen avulla siitä saisi entistäkin viihtyisemmän. Myyminen veisi mukanaan osan lempääläistä identiteettiä. Toivoisin, että päätöksenteossa otettaisiin huomioon edellisten omistajien toive siitä, että rakennus säilyisi kuntalaisten virkistyskäytössä.	Tämä on niitä harvoja hyviä työsuhteita kunnan työntekijöille. Erityislaatuinen paikka viettää juhlia ja muita illanistujaisia. Työporukalla oltu usein ja itse pitänyt monet juhlat täällä. Eiköhän muutakin myytävää löydy tai säästökohteita.
Rahassa mitenkään mitattavaa helmeä ei saa myydä!	Haljastennokalla on monesti vietetty juhlia ja mukavia työpaikan yhteisiä iltoja. Missään nimessä sitä ei saa myydä!!!!	Kuntalaisten lähiulkoilupaikkoja ja -virkistyspaikkoja pitää kehittää, ei tuhota rakentamalla niihin yksityisiä kiinteistöjä. Viestintää voisi parantaa esim. vuokrattavista tiloista.	Monia juhlia on tullut Haljastennokalla vietettyä. Toivon, että tulevatkin sukupolvet pääsevät nauttimaan yhteisistä hetkistä Haljastennokalla!
Kuntalaisille pitää antaa mahdollisuus nauttia tästä lähikeskustan huvilasta ja järvi maisemasta	Säilyttäkää Haljastennokka kuntalaisilla.	Haljastennokkaa ei saa myydä. Koko alue on säilytettävä ja kehitettävä sinne kaikille Lempäälän asukkaille ukoilu-kohte.	Säilytetään mahdollisuus käyttää Haljastennokkaa kaikille kuntalaisille.
Puusto on niin kasvanut, ettei vesistöä näe juuri ollenkaan. Siinä olisi vähän petrattavaa (näin oli ainakin 6/23)	Haljastennokkaa ei saa myydä. Vuokrattavaksi kaikille kuntalaisille edulliseen, mutta kannattavaan hintaan.	Annetaan kaikille meille mahdollisuus nauttia, varata, kiitos.	Kunnostus työttömille tekijöille kunnan työnä ja valvotusti. Kulttuurihistoriallisesti säilytettävä paikka.

Haljastennokka on ollut meille syntymäpäivä-, ristiäis- ja rippijuhlapaikka. Se on mahdollistanut ihanasti juhlamme ja jos se poistuu niin muihin paikkoihin ei meillä ole varaa. Älkää siis myykö paikkaa, joka luo monen Lempääläläisen perhejuhlille ainutlaatuisen tilaisuuden nauttia perhepiirissä tärkeät tilaisuudet. Nykyisten vuokra-asuntojen pienet tilat ei tätä mahdollisuutta anna ja muiden tilojen vuokraaminen kalliiden hintojen vuoksi ei monelle ole mahdollista.	Miksi kaikki pitää myydä? Jumalaton kunnantalo oli pakko saada ja miljoonia maksava silta siihen päälle, sen jälkeen pannaan kaikki myyntiin kun rahat loppuu? Wilman päiväkotikin oli pakko lopettaa, ja kiinteistö myydä seuraavaksi varmaan lopetatte Kelhon koulunki. Hei kaikki ihmiset eivät halua asua keskustassa. Vähä voisi edes joskus ajatella meitä maallakin asuvia perheitä	Haljastennokka pitää säilyä kuntalaisten vitkistyspaikkana vaikka pientä remonttia se vaatiikin Vuokraus voisi tehdä selkeämmäksi ja helpommaksi Yläkerran makuuhuoneesta voisi tehdä jälleen makuuhuoneen, jolloin paikka viehättäisi useampaa, sillä yöpymismahdollisuuden puute karsii kiinnostusta	Tällaisia alueita tulisi olla enemmänkin. Luonto ja yhdessäolo, kaksi hienointa ihmisen "terapeuttia" kohtaavat täällä. Toivottavasti löydätte mahdollisuuden säilyttää tämä alue!
Koittakaa nyt keksiä jostain muusta rahaa ja jättäkää tämä paikka rauhaan.	Haljastennokka on tärkeä vapaa-ajanviettopaikka kuntalaisille.	Olisi hyvä säilyttää ihana paikka juhlien järjestämiseen ja jättää se kaikkien kuntalaisten iloksi.	Kyllä tämä virkistyspaikka pitää olla edelleen kuntalaisille käytettävissä!
Älkää tuotko ihan kaikkea vaikka olisi vauhti (sokeus) päällä. Raha ei ole arvo.	Tämmöistä paikkaa ei saa enään koskaan rahalla takaisin eikä se myöskään ole todellisuudessa mikään iso rahan menetys kunnalle vuositason.	Kanavan seudun matkailukäyttöä tehostettava, mutta ei kauniin haljastennokan rakennuskannasta luopumalla. Yksityinen omistaja haluaisi tietenkin asuinalueeksi ja myyntiin kovalla rahalla, nämä virheet vältettävä.	Haljastennokka on ollut yksittäisille kuntalaisille mutta myös yhdistyksille tärkeä kokoontumis- ja virkistytymispaikka. Yhteisöllisyyden edistämisen nimissä näen, että paikkaa ei saa myydä.
Monesti juhlissa olleena toivon upean paikan säilyttämistä ja arvostamista ehdottomasti!!	Tämä on ollut kuntalaisille ihana juhla/virkistyspaikka. Toivon, että se sellaisena pidettäisiinkin!	Älkää myykö!	Ei saa myydä missään nimessä!!
Kuulun Pro Haljastennokka porukkaan	Kanavan rannan kulttuurimaisemaa ei saa tuhota.	Älkää myykö!	Ainutlaatuinen ja historiallinen virkistyskohde kuuluu kuntalaisille.
Asukkaatkin tarvitsee syyn pysyä tai tulla alueelle asumaan. Pelkkä palvelut lähellä ei ole myyntivaltti. Luonto lähellä sen sijaan on.	Lempäälästä lähtöisin ja usein olen ollut vieraana idyllisellä Haljastennokalla. Monet juhlit ja naistenillat vietetty myös talvella koska Lempäälässä ei vastaavaa paikkaa ole.	Aivan järjettömiä ajatuksia taas vaihteeksi tämän kunnan päätöksentekijöiltä .. Hieman kyllä huolta herättää mihin Lempäälää ollaan kuntana viemässä.	Entisenä lempääläläisenä haluan Haljastennokan säilyvän kuntalaisten käytössä.

Täällä on pidetty monet perhejuhlat: häät, ristiäiset, syntymäpäiviä Muistotilaisuutenikin haluan tuolla pidettävän kunhan niiden aika joskus tulee ..	Monta kertaa kunnan tapahtumissa ollut tuolla soittamassa ja on kuntaa esitellyt ulkomaisille vieraillekin tuolla	Ei missään nimessä pidä myydä Haljastennokkaa. Se on yksi kokonaisuus, jonka keskipiste on vuonna 1905 rakennettu kesähuvilaksi tarkoitettu rakennus. Olen Haljastennokan rajanaapuri vuodesta 1963, ja tunsin sen silloisen omistajan Paavo S.:n. Alue oli hyvin hoidettu puisto omena puineen ja marjapensaineen sekä kuntopolku. Jos alueesta myydään päärakennus ja tontti tai pari, Haljastennokka menee totaalisesti pilalle. Myyntiä tultaisiin aivan varmasti myöhemmin katumaan. Se olisi peruuttamaton, eikä mitään olisi enään tehtävissä Vanha sanontakin sanoo, että maa ei ole myymistä vaan ostamista varten. P.S. Onneksi Koulukadun ja Haljastentie kulmassa olevan lastentarha/vanhainkoti kiinteistön saitte ostettua takaisin kunnalle. Haljastennokan kohdalla se ei onnistuisi) Järkeä päätöksen tekoihin toivoen,	Kunnan päätökset on tuntunut jo pitkään joltain kummeli sketsiltä. Keskityisi niihin asioihin mitä täällä jo on ja hoitaisi ne edes kunnolla ...
Järkeä käteen	Haljastennokka täytyy säilyttää kuntalaisten yhteisessä käytössä	Nyt kun J.sta ja P.stä päästiin, voitte taas käyttää järkeä.	Kaikki kaunis ja vanha tuhoetaan. Eikö tämä nyt voisi olla kaikkien kuntalaisten käytettävissä. Jos korjauskustannuksiin vedotaan, niin emme me mitään luksusta kaipaa. Pienet korjaukset ovat kunnan budjetissa pikku juttu.
Onko ihan PAKKO??? Olis täs kyläs paljon muutakin (p**) mitä vois katto vähähän säästöjen kannalta paremmin. Jos tämä nyt on sitten joku säästö vai meneekö taas jonkun omaan taskuun (kunnassa??)	Nyt täytyy loppua tämä hyväveljelle kunnanomaisuuden myynti! Häpeällinen keskustan viheralueen muuttaminen kaverin tontiksi ei saa toistua!	Haljastennokka tulisi säilyttää kuntalaisten käytössä. Olen vuokrannut tilaa monta kertaa mm. perhejuhliin. Paikassa on loistavat puitteet ja miljöö, vuokraustoimintaa voisi kehittää ja markkinoida paremmin kuntalaisille. Suuri suru jos paikka menetetään.	Haljaatennokka säilytettävä kaikkien kuntalaisten käyttöön ja korjata ettei rapistu

En usko maailmasta löytyvän syytä, että tämä pitää tuhota!	Ehdottomasti ei myydä! Nyt valmistelijoiden ja päättäjien kannattaisi palauttaa mieleen Haljastennokan kaavoittamisen ja myymisen valmisteluprosessi 14 vuoden takaa.	Ei kuulosta järkevältä. Onko ahneus takana?	Matalapalkkaisena entisenä Lempäälän kunnan työntekijänä ja nykyisen työntekijän vaimona on ollut ihana etu pystyä vuokraamaan edullisesti ihanaa paikkaa virkistykseen. Lisää Lempäälän kunnan vetovoimaa työnantajana. Matalapalkka-alalla ei paljon etuja ole, olisi ihana kun viimeisiäkin ei vietäisi
Haljastennokkaa ei saa myydä yksityiseksi alueeksi vaan se tulee säilyttää kuntalaisten virkistätymisalueena	Haljastennokka säilytettävä kuntalais-ten virkistyskäyttöön.	Haljastennokkaa ei pidä myydä tonteiksi missään nimessä, vaan säilyttää se paikkana, jossa luontoa ja historiaa kunnioittavat ihmiset voivat nauttia luonnosta ja historian havinasta.	Jos kunta haluaa tuloja niin _PANOS-TAKAA_ tällaisten paikkojen markkinointiin! Monet ikänsä paikkakunnalla asuneetkaan ei ole tiennyt vuokrausmahdollisuudesta. Selkeitä ja helppoja sivustoja mistä löytää tietoa.
Haljastennokka on liian keskeisellä ja kanava-historian kannalta liian tärkeällä paikalla tonttien lohkomiseen yksityisille. Haljastennokka tulisi hyödyntää jatkossakin kuntalaisten käyttöön. Paikka tähän saakka ollut hieman huonolla pidolla ja mainostuksella, eikä paikalle ole jaksettu antaa ansaitsemaansa huomiota. Alueen kunnostamisella ja paikoin uudistamisella kysyntää varmasti saataisiin lisää. Toivoisin, että helppokulkuisuuden vuoksi säilyisi edelleen juhlien järjestämiseen ja päivärekeilyyn. Lisäksi, että paikkahaan voisi hyödyntää kesäkahvilana, tästä kesätyötä nuorille tai vaikka työttömien työpajalle? Kuntakeskuksen läheisyys houkuttelee ihan varmasti kävijöitä. Ja mikä tulee yleisestikin kanava-alueen kehittämiseen, kulttuuriin ja matkailuun, Haljastennokka olisi ehdottomasti osana sitä.	Eihän monikaan edes tiedä koko Haljastennokasta saati että sitä saa kuntalaiset vuokrata. Helppohan se on päätoksenteon tueksi todeta että 11ei ole käyttäjiä 11 kun mahtavaa paikkaa pidetään piilossa. Oisko edes joku kyltti jotain? Polku kanavalta Haljastennokkaan, että ei tarvitse kiertää kauempaa	Haljastennokalla on vietetty monet juhlat ja se on arvokas paikka kuntalaisille. Millä oikeudella kunta sen myisi pois, eikös se juurikin aikoinaan annettu perintönä kunnan työntekijöiden/ perheiden käyttöön, se on turha itkeä että rakennus on huonossa kunnossa ja ylläpito kallista, mitäs ette huolehtinut siitä aiemmin.	Raha ei ratkaise kaikkea. Myös kaikkien saatavilla oleva viihtyvyys ja virkistys painaa paljon vaa'assa punnittaessa mahdollista muuttoa. Lempäälässä on muitakin virkistysalueita uhatuna tällä hetkellä.

Vierasvenelaituri, yöpymismahdollisuus vierailijoille toisi turisteja. Luontoa säilytettävä kuntalaisille.	Puolen kilometrin päässä Haljastennokasta asuvana koen tämän alueen olevan hyvin tärkeä osa minunkin liikuntareitistöä.	Alueen virkistyskäyttöä pitäisi kehittää myymättä sitä.	Ei missään nimessä saa myydä.
Säilytettävä kaunis rakennus ja kunnostettava.	Kunnan kuuluu pysyä monipuolisena ja luonnosta on jo riistetty ja ollaan riistämässä liikaa!	Lempäälän kunnassa ei ymmärretä, mitkä ovat tärkeitä tulevaisuuden veromaksajien kannalta. Huollettu ja perinteitä arvostava miljöö houkuttelee veronmaksajia. Purkamattomat aidat ja keskeneräiset työmaat eivät.	Ei myyntiin!
Haljastennokan alue alkaa olla keskustan viimeisiä metsäsaarekkeita. Alueella pesii käpy- ja harmaapäätikkoja, syksyllä rannassa kalastaa harmaahai-kara ja isokoskelot, telkkäkin pesii niemennokassa. Alueella on myös ukkoetanoita, oravia, mustarastaita ja mukava luontopolku. Kun talolla ei ole varasta, voi rappuja käyttää kuntoportaina. Olisi melko lyhytnäköistä ja surullista kaavoittaa alue, se tulisiin heti raivaamaan ja lähiluontokohde olisi muisto vain. Ei istu minkään Hinkuprojektin eikä kestävän kehityksen malliin. Eniten kuntalaisia ja kaikkia muita lajeja (eläimet ja kasvit) hyödyttää alueen säilyttäminen nykykäytöllä. Luonnon terveysvaikutuksista ihmiselle on ihan riittävästi validia tutkimustietoa olemassa.			

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	Lempäälä	Täyttämispvm	29.10.2025
Kaavan nimi	8048 Haljastennokka		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	18.6.2025
Pysyvä kaavatunnus		Kunnan kaavatunnus	8047
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	2,1578	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	2,1578	100,00	703	0,03	0,0000	-94
A yhteensä	0,1937	9,0	450	0,23	0,1937	450
P yhteensä	0,1507	7,0	185	0,12	0,1507	185
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	1,3504	62,6	30	0,00	1,1458	30
R yhteensä	0,0000	0,0			-1,5933	-797
L yhteensä	0,4500	20,9	38	0,01	0,0901	38
E yhteensä	0,0130	0,6			0,0130	
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	0,0000	0,00	0	0,0000	0

Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm ±]	[k-m ² ±]
Yhteensä	0	0	0	0

Alamääräykset tai -merkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	2,1578	100,00	703	0,03	0,0000	-94
A yhteensä	0,1937	9,0	450	0,23	0,1937	450
AO-66	0,1937	100,0	450	0,23	0,1937	450
P yhteensä	0,1507	7,0	185	0,12	0,1507	185
PV	0,1507	100,0	185	0,12	0,1507	185
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	1,3504	62,6	30	0,00	1,1458	30
VL	1,3504	100,0	30	0,00	1,3504	30
VP					-0,2046	
R yhteensä	0,0000	0,0			-1,5933	-797
RH	0,0000	0,0			-1,5933	-797
L yhteensä	0,4500	20,9	38	0,01	0,0901	38
Kadut	0,0723	16,1			-0,0137	
LK	0,2739	60,9			0,0000	
LPA	0,0886	19,7	38	0,04	0,0886	38
LV-2	0,0152	3,4			0,0152	
E yhteensä	0,0130	0,6			0,0130	
ET-6	0,0130	100,0			0,0130	
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

LEMPÄÄLÄ

KESKUSTAN KULTTUURIYMPÄRISTÖ- KOhteiden inventointi 2009

Kuva: Skyline foto Finland 2004, om. Lempäälän kunta

1. JOHDANTO

1.1. Työn tarkoitus ja rajaus

Lempäälän keskustan alueen eli kulttuuriympäristökohteiden inventoinnin on tilannut Lempäälän kunta yleis- ja asemakaavoitusta sekä keskustan kehittämistä varten. Työ täydentää ja tarkentaa vuonna 2002—2003 Lempo-projektin yhteydessä tehtyä keskustan kulttuuriympäristöselvitystä ja vuonna 2006 valmistunutta kulttuuriympäristöohjelmaa inventointineen. Lempäälän kunnan yhteyshenkilönä toimi keskustaprojektin projektipäällikkö Marita Palokoski. Pirkanmaan maakuntamuseossa työtä valvoi rakennustutkija Hannele Kuitunen. KSOY Arkkitehtuuria toteutti vuoden 2009 keväällä työn, johon osallistuivat arkkitehti Sohvi Palola sekä hankkeesta vastannut arkkitehti Eija Teivas.

Varsinainen alue-, kiinteistö- ja rakennusinventointi tehtiin word-lomakkeille käyttäen Pirkanmaan maakuntamuseon ohjeistusta. Inventointi käsitti liitekartassa rajatulta alueelta aluksi kulttuuriympäristöohjelmassa inventoitavaksi merkityt neljä aluetta ja n. 20 kohdetta, joista osa alueilla. Sopimusvaiheessa työhön lisättiin neljä aluetta ja seitsemän kiinteistökohdetta. Kulttuuriympäristöohjelmassa punaisella merkityt oli inventoitu jo aikaisemmin, eikä niitä esitetä kartoilla.

Isojakokarttoihin perustuva maisemahistoriatarkastelu oli jo olemassa. Sen lisäksi tehtiin 1900-luvun alkua kuvaava maisemahistoriatarkastelu. Yhteenvetoraportissa luetellaan inventoidut alueet ja kohteet, ja niistä täytetyt lomakkeet kuvaliitteineen ovat raportin liitteinä. Kartat, digitaalikameralla otetut kuvat ja tietokanta luovutettiin Lempäälän kunnalle paitsi paperitulosteina, myös sähköisenä CD-levyllä.

1.2. Työmenetelmät

Työ jakautui karkeasti kolmeen vaiheeseen: lähdetietojen keruuseen, kenttätööhön ja toimistotyövaiheeseen.

Lähteinä käytettiin aikaisempia inventointeja ja ohjelmia, vanhoja ja uusia karttoja isojaosta alkaen, historiakirjoja, ilmakuvia eri ajoilta, vanhoja valokuvia, maanjakoasiakirjoja, muistitietoa ja kunnalta saatuja asemakaava- ja kiinteistötietoja sekä rakennuslupapaperustuksia. Lähteet on lueteltu tarkemmin raportin lopussa.

Kenttätyö tehtiin paikalla havainnoiden ja valokuvaten, minkä jälkeen täytettiin alue-, kiinteistö ja rakennuslomakkeet. Kaikkiin rakennuksiin ei päästy sisälle, mistä mainitaan ko. kohdassa lisätiedoissa. Inventoimatta jätettiin ne kiinteistöt, jotka aluetarkastelussa todettiin merkittävästi tai täysin muuttuneiksi, sekä ne 1960—70 luvulla rakennetut kiinteistöt ja rakennukset, joilla ei tiedetty olevan erityistä historiallista tai rakennushistoriallista merkitystä. Inventoinnin ulkopuolelle on jätetty kokonaan 1980-luvulla tai sen jälkeen rakennetut kohteet, koska niihin ei ole mahdollista saada arvioinnin vaatimaa riittävää ajallista etäisyyttä.

Talvinen ajankohta on rajoittanut ympäristön havainnointia suurimmassa osassa kenttätyövaihetta. Kiinteistökohtaisesti inventoituihin kohteisiin jätettiin inventointia koskeva tiedote.

Toimistotyövaiheessa kuvat nimettiin, järjestettiin ja koottiin kuvaliitteiksi, tiedot syötettiin lomakkeille, verrattiin havaintoja lähtötietoihin ja lopuksi tehtiin arvottaminen ja raportin yhteenveto. Maisemahistoriakartat ovat raportissa ja alueiden ominaisuuksia kuvaavat kartat aluelomakkeiden liitteinä.

1.3. Arvottaminen

Työssä analysoitiin alueen historialliset, rakennushistorialliset ja maisemalliset tekijät ja kohteet arvotettiin, ts. määriteltiin arvojen kannalta olennaiset ominaisuudet. Numeroitua luokitusta ei tehty, vaan arvot on esitetty sanallisesti.

Aluetta ja rakennuksia tarkasteltiin seuraavin kriteerein:

- tyypillisuus	- kerroksisuus	- monipuolisuus
- harvinaisuus	- sopusuhtaisuus	- symbolimerkitys
- intensiteetti	- avainkohde	- alkuperäisyys, säilyneisyys
- edustavuus	- vaihtelevuus	- opetus- ja tutkimusarvo
- yhtenäisyys		

Erityinen painoarvo on ollut intensiteetillä eli kertovuudella.

Kriteereistä lienee syytä selostaa käsitettä säilyneisyys, joka ei tarkoita teknistä kuntoa. Rakennusten säilyneisyys on esitetty lomakkeilla seuraavin termein:

HYVIN SÄILYNYT

Rakentamisajankohta ja sen tyylipiirteet ovat hyvin tunnistettavissa, ja rakennusosista ja pintaverhouksista on merkittävä osa säilynyt alkuperäisinä. Voi sisältää myös myöhempien ajanjaksojen tyyllisesti tunnistettavia muutosvaiheita. Muutokset on tehty sopusoinnussa alkuperäisen tyylin ja muodon kanssa, eikä suhdemaailma ole kärsinyt. Kunnostettu tai korjattu huoltaen. Huonejako, huonekorkeudet sekä oviaukot ovat säilyneet alkuperäisinä tai lähes alkuperäisinä ja uudet pintamateriaalit vastaavat luonteeltaan alkuperäisiä.

KOHTALAISESTI SÄILYNYT

Kokenut muutoksia, laajennuksia tai ikkunoiden uusimisia. Suhteet, erityisesti detaljeissa, ovat muuttuneet. Merkittäviä rakennusosia on uusittu tyyliin sopimattomasti. On käytetty alkuperäisistä huomattavasti poikkeavia materiaaleja ja käsittelytapoja. Tiloja on madallettu tai tilojen yhteyksiä on muutettu, mutta alkuperäinen tilajärjestys on vielä tunnistettavissa.

MERKITTÄVÄSTI MUUTETTU

Kaikki detaljit edustavat myöhempää aikaa ja rakennusaika on pääteltävissä vain hahmosta. Suhdemaailma on täysin muuttunut, ja mahdollinen laajennus on ristiriidassa vanhan osan kanssa. Tilajärjestys on enää vain jossain määrin hahmotettavissa, ja pintamateriaalit poikkeavat merkittävästi alkuperäisestä.

TÄYSIN MUUTETTU

Rakentamisajankohtaa ei voi ulkoasusta tai hahmosta enää helposti päätellä. Alkuperäistä huonejärjestystä ei voi laajojen muutostöiden jälkeen tunnistaa.

Lomakkeilla esiintyy myös kohta "kunto" kolmiportaisena: Hyvä, kohtalainen ja huono. Määrittely ei vastaa virallista kuntoarviota, vaan se ilmaisee korjattavuutta, mikä vaikuttaa osaltaan toimenpidesuosituksiin. Määrittelyt ovat seuraavat:

HYVÄ KUNTO

Rakennus on ryhdissään ja päällisin puolin arvioiden käyttökunnossa. Ulkoasussa tai sisätiloissa voi esiintyä huollon puutteesta johtuvia vähäisiä vaurioita ja kulumista, kuten maalipintojen kulumista tai metalliosien ruostumista. Vauriot ovat helposti korjattavissa.

KOHTALAINEN KUNTO

Rakennus on pääosin ryhdissään. Ulkoasussa ja sisätiloissa voi olla vaurioita, kuten alimpien hirsikerrosten lahovaurioita tai välikaton roikkumista. Vauriot ovat tavanomaisin toimenpitein korjattavissa.

HUONO

Rakennus on silminnähden vino ja ainakin osittain painunut tai romahtanut, ja siinä on merkittäviä vaurioita. Korjaus vaatii tavanomaisista poikkeavia, mittavia toimenpiteitä ja autenttisuutta heikentävää uudelleenrakentamista.

2. KULTTUURIHISTORIALLISET ALUEET JA KOhteET NYKYMAISEMASSA

Inventoitu alue kattaa Lempäälän ydinkeskustan, ja on niin ollen kokonaan rakennettua taajamaa. Lempäälää ovat sijaintinsa vuoksi aina hallinneet erilaiset kulkuväylät, mikä näkyy jokseenkin kaikessa kehityksessä ja selvimmin juuri keskustassa. Lempäälän keskustan historialliset kehitysvaiheet on selostettu vuonna 2003 valmistuneessa selvityksessä (Teivas, Eija, Lempäälän keskustasaaren kulttuurihistoriallinen selvitys 2003), jota tämä inventointi tarkentaa. Seuraavaa selostusta lukiessa on syytä muistaa, että se koskee varsin tiukasti vain toimeksiannon rajausta, ja joitakin puuttuvia lenkkejä on löydettävistä lähialueilta rajauksen ulkopuolelta.

Inventoitu alue kuuluu kanavan pohjoispuolella kokonaisuudessaan Lempoisten kylään, eteläpuolella on mukana myös Maakalan kylää. Lempoinen on ollut asuttu ilmeisesti viimeistään rautakaudella, sillä vanhan kylän laidalla on polttokenttäkalmisto. Rajatulla alueella ainoa arkeologinen kohde (Lempoinen II) on myös rautakautinen kalmisto, joka sijoittuu edellä mainitun lähelle, Valkeakoskentien eteläpuolelle sillasta länteen. Kirkko on rakennettu nykyiselle paikalleen keskiajalla, ensin ehkä puisena ja kivisenä ilmeisesti 1500-luvun vaihteessa. Kirkko sijaitsi kahden tärkeän tien risteyksessä: Ikivanha Hiidentie Hämeenlinnasta Akaan kautta Tampereelle ristesä Valkeakosken suunnasta harjua seuraavan tien kanssa. Risteys on ollut Lempäälän portti aina 2000-luvulle saakka, jolloin uudet risteysjärjestelyt ovat vähentäneet paikan merkitystä.

Kirkon jälkeiset kerrostumat ajoittuvat 1900-luvun vaihteesta nykypäivään. Suurin osa nykyisestä rakennuskannasta on valmistunut 1950-luvun jälkeen, mikä näkyy myös mittakaavassa. Mitä pienipiirteisempää ja tiheämpää rakennuskanta on, sitä vanhempaa. Poikkeuksina ovat julkiset rakennukset. Teollisuutta on vain vähän Lempäälän keskustassa, ja niihin liittyvien rakennusten arvot on selvitetty jo aikaisemmin, kuten myös rautatieaseman ja manttaalitalon. Kaavoitus on Lempäälässä tullut hiukan jälkijunassa; rakennuskaava saatiin keskustaan vasta 1960-luvun alussa, ja se myötäili varsin paljon jo olemassa olevaa tilannetta. Keskustassa oli tuolloin vielä melko väljää, ja suurten kasvuennusteiden paineessa tyhjille alueille ja myös kaikille mäkitupa-alueille kaavoitettiin kerrostaloja ja Tampereentien varteen liiketiloja.

Tarkasteltavalla alueella tänä keväänä inventoiduista kulttuuriympäristökohteista vanhimpia ovat **Lempäälän kanavamiljö** ja sen viereen siirretty **ratamestarin talo**; molemmat liittyvät liikennehistoriaan. Maatalousyhteiskunnasta tällä alueella on jäljellä enää yhden kantatilan, **Halkolan päärakennus**. Monitoimitalona, ilman perinteisiä talousrakennuksiaan ja yhteyttä viljelymaihin, sen kertovuus on vähäinen. Kirkonkylille tyypillistä mäkitupa-asutusta on Lempäälässä vielä vähän nähtävillä: **Tampereentien varhainen asutus**, josta suurin osa ulottuu alueen ulkopuolelle, **Kuokatinmäki**, jossa asutuksesta on jäljellä enää muutama kiinteistö, ja **Koulutien alkupää**, jossa mäkitupa-alueen luonne on kenties parhaiten säilynyt. Nämä kaikki sijaitsevat entisen maantien, nykyisen Tampereentien varrella. Samaan aikauteen liittyy entisen hallinnollisen keskustan liepeille kasvanut liike- ja käsityöläisalue **Käsityöläiskuja**, jonka yhteys nykyiseen keskustarakenteeseen on katkennut. **Anttilan makasiinin** yhteyttä samassa hallinnollisessa keskustassa sijainneeseen kestiekievariin on myös mahdotonta enää nähdä. Vanha **Hyvärisen kauppa** ja sitä huomattavasti nuorempi **Pankinmaan** kiinteistö kuuluvat aikaan, kun autoille ei vielä tarvittu laajoja pysäköintitiloja ja rakennukset tukeutuivat päätiehen. Suuren kaupungin läheisyys ja vapaa-ajan asuntojen lisääntyminen 1900-luvun vaihteessa näkyy Lempäälässäkin vielä hyvin; **1900-luvun huvilat ja talot** on alue, joka levittäytyy kapeana kaistana puuston kätköissä pitkin Kirkkojärven rantaa.

Jälleenrakennuskaudesta on joitakin, joskaan ei kovin merkittäviä jälkiä **Halkolan omakotialueella**. Inventoiduista asuinalueista lähinnä nykyaikaa on **Kuusimäen asuinalueen** kyljessä sijaitseva tuulimyllykortteli 1970-luvun molemmin puolin. Viimeksi mainittu alue on esimerkki monella muullakin paikkakunnalla tyypillisestä muutoksesta: muutaman vuosikymmenen aikana 1920-luvulta alkaen rakentunut alue on vähän kerrallaan uusiutunut ilman selkeää linjaa. Vaikka ajallinen tai esteettinen epäyhtenäisyys ei ole kulttuurihistoriallisen arvon este, ympäristön kertovuus kärsii, ellei mitään yhteistä tekijää voi osoittaa.

Julkinen rakentaminen on Lempäälässä suhteellisen nuorta. Entinen **Palokunnan talo** 1930-luvulta on kirkon jälkeen vanhimpia keskustassa jäljellä olevia julkisia kohteita. **Seurakuntakeskus**, **Kanavan koulu** ja kunnanviraston kiinteistö **Mainiemi** ovat kaikki sotien jälkeen alkaneen kiivaan kehityksen tuotteita, ja kuvastavat arkkitehtuuriltaan omaa aikaansa.

Parin viime vuosikymmenen rakentaminen on muuttanut Lempäälän keskustan kyläkuva huomattavasti. Uudet, leveät tiet, marketit ja kerrostaloalueet hallitsevat kyläkuva yhä enemmän. Ympäristöstä voi lukea vain katkelmia kehityskaaresta, koska paljon rakennuksia, yhteyksiä ja kokonaisuuksia on hävinnyt kokonaan jättäen monet, sinänsä arvokkaat kohteet ilman viitekehystä.

Lähes kaikissa inventoiduissa alueissa ja kohteissa on säilyttämisen arvoisia kulttuurihistoriallisia ominaisuuksia. Näiden turvaaminen on paitsi kaavoituksen, myös päättäjien ja yksittäisten omistajien ja asukkaiden vastuulla. Lempäälän keskustaa on kehitetty moneen otteeseen, ja jokainen vaihe on vähentänyt kulttuuriympäristön ajallista syvyyttä ja luettavuutta. Keskustassakin on sekä hyviä että huonoja esimerkkejä mm. siitä, miten rakennus kunnostetaan vastaamaan nykyajan tarpeita. Rakennusten ja alueiden vaaliminen ja suojelu ei ole itsetarkoitus; se on keino varmistaa, että nykyaika voi liittyä menneeseen luontevana jatkumona tuhoamatta kaikkea näkyvää historiaa altaan. Siinä missä suuria linjoja ja alueiden arvoja voi parhaiten hallita kunnallisessa päätöksenteossa, yksityisillä ihmisillä on valta omiin valintoihinsa. Toimenpiteille voi aina etsiä vaihtoehtoisia toteutustapoja.

3. KOHDELUETTELO

Alueelta inventoitiin 27 kiinteistöä sekä kahdeksan maisema- ja arvoaluetta. Arvoalueiden ohjeellisia rajoja tarkistettiin. Osa alueiden kiinteistöistä inventoitiin ja osa jätettiin ulkopuolelle. Kulttuuriympäristöohjelman ulkopuolelta mukaan otetut alueet inventoitiin vain alueina.

Kohteiden koodit ovat peräisin kulttuuriympäristöohjelmasta. Kaksi arvoaluetta jatkuu merkittävältä osin tutkittavan alueen ulkopuolelle, eikä niitä ole siten käsitelty kokonaisuudessaan (K1.6 ja K1.7).

Arvojen perustelut ja toimenpidesuosituksukset ilmenevät liitteenä olevilta lomakkeilta. Alueen muut tärkeät ominaisuudet esitetään niiden liitekartoilla.

Inventoidut alueet ja niillä olevat kohteet:

K1.4 Lempäälän kanavamiljö

418-431-6-15 R1.8 Kanavanvartijan talo

K1.6 Tampereentien varhainen asutus (osa)

418-431-2-154 Vuorimaa

418-431-2-40 Marttila

418-431-1-3 Kuusela

K1.7 1900-luvun alun huvilat ja talot (osa)

418-431-2-159 R1.15 Uotin luontaishoitola

418-431-5-29 R2.56 Haljastennokka

418-431-2-2 Kuusiranta (Kuusisto)

418-431-2-82 Puistolinna

418-431-2-51 Saloharju I

418-431-2-52 Kotiranta

418-431-6-39 Visauskallio

418-431-6-78 Alanko

418-431-6-73 Honkasyrjä

K1.8 Käsityöläiskuja

418-431-6-60 Päivölä

418-431-6-117 Kulmio

418-431-6-76 Kotivainio

Kuokatinmäki

Halkolan omakotialue

Kuusimäen asuinalue

Koulutien alkupää

Yksittäiset inventoidut kohteet 11 kpl:

418-431-27-1 R1.10 Anttilan makasiini

418-431-1-318 R1.17 Halkolan päärakennus

418-431-6-121 R1.19 Hyvärisen talo

418-431-2-75 R1.30 Kantola (Rajamäki)

418-431-28-0 R2.59 Lempoisten koulu

418-431-5-104 Ratamestari

418-431-1-25 Mainiemi

418-431-6-64 Seurakuntakeskus

418-431-6-13 Paloasema

418-431-6-32 Pankin talo

418-431-4-143 Kanavan koulu

4. LÄHTEET

Painetut lähteet

Aaltio, E.A., Lempäälän kunnallishistoria 1866-1966. Lempäälän kunta. Tampere 1968.

Alanen – Kepsu, Kuninkaan kartasto Suomesta 1776-1805. Suomalaisen kirjallisuuden seura 1989.

Arajärvi, Kirsti, Lempäälän historia. Lempäälän kunta ja seurakunta. Tampere 1959.

Heiskanen, Jari, Linnovaara, Kimmo, Lempäälän Maakalan kylän rakennus- ja maisemahistorian inventointi. 30.5.2005.

Kalske, Marja, Lempäälä ajan virrassa. Lempäälän kunta. Vammala 1999.

Lempäälän Joulukirja 1964

Lempäälän Joulu 1992-1996, 1998-2001

Pitäjänskartta 1:20 000, 1921.

Suomen omakotiasutus I Hämeen lääni. Turku 1970.

Suuri maatilakirja V, Hämeen lääni. Helsinki 1964.

Teivas, Eija, Teiden varsilla ja vesireiteillä. Lempäälän kulttuuriympäristöohjelma. Tampere 2006.

Uoti-Reilama, Kirsti, Uotin parantola 60 vuotta. Lempäälä 1986.

Painamattomat lähteet

Isojaon kartta 1782 G. Barck (asiakirjat 1792-96 H. Bergh), isojaon täydennyksen kartat 1903-04 Samuel Löfqvist, 1910-1912 P. Bergius.

Lempäälän keskustasaaren kulttuurihistoriallinen selvitys 18.3.2003.

Arkkitehtitoimisto Eija Teivas.

Lempäälän kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennukset ja kohteet.

Lempäälän kunnanhallitus 1978.

Lempäälän Ryynikän alueen rakennusinventointi 13.3.2003. Arkkitehtitoimisto Eija Teivas.

Piipon alue, Lempäälä, Ryynikkä. Tehtaan historiaa. 17.12.2002.

Arkkitehtitoimisto Eero Lahti Oy / Eija Honkasalo.

Pirkanmaan – Satakunnan maanmittaustoimisto, toimituskartat asiakirjoineen

Lempäälän kunnan kaavoitus- ja mittaustoimi

Venäläinen topografikartta 1912 (kansallisarkiston digitaaliarkisto)

5. LIITTEET

Inventoidut kohteet ja alueet

Maisemahistoriakartta 1782

Maisemahistoriakartta 1916

Arvoaluelomakkeet kuvaliitteineen

Kiinteistölomakkeet rakennuslomakkeineen ja kuvaliitteineen

KIINTEISTÖLOMAKE

Kylä	Lempainen	Kiinteistötunnus	418-431-6-29
Kunta	Lempäälä	Alue	Keskusta
Osoite	Haljastentie 24	Peruskartta	2123 07
Aluetyyppi	kirkonkylä	Itäkoordinaatit	2486647
Kohdetyyppi	asuinkiinteistö	Pohjoiskoordinaatit	6800322
Hist. tilatyyppi	huvila	Rakennusten lkm	4
Nykyinen tilatyyppi	tila	Inventoitu	1

Kuvaus

Kanavan suulla sijaitseva 1900-luvun alkupuolen huvila on nykyisin kunnan omistuksessa ja toimii monitoimitilana. Tontilla on vaatimattoman huvilarakennuksen lisäksi vanha sauna, iäkäs vaja sekä uudempi isohko autotallirakennus.

Sauna on vaakapaneelilla ja päätykolmioiden osalta pystylaudoituksella vuorattu punamultamaalilla maalattu, ja ilmeisesti hirsirakenteinen. Se on satulakattoinen, katon pintamateriaali on saumapeltiä. Ikkunoiden vuorilaudat ja puitteet on maalattu valkoisiksi. Ovi on puinen, umpinainen ja maalattu vaaleansiniseksi. Sen karmit on maalattu valkoisiksi.

Vaja on pulpettikattoinen, pystylaudoitettu ja punamullalla maalattu. Siinä on kaksi puista, umpinaista, haalean vihreäksi maalattua vajan ovea pohjoisen puoleisen pitkän sivun reunoissa, sekä keskellä niin ikään puinen, umpinainen ja haalean vihreäksi maalattu pariovi todennäköisesti vanhan autotallin kohdalla. Ovien päällä on pienet ikkunat, parioven päällä sijaitsevasta puuttuu lasi. Ikkunoiden puitteet ja karmit on maalattu valkoisiksi.

Uudempi iso autotalli on pulpettikattoinen, peiterimalaudoitettu ja punamullalla maalattu. Autotallin ovet ovat umpinaista levyä ja väriltään valkoiset. Niiden karmit ja vuorilaudat on maalattu valkoisiksi. Autotallin koillis päädyssä on pieni lisäosa oman matalamman pulpettikaton alla.

Asemapiirroksessa rakennukset on numeroitu seuraavasti:

1. Asuinrakennus (ks. rakennuslomake)
2. Sauna
3. Vaja
4. Autotalli

Historia

Haljastennokassa on ollut Anttilan tilan pieni metsäpelto jo isojaon aikaan. Kartoilla rakennuspaikka näkyy ensimmäisen kerran vuoden 1916 kartalla, vuoden 1903 kartalla sitä ei vielä ole. Kesähuvilaksi rakennettu päärakennus onkin rakennettu vuonna 1905 muualta tuoduista vanhoista hirsistä. Kiinteistö on erotettu Anttilan suvun Kotivainio-nimisestä tilasta 1938 Paavo Sirénille. Hänen jälkeensä Haljastennokka on kuulunut Arvo ja Maire Mäelle, joilta kunta osti sen 1978. Sen jälkeen kiinteistö kunnostettiin ja on siitä lähtien toiminut kunnan henkilöstön, työntekijöiden ja viranhaltijoiden sekä luottamushenkilöiden virkistys- ja edustustilana.

Ympäristö ja pihapiiri

Tontti sijaitsee Kirkkojärveen viettävällä kallioisella koillisrinteellä juuri ennen Lempäälän kanavaa. Tontilla on iäkkäitä koivuja sekä päärakennuksen tuntumassa pensasistutuksia (mahdollisesti juhannusruusuja). Päärakennuksen Kirkkojärven puolella koillisessa on luonnonkivistä koottu tukimuuri. Portin luonnonkivipylväät ovat ilmeisesti alkuperäiset.

KIINTEISTÖLOMAKE

Kaava	RH	pvm	30.11.1964
Suojelu	Ei ole. Kohde mainitaan todennäköisesti arvokkaana Lempäälän kulttuuriympäristöohjelmassa.		
Kirjalliset lähteet	Pirkanmaan-Satakunnan maanmittaustoimisto, toimitusasiakirjat Teivas, Eija, Teiden varsilla ja vesireiteillä, Lempäälän kulttuuriympäristöohjelma		
Suulliset lähteet	Matti Sirén (synt. v. 1933, haastateltu 5.3.2009)		

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushist.
Historiallinen
Ympäristöarvo

rakennusperinne
asutushistoria
maisemallisesti keskeinen sijainti, osa kokonaisuutta

Arvojen perustelu

Rakennushistoriallinen arvo:
Vaatimaton huvilarakennus on hyvin säilynyt 1900-luvun alun asussaan ruutuikkunoineen ja huonejärjestyksineen. Kiinteistö on merkitty Lempäälän kulttuuriympäristöohjelmassa tunnuksella R2.56.

Historiallinen arvo:
Kiinteistö on hyvin säilynyt Lempäälän vanhan huvila-alueen edustaja.

Ympäristöarvo:
Kiinteistön sijainti Lempäälän kanavan yläjuoksulla on näkyvä. Päärakennus ja rantasauna ovat osa Lempäälän keskustan 1900-luvun alun huvila-aluetta, ja siten kiinteistö kuuluu Lempäälän kulttuuriympäristöohjelmassa määriteltyyn alueeseen K1.7 1900-luvun alun huvilat ja talot.

Lisätietoja,
toimenpidesuosit.

Huvilarakennuksen ponttilaudoitus, vanhat ikkunat, rungon hahmo sekä huonejärjestys tulee tarpeen vaatiessa kunnostaa säästäen. Keittiön ja tarjoiluhuoneen muovilattian alta mahdollisesti paljastuva vanha laualattia tulee ottaa esiin. Keittiön ja tarjoiluhuoneen välinen ullakolle varastoitu väliovi pitää laittaa paikalleen.

Liitteet
Valokuvat
Inventoija
Tallentaja

Rakennuslomake (rakennus 1), asemapiirros ja kuvaliite
CD: Lem1_09
5.3.2009 Sohvi Palola / KSOY
6.3.2009 Sohvi Palola / KSOY

Kiinteistötunnus	418-431-6-29	Kerrosluku	2
Rakennustyyppi	huvila	Pohjakaava	sydänmuuri
Nykyinen käyttö	monitoimitila	Rungon muoto	suorakaide
Alkuperäinen käyttö	vapaa-aika	Ullakko	x Kellari
Suunnittelija		Perustus	kulmakivet
Signeeraus/vuosil.		Runko	hirsi
Rakentamivuosi	1905	Vuoraus	vaakalaudoitus
Rak.vuosikymmen	1900	Katemateriaali	saumapelti
Rak. vuosisata	1900	Katon muoto	satula
Korjausvuodet	1981	Kuisti	lasitettu umpikuisti
		Kuistin kattomuoto	pulpetti

Kuvaus

Ulkoasu

Rakennus on suhteellisen hyvin säilynyt alkuperäisessä muodossaan. Rakennusajankohdalle tyypillisesti rannanpuoleinen veranta on sijoitettu rakennukseen nähden epäsymmetrisesti. Kuisti on mahdollisesti tehty tai muokattu nykyiseen muotoonsa myöhemmin. Ulkopintoja on mahdollisesti eri kunnostuksissa uusittu, mutta rakennusajankohdalle ominainen henki on säilynyt. Hirsirakenne on vuorattu ulkoa vaakaponttilaudoituksella, joka on maalattu vaaleankeltaiseksi. Päätykolmioissa kaakkois- ja luoteispäissä on pystyautoitus, joka on myös maalattu vaaleankeltaiseksi. Nurkkalaudat on maalattu valkoisiksi.

Ulko-ovi on vaihdettu uudempaan, väriltään se on valkoinen. Ikkunoiden valkoisiksi maalatut puiset puitteet saattavat olla alkuperäiset, mutta laseja on ainakin osittain uusittu. Karmit on maalattu harmaiksi ja vuorilaudat valkoisiksi. Vuorilautoihin on kolottu rakennusajankohdalle tyypillisiä jugend-tyylisiä ornamenttikuvioita, jotka on maalattu harmaiksi. Kaakkoispäädyn ullakon isoin ikkuna on saatettu vaihtaa yksiruutaiseksi pienemmäksi ikkunaksi vuoden 1982 vessojen rakentamisen yhteydessä.

Koillissivulla on suurikokoinen pulpettikatteella katettu veranta. Sen kantavien rakenteiden näkyvät osuudet, puiset kaiteet ja alakaton paneeli on maalattu valkoiseksi. Verannan päällä on pieni parveke, jonka kaiteet ovat vaaleankeltaiseksi maalattua rautaa.

Rakennuksen ja verannan perustuksina ovat kulmakivet, mutta kuistin perustus on valettu betonista. Kaakkoissivun perustuksista on pätkä muurattu tiilestä, ja rakennuksen kyljessä on luukku. Ilmeisesti rakennuksen alla on siis jonkinlainen maakellari.

Katto on mustaksi maalattua saumapeltiä. Satulakatto on kaakko-luode –suuntainen, ja koillissivulla verannan ja pienen parvekkeen kohdalla on frontoni. Hormista ainakin yläosa on uusittu.

Sisätilat

Huonejärjestys on ullakon vessojen rakentamista lukuun ottamatta säilynyt ennallaan. Sisätiloissa on pääosin vanhahko, mahdollisesti alkuperäinen maalattu laualattia. Keittiössä on useilla muovimaton kappaleilla päällystetty lattia sekä tarjoiluhuoneessa yhtenäinen muovimatto, näiden alla saattaa olla säilynyt vanha laualattia. Keittiön seinät on maalattu, tarjoilu- ja olohuoneen seinät on tapetoitu ilmeisesti 1980-luvun alun kunnostuksen yhteydessä. Pääkerroksen katto on levytetty valkoisilla sisustuslevyillä. Valo- ja kattolistat ovat mahdollisesti alkuperäisiä. Sekä tarjoilu- että olohuoneessa on alkuperäiset kaakeliuunit.

Ullakolle on lisätty vuonna 1982 toisen makuuhuoneen tilalle vessat, samalla kaakkoispäädyn iso ullakon ikkuna on saatettu muuttaa pienemmäksi. Muutoin ullakko on säilynyt ennallaan, joskin pintamateriaaleja on uusittu ajan mukaisiksi. Vessojen materiaalit on rakennusajankohdalleen tyypillisesti seinissä muovitapetti ja lattiassa muovimatto. Yleisesti ullakon pintamateriaalit ovat jonkin verran kärsineet ulkopuolelta tulleesta kosteudesta.

Vanhojen ikkunoiden sisäpuoliset osat on poistettu ja tilalle on 1980-luvun alussa laitettu yksilasiset modernit valkoiseksi maalatut puuikkunat. Pääkerroksen väliovet karmeineen ovat vanhoja peiliovia, joskin keittiön ja tarjoiluhuoneen välinen ovi on poistettu – se tosin taitaa olla ullakon laipiossa tallessa. Ullakon väliovet ovat ennallaan säilyneissä tiloissa alkuperäisiä peili- ja levyovia, vessojen ovet ovat rakennusajankohtansa mukaisesti levyovia. Ulko-ovi on uudehko, ja kuistin katto on vastikään uusittua paneelia.

Historia

Huvilarakennus on rakennettu vuonna 1905. Hirret ovat ilmeisesti peräisin jostain muualla sijainneesta puretusta rakennuksesta. Sisätiloissa on pintamateriaaleja uusittu kunkin ajan mukaisiksi, mutta alle on mahdollisesti jäänyt alkuperäisiä pintamateriaaleja. Kuisti on ilmeisesti saanut nykyisen muotonsa myöhemmin.

Kunto Hyvä x Kohtalainen Huono

Kulttuurihistoriallinen arvo

Rakennushist.
Historiallinen
Ympäristöarvo

rakennusperinne
asutushistoria
osa kokonaisuutta

Arvojen perustelu

Arvojen perustelut kiinteistölomakkeella.

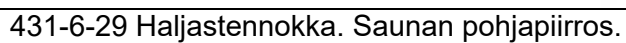
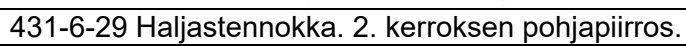
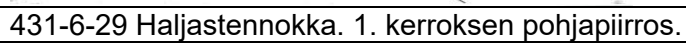
Lisätietoja,
toimenpidesuositt.

ks. kiinteistölomake

ASEMAPIIRROS

431-6-29 Haljastennokka. Yleiskuva lännestä 2009.

431-6-29 Haljastennokka. Näkymä portilta 2009.

431-6-29 Haljastennokka. Rakennus 1 lounaasta 2009.

431-6-29 Haljastennokka. Rakennus 1 luoteesta 2009.

431-6-29 Haljastennokka. Rakennus 1 idästä 2009.

431-6-29 Haljastennokka. Rakennus 1 terassi kaakosta 2009.

431-6-29 Haljastennokka. Rakennus 1 kaakosta 2009.

431-6-29 Haljastennokka. Rakennus 2 etelästä 2009.

431-6-29 Haljastennokka. Rakennus 2 kaakosta 2009.

431-6-29 Haljastennokka. Rakennus 2 terassi kaakosta 2009.

431-6-29 Haljastennokka. Autotalli idästä 2009.

431-6-29 Haljastennokka. Pihavaja pohjoisesta 2009.

431-6-29 Haljastennokka. Rakennus 1 sali 2009.

431-6-29 Haljastennokka. Rakennus 1 salin ovet ja kaakeliuuni 2009.

431-6-29 Haljastennokka. Rakennus 1 portaat salista yläkertaan 2009.

431-6-29 Haljastennokka. Rakennus 1 kaakeliuuni huoneessa 2009.

431-6-29 Haljastennokka. Taulu seinällä 2009.

431-6-29 Haljastennokka. Huone yläkerrassa 2009.

431-6-29 Haljastennokka 2009. Hormi yläkerrassa 2009.

431-6-29 Haljastennokka 2009. Rakennus 1 laipio 2009.

Lempäälä Keskustan alueen muinaisjäännösinventointi 2009

**Hannu Poutiainen
Timo Jussila**

Kustantaja: Lempäälän kunta

Sisältö:

Perustiedot	2
Inventointi	3
Ilmakuva	3
Yleiskartta	4
Vanha asutus	4
Muinaisjäännös	6
LEMPÄÄLÄ 9 LEMPOINEN.....	6
Havainnot	6

Kansikuva: Myllyrannan niemekkeessä oleva vanhan myllyn paikka

Perustiedot

Alue: Keskustan alue (ks. kartat).

Tarkoitus: Tarkistaa kattavasti onko alueella muinaisjäännöksiä.

Tavoite: Alueen kattava tarkastus, täyttää rakennus- ja maankäyttölain (9§) vaatimus riittävästä tutkimuksista.

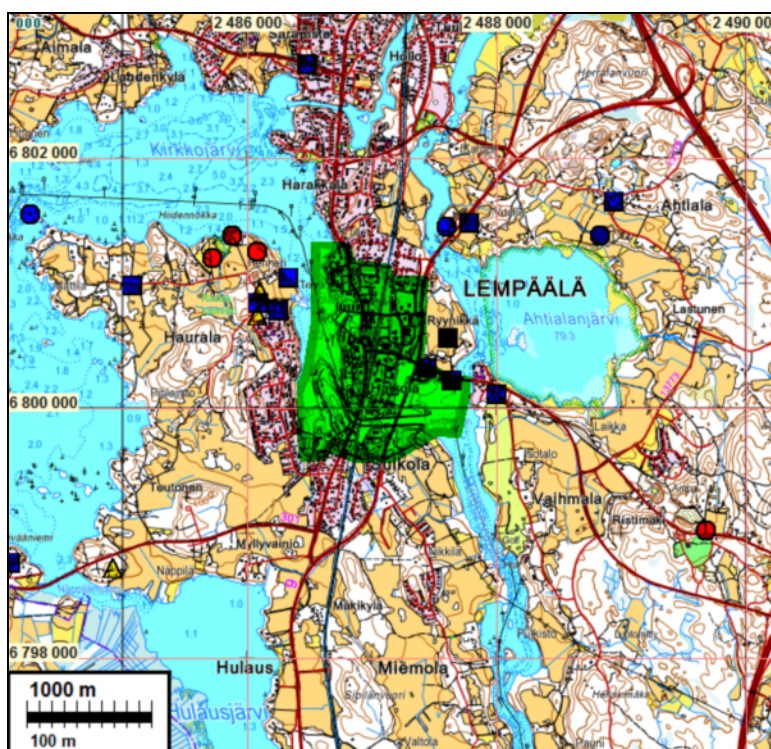
Työaika: Kenttätöaika: 10.9. ja 23.10.2009.

Kustantaja: Lempäälän kunta

Tekijät: Mikroliitti Oy, Maastotyö Hannu Poutianen, Raportti ja valmistelu T Jussila.

Aiemmat tutkimukset: - Lempoisten kalmiston alueella useita tutkimuksia, mm. kaivaus 1971 Lehtosalo-Hilander, inventointi 1994 Sipilä, Maakalan alueen inventointi 2006 Jussila.

Tulokset: Alueelta tunnetaan ennestään Lempoisten kalmistoalue, sekä heti alueen länsipuolella Mottisen muinaisjäännösalue. Tutkimusalueella ei havaittu muinaisjäännöksiä, eikä säilyneitä arkeologisia jäänteitä varhaisemmasta hist. ajan asutuksesta. Alueella havaittiin erilaisia ja suht. nuoria hist. ajan rakenteiden jäänteitä joita ei katsottu muinaisjäännöksiksi.

Tutkimusalue vihreällä.

Inventointi

Inventointi suoritettiin syyskuun 10. pv 2009. Lokakuussa paikalla tehtiin vielä lyhyt täydennystarkastus. Alueen vähäiset rakentamattomat alat ja alueet tutkittiin kattavasti. Laajin rakentamaton alue on Kirkkolahden eteläpuolen metsäinen mäki-alue kanavan länsipuolella. Alueen kaakkoisosassa, Tampereentien liittymän lounaispuoleinen alue näyttää kartalta katsottuna eheältä mutta on käytännössä lähes täysin myllätty. Ydinkeskustan aluetta tarkastettiin kurssorisesti – alue rakennettua ja muun tavoin arkeologin näkökulmasta täysin myllätty. Maakalan alue on tutkittu tarkoin keokuopituksella v. 2006. Maakalan talotontti on sijainnut nykyisen päärakennuksen kohdalla, tutkimusalueen ulkopuolella. Alueen eteläosassa sijaitseva Lempäälän kanava on rakennettu vuosina 1867-74. Sen maamassoja on levitetty kanavan ympärille. Alueen kaakkoispuolen, ranta on vanhaa vesijättöä, joka on tullut kuiville 1850 luvulla Kuokkalankosken perkausten jälkeen. 1800-1900 luvun järvenlaskuja edeltänyt ranta on ollut n. 81-82 m korkeudella

Porvoossa 17.11.09

Timo Jussila

Lähteet:

Arajärvi Kirsti 1959: Lempäälän historia.

Jussila T 2006: Lempäälän Sulkolan-Maakalan asemakaava- ja asemakaavan muutosalueen muinaisjäännösinventointi. Raportti.

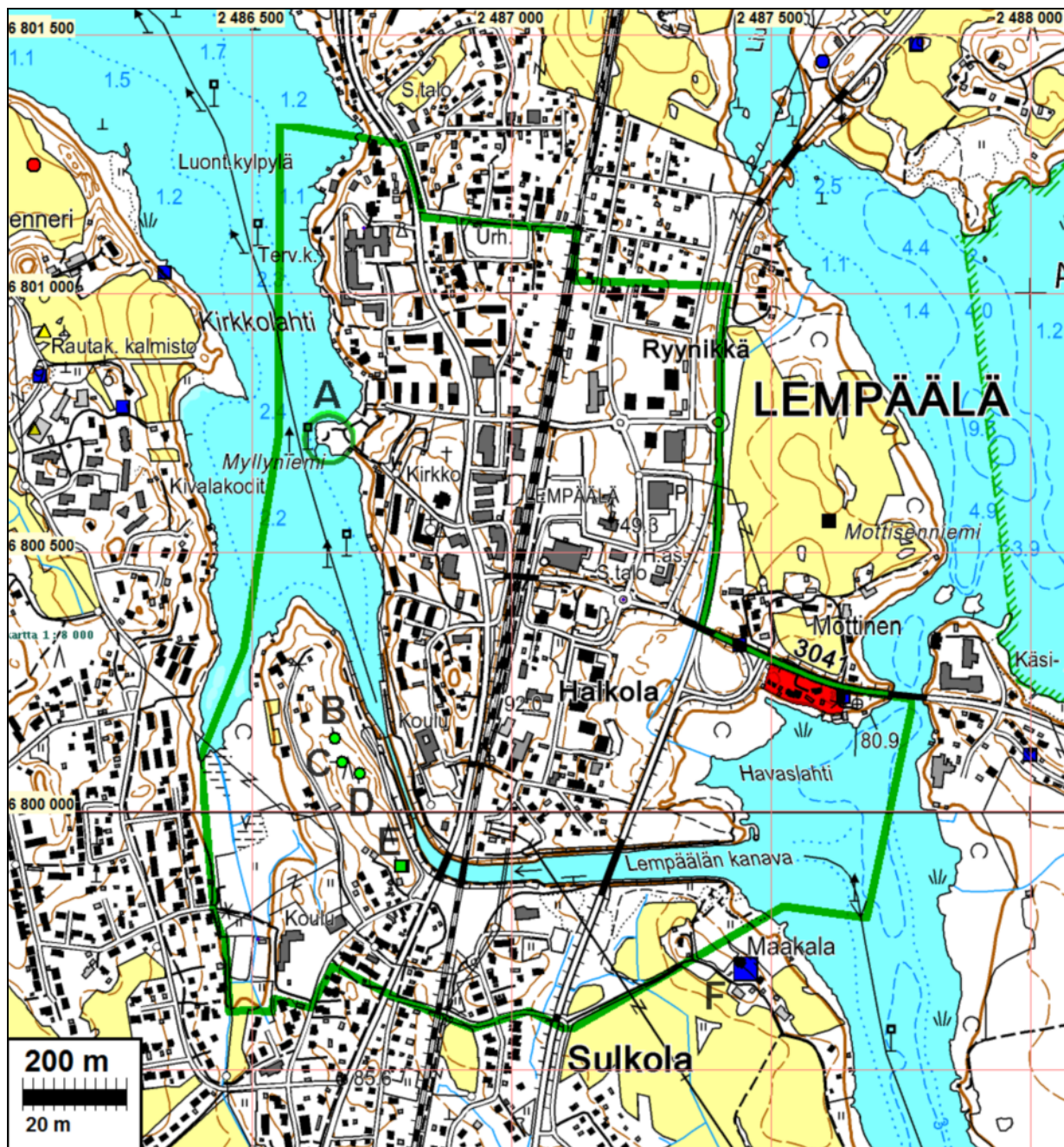
Teivas Eija 2006: Teiden varsilla ja vesireiteillä. Lempäälän kulttuuriympäristöohjelma. Lempäälän kunta.

Ilmakuva

Kuva: Lempäälän kunta

Yleiskartta

Havaintopaikat: A – Myllyniemi, B – kuoppa, C – louhoskuoppa, D – kuoppa, E – talon perusta, F – Maakalan (Heikkilä) vanha talotontti. Lempoisten kalmiston suojeltu osa punaisella, sen länsiosa tutkittu ja tuhoutunut tien teossa.

Vanha asutus

Alueetta tarkemmin kuvaavia vanhoja karttoja ei arkistosta löydetty, joten Lempoisten kylätonttia ei paikannettu. Käytettävissä olevien lähteiden mukaan se on kuitenkin sijainnut keskustan rakennetulla alueella, eikä siitä muinaisjännökseksi havaintojemme mukaan ole sijoittuisipa se miten tahansa nykyisen keskustan alueelle. Vanha Lempoisten kylätontti on ns. Kuninkaankartan (1700-l lopulta) mukaan sijainnut kirkon etelä-koillispuolella (ote seur. sivulla).

Alla: ote ns. senaatinkartasta 1800-1900 luvun taitteesta

Lempäälän keskustaa idästä 1930-luvulla. Kirkko takana vas. Kuva: Lempäälän kunta.

Muinaisjäännös

LEMPÄÄLÄ 9 LEMPOINEN

Ajoitus: rautakautinen
Laji: hautaus: ruumishauta

Kartta: 2123 07 LEMPÄÄLÄ x: 6800 25 y: 2487 53 z: 80
p: 6804 51 i: 3326 83

Tutk: 1917 Alfred Hackman kartoitus, 1940 Ville Luho inventointi, 1962 Anna-Liisa Hirvi-luoto tarkastus, 1971 Pirkko-Liisa Lehtosalo-Hilander kaivaus, 1994 Marja Sipilä inventointi

Kuvaus: Kalmisto, josta on todettu sekä ruumis- että polttohautoja sijaitsee Turun - Tampereen -tien ja Valkeakoskentien liittymässä, niemen eteläosassa pihamaalla ja puutarhassa. Kalmistoa on ollut koko alueella koordinaattipisteiden välillä. Vuonna 1917 Valkeakoskelle johtavaa tietä tehtäessä havaittiin ruumiskalmistoon viittaavia löytöjä. Vuoden 1971 kaivausten yhteydessä alueelta todettiin myös polttokalmisto. Liittymän alueella on suoritettu massiivisia maansiirtotöitä, eikä alkuperäistä maanpintaa ole enää jäljellä. Kalmiston jatkuminen itään Lempäälä-Valkeakoski -tien suuntaisesti on mahdollista. Kalmistosta saattaa olla koskematon alue jäljellä itäpäässä tonteilla RN:ot 4:10, 1:229 ja erityisesti pienellä kummalla tontilla 3:15.

Kalmistoaluetta pihamaalla alueen keskiosassa.

Havaintoja

Alueen lounaisosassa, kanavan länsipuolella olevalla mäellä havaittiin maakuoppia joiden funktio on epäselvä (ks. maastokartta s. 4). Niitä ei katsottu muinaisjäännöksi.

A: Myllyrakennuksen paikka. Paikalla ollut vielä 30-luvulla rakennus joka sittemmin purettu. Nyt puistossa näkyvissä kiviperustuksen jäänteitä. x 6800731 y 2486655.

Kuva: Lempäälän kunta. Rakennus vasemmalla rannassa jossa piippu. Alla sen jäänteet.

B: Maakuoppa 3 x 3 x 0.5 m, x 6800141 y 2486660, p 6804446 i 3325960.

C: maakuoppaa, louhoskuoppa, kalliossa kiviporan jälkiä, 10 x 6 x 1 m.

D: maakuoppa, 3 x 1.5 x 0.5 m.

E: rakennuksen perustus, betoniperustus ja kivijalan jäännös. x 6799892 y 2486790, p 6804191 i 3326079.

Rakennuksen pohja koko n. 4x4 m. Valettu betonisokkeli, eteläpäässä yhteinäinen pohjoispuolella vain kulmissa, Sokkeli yhdistetty leveällä kulmaraudoituksella, Sokkelin keskiosa täytetty noin pään kokoisilla kivillä. Myös kehikon ympärillä jonkin verran kiviä. Ei ilmeisesti rakennuksen vaan kenties nostokurjen tms. perusta, joka liittyy paikalla olevaan sorakuoppaan.

Edellisen vieressä:

Ilmeisesti kivijalan osa/katkelma. Pituus 4 m, leveys 1 m, kork. 0.5 m. Pienehköistä luonnonkivistä huolellisesti kylmäladottu. Kiveyksen vieressä olevassa kuopanteessa sekalaista rojua: pulloja, ruostuneita tölkkejä, kukkaruukku, kenkiä. Mahdollisesti sorakuoppaa edeltänyt puretun resentin rakennuksen jäännös.

**Lempäälä
Keskustan alueen
muinaisjäännösinventoinnin
v. 2009
raportin täydennys
2010**

Timo Jussila

Kustantaja: Mikrolitti Oy

Sisältö:

Johdanto	2
Täydennys.....	2
Täsmennys alueella havaituista kuopista.....	3
Sotatoimialueista	3
Täsmennys talonpohjista	3
Vanhoista kartoista.....	3

Johdanto

Mikroliitti Oy suoritti Lempäälän keskustan alueen muinaisjäännösinventoinnin syksyllä 2009. Raportti 17.11.2009. Pirkanmaan maakunta museo vaati Lempäälän kunnalle marraskuussa 2010 antamassaan lausunnossa inventointiraportin täydentämistä (alla ote lausunnosta):

”... Kaavaan liittyvän muinaisjäännösinventoinnin raportin mukaan (Mikroliitti Oy 2009) kaava-alueen länsiosassa on todettu useita historiallisen ajan rakenteiden jäännöksiä, joita ei katsottu raportissa kiinteiksi muinaisjäännöksiksi; myöskään niiden mahdolliseen huomioonottamiseen kaavassa muina suojeltavina kohteina tai rakenteina (s-merkintä) ei otettu raportissa kantaa. Kuitenkaan kohteen suojeluarvoa ei voi tällä hetkellä määrittää ja sen merkintä-tapaa ei voi pitää perusteltuna.

Lempäälän kanavan länsipuolella todettujen historiallisen ajan rakenteiden raporttitiedot ovat myös puutteellisia, eikä kohteen suojeluarvoa voida siten määrittää. Kanavan länsipuoleisella harjanteella olevien maakuoppien kuvaukset puuttuvat, arvioita niiden iästä ja alkuperästä ei ole esitetty, paikan historiaa koskevia vanhoja karttoja tai muita historiallisia lähteitä ei ole analysoitu. Maakuntamuseo on alkuvuonna 2010 saanut alueella olevista kaivannoista yleisöilmoituksen, jonka mukaan ne saattavat liittyä vuoden 1918 taisteluihin. Tämän tyyppisten kohteiden tulkinnassa onkin syytä ottaa huomioon myös mahdollinen sotahistoriallinen näkökulma ja arvioida mahdollisten perimätietojen paik-kansapitävyys. Inventoinnissa on myös mahdollista rajata historiallisten lähteiden perusteella sellaisia sotatoimiin liittyviä muinaisjäännösalueita, joilla ei ole maanpäällisiä tai -alaisia kiinteitä rakenteita.

Saman harjanteen kaakkoispäässä on inventoinnissa todettu mm. historiallisen ajan kivijalan jäännös. Myös sitä koskeva inventointiraportin osa on puutteellinen.

Inventoinnissa ei ole käytetty ollenkaan v. 1782-1783 isojakokarttaa, jotka ovat keskeisiä arkistolähteitä historiallisen ajan muinaisjäännöksiä inventoitaessa. Historiallisen kartta-aineiston käyttö kyseisessä inventoinnissa oli raportista päätellen muutenkin liian niukkaa.

Edellä todetun vuoksi maakuntamuseo katsoo, että arkeologista inventointiraporttia tulee täydentää puutteellisiksi todetuilta osin, minkä jälkeen raportissa mainittujen historiallisen ajan rakenteiden suojeluarvo sekä kaavaan merkitsemisen tarve ja tapa voidaan määrittää.”

Täydennämme ja täsmennämme v. 2009 raporttiamme tässä Lempäälän kunnan pyynnöstä, saatuamme heiltä tiedon em. lausunnosta. Uusia maastotarkistuksia ei ole toimestamme tehty.

Täydennys

Raportissamme olemme todenneet että Haljasmäen alueella, Lempäälän kanavan länsipuolella ei havaittu muinaisjäännöksiä. Alueella ei ole mielestämme muinaisjäännöksiä. Alueella emme havainneet muinaisjäännökseksi tulkittavia jäänteitä tai rakenteita. Emme havainneet alueella ampumakuopiksi tulkittavia jäänteitä. Keskustan alueella ei tutkimuksemme perusteella siis ole tiedossamme muinaisjäännöksiä muualla kuin missä olemme raportissa todenneet. Haljasmäen alueella ei havaintojemme mukaan ole SM –kohteita tai sellaisia kohteita joita olisi syytä mielestämme muinaisjäännökseen viitaten suojella. Tietoomme ei ole tullut sellaista uutta tietoa joka v. 2009 raportissa esitettyä tutkimustulostamme muuttaisi.

Täsmennys alueella havaituista kuopista

Kuten raportissamme v. 2009 totesimme, Haljasmäen alueella havaittiin kuoppia, joita pidämme nykyaikaisina kuoppina, joiden funktiosta ei ole tietoa, mutta tulkitsimme niiden olevan maanottokuoppia. Kuopissa ei ole mitään sellaisia rakenteellisia tms. piirteitä joiden perusteella niitä voisi tulkita muinaisjäännöksi, ampumakuopiksi tms. Kuoppien luonne ja nykyaikaisuus tulee hyvin esille raportin valokuviissa. Kuopat ovat sellaisia, joita yleisesti esiintyy kaupunkien ja taajamien joutomailla ja liepeillä, samoin maaseudulla asutuksen liepeillä, joskus kauempanakin asutuksesta. Lempäälän kunnasta saamamme tiedon mukaan jotkut alueen asukkaat pitävät kuoppia v. 1918 ampumakuoppina, osa pitää niitä maanottokuoppina.

Mielestämme kyseessä ei siis ole SM kohteet koska minkäänlaisia todisteita näiden muinaisjäännöksellisyydestä ei ole, vaan pikemminkin havainnot viittaavat moderniin ns. ”tavalliseen kuoppaan”.

Sotatoimialueista

Mikä on sellainen (sisällissodan aikainen) sotatoimissa käytetty alue joka voidaan rajata inventoinnissa muinaisjäännökseksi, on meille epäselvää, emmekä ota siihen kantaa.

Täsmennys talonpohjista

Alueella havaittujen nykyaikaisten rakennusten pohjien esittäminen raportissa oli virhe, jota syvästi pahoitlemme, koska se näyttää aiheuttaneen hämminkiä. Kyseessä oli kuriositeetit joiden tarkoituksena oli vain todeta, että sellaisiakin tällä vielä muutoin rakentamattomalla ja metsäisellä, sorakuoppien runtelemalla ja osin läjitysmaan peittämällä pienellä alueella on, minkä tarkkaavainen lukija ehkä huomaakin. Kyseessä ovat todellakin, kuten raportissa totesimme sanoin ja kuvin, nykyajan jäänteet, ehkä 1940-1960 -luvulta. Jos talonpohjat olisivatkin sataa vuotta vanhempia, ei sellaisia yksittäistalojen jäänteitä yleensä ole pidetty missään muinaisjäännöksenä. Kyseessä ei siis ole SM kohde.

Erilaisia nykyajan rakennusten jäänteitä on myös taajama-alueella, mutta niitä ei muinaisjäännösinventoinnissa otettu huomioon. Haluamme tämentää, että v. 2009 raportissamme kyseessä oli muinaisjäännösinventointi.

Vanhoista kartoista

Kuten raportissamme todettiin ei aluetta kuvaavia, yksityiskohtaisempia karttoja, kuten 1600-luvun maakirjakarttoja tai 1700-luvun tai 1800-luvun alun isojaon toimituskarttoja ei Kansallisarkistosta löytynyt. Siis täsmennyksenä: aluetta kuvaavia 1782-1783 karttoja ei analysoitu kun sellaisia emme löytäneet. Tämän totesin myös suullisesti Pirkanmaan maakuntamuseon tutkijalle, hra Adelille keuhäällä 2010. Inventoinnissa käytettiin kaikkia saatavissa olevia, aluetta kuvaavia historiallisia karttoja.

Porvoossa 23.11.2010

Timo Jussila

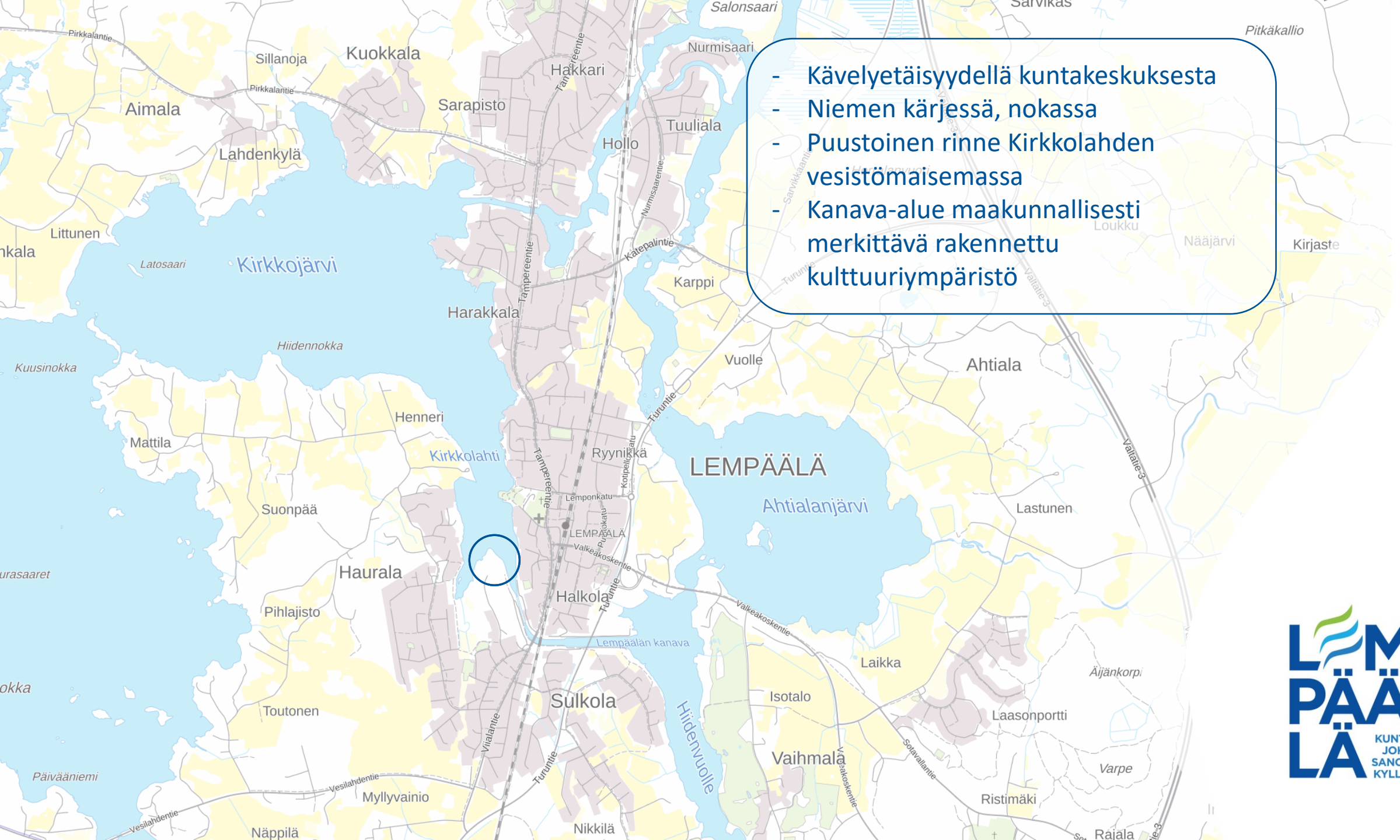
Haljastennokka

Asemakaavaluonnos nähtäville

Yhdyskuntalautakunta 11.11.2025, kaavoituspäällikkö

- Kävelyetäisyydellä kuntakeskuksesta
- Niemen kärjessä, nokassa
- Puustoinen rinne Kirkkolahden vesistömaisemassa
- Kanava-alue maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö

Asemakaavan eteneminen

Kaavoitusohjelmaan ottaminen 3.3.2025 kunnanhallitus

Vireilletulo ja OAS 18.6.–15.8.2025 kaavoituspäällikkö

Luonnos

Ehdotus

Hyväksyminen

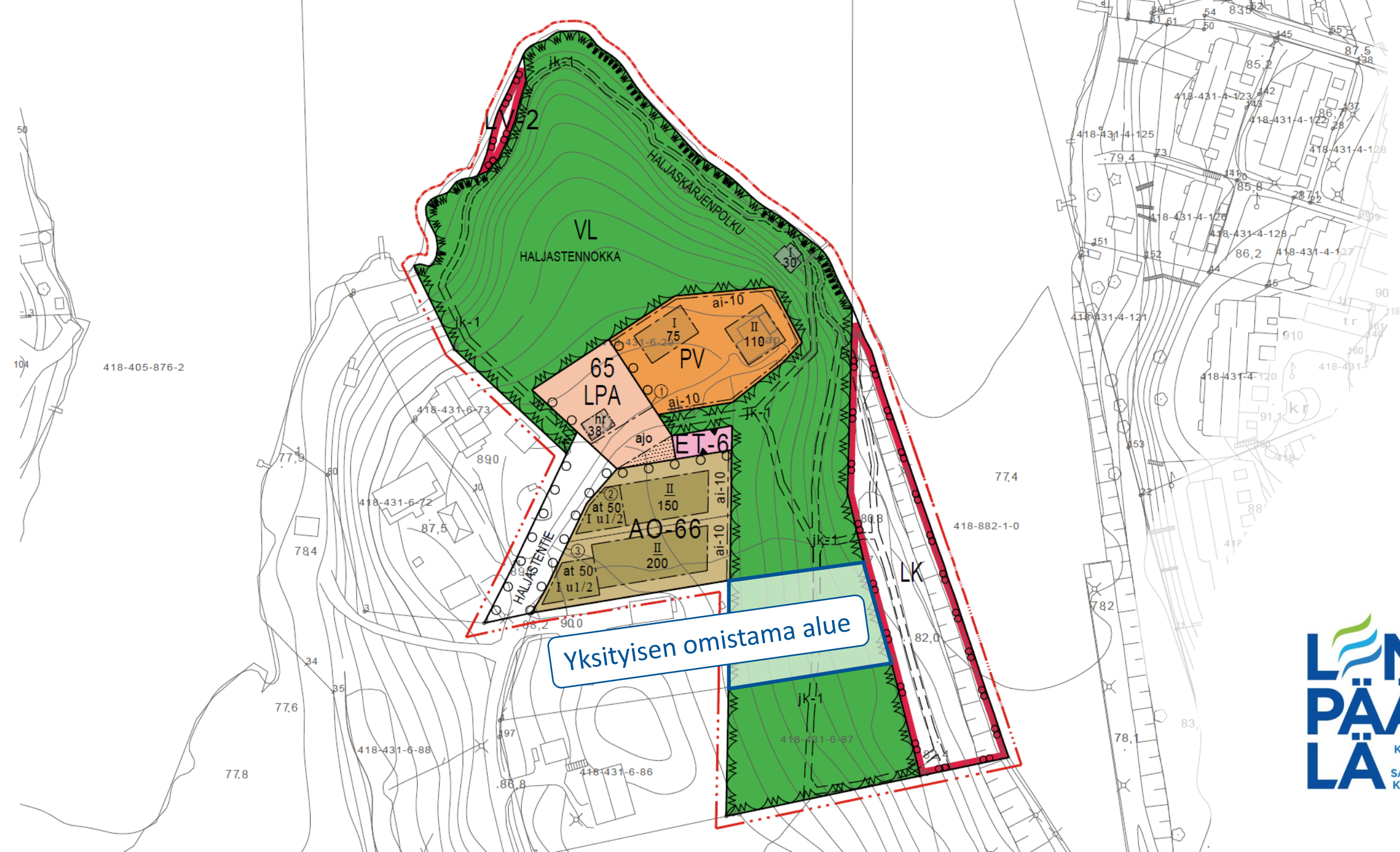
Voimaantulo

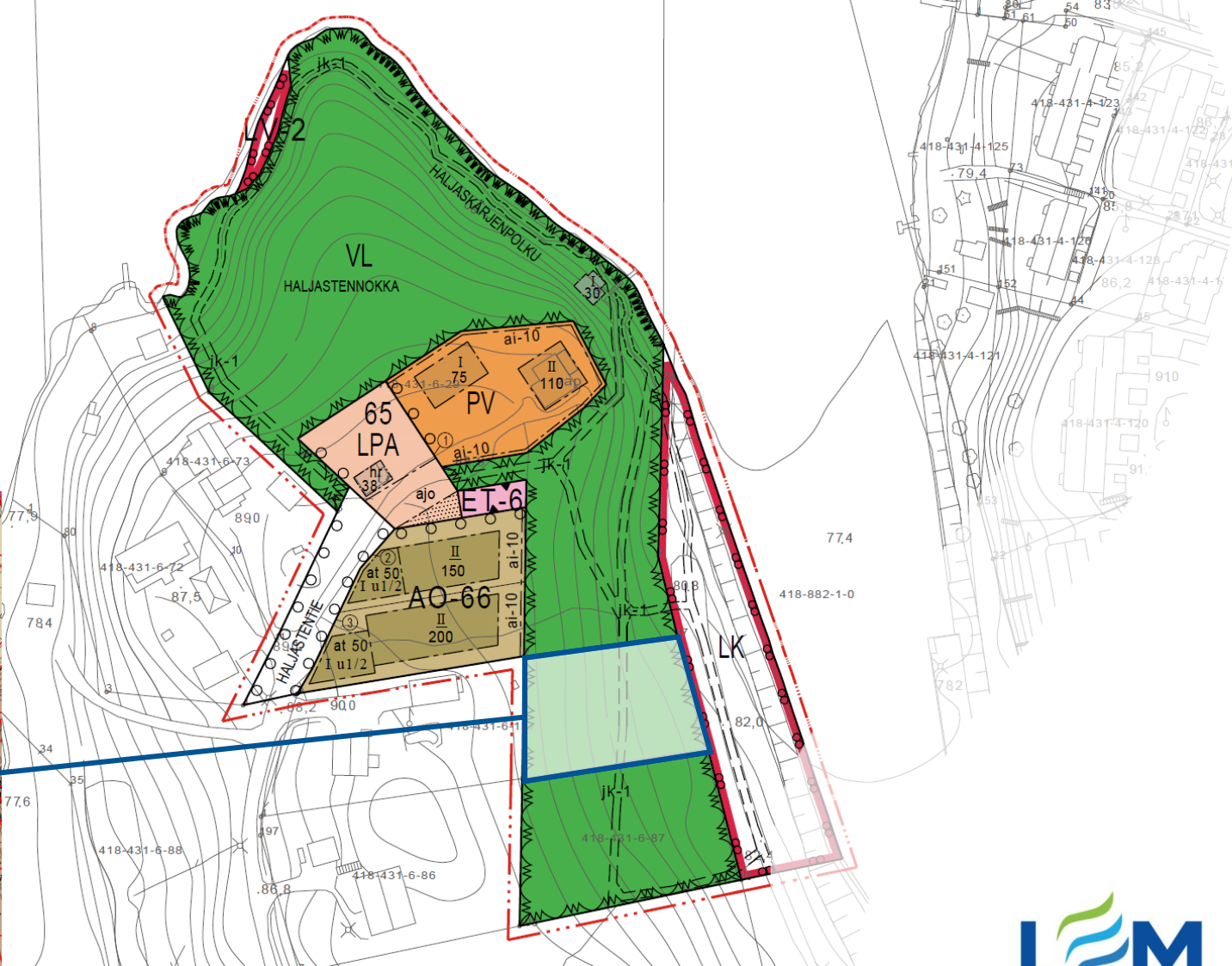
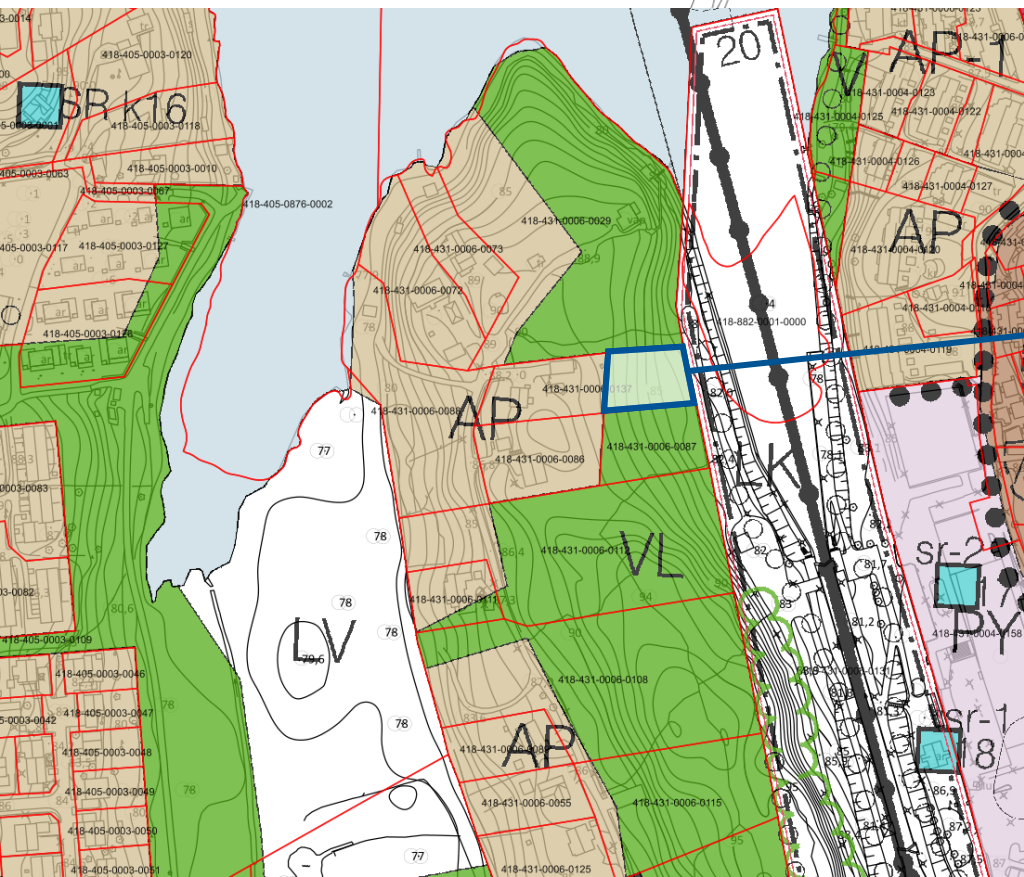
Luonnosratkaisu

- Kuntalaisten aktiivisuus ja saapunut palaute huomioitu luonnosta valmisteltaessa
- Suunnitteluratkaisu mahdollistaa Haljastennokan kehittämisen kunnan omana toimintana tai vaihtoehtoisesti esimerkiksi Haljastennokan päärakennuksen ja sille muodostetun tontin vuokraamisen yritystoimintaan
- Saunaa on myös mahdollista vuokrata, vaikka se sijaitseekin kunnan virkistysalueella.
- Mukaan on otettu myös yksityinen kiinteistö, joka on osayleiskaavassa osoitettu puistoalueeksi
- Omistaja on yhdistänyt kaksi eri kiinteistöä yhdeksi 4.9.2025.

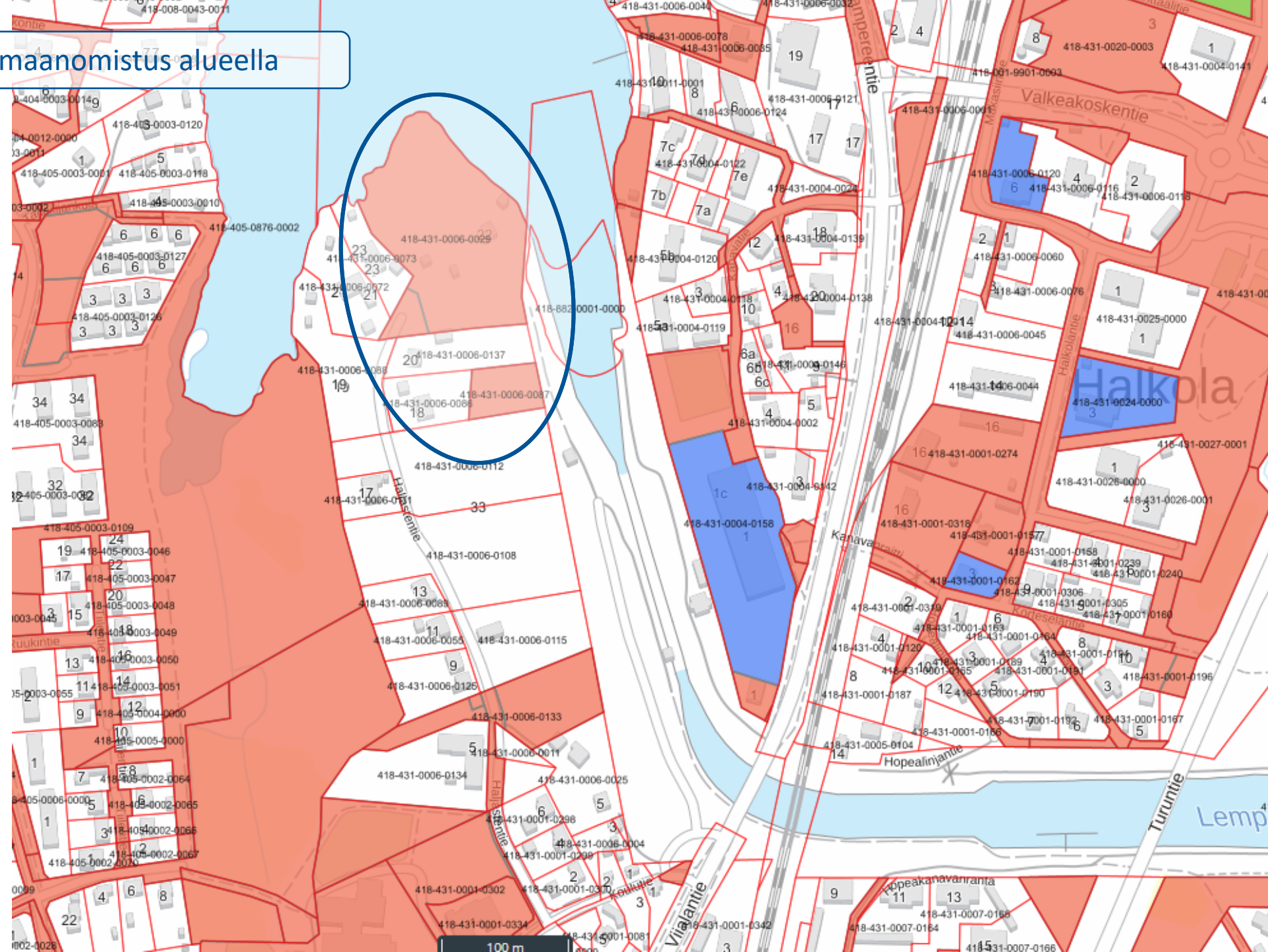

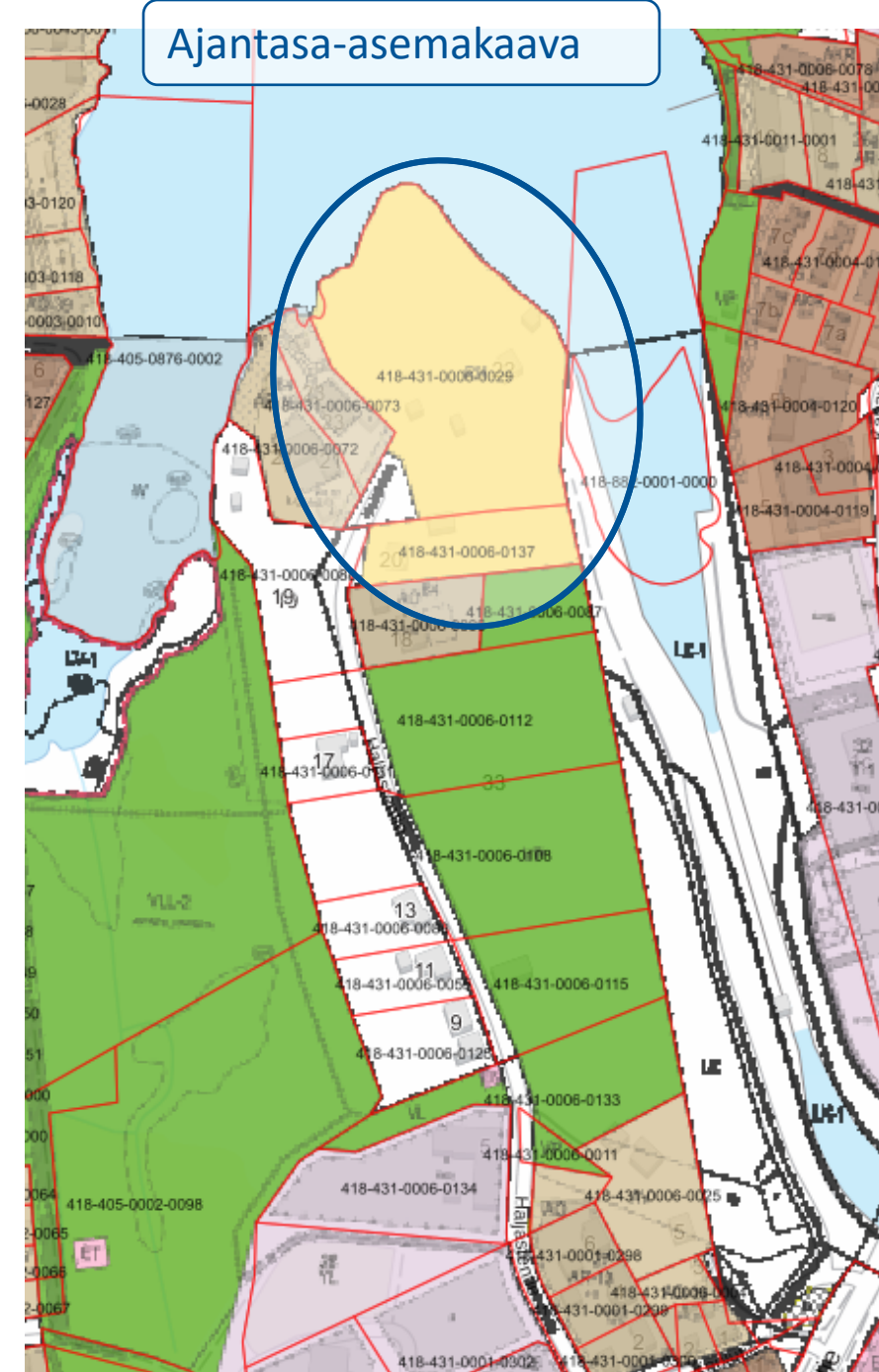
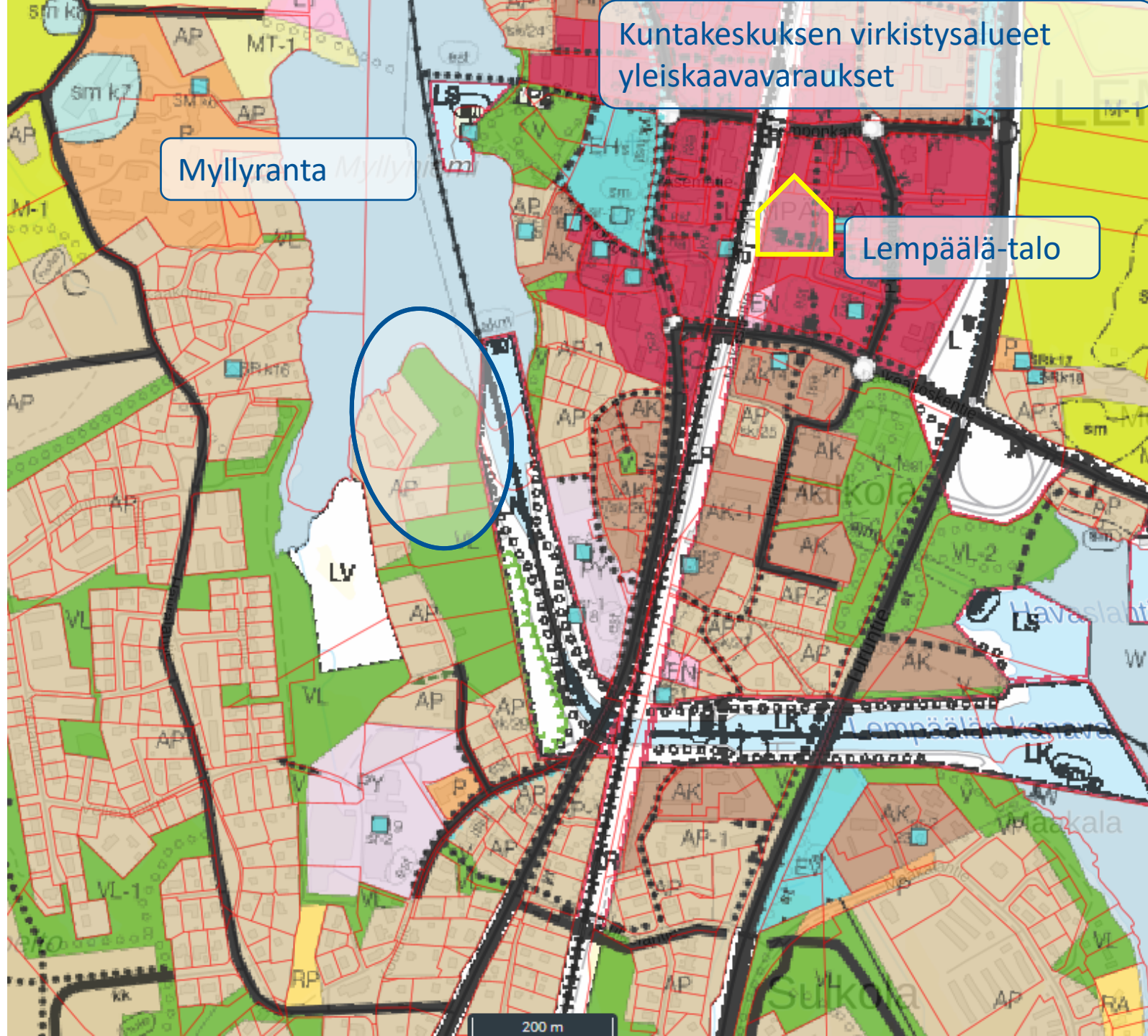
Yksityisen omistama alue

- Yksityinen kiinteistönosa kuuluu asemakaavaa ohjaavassa osayleiskaavassa lähivirkistysaluekokonaisuuteen (VL)

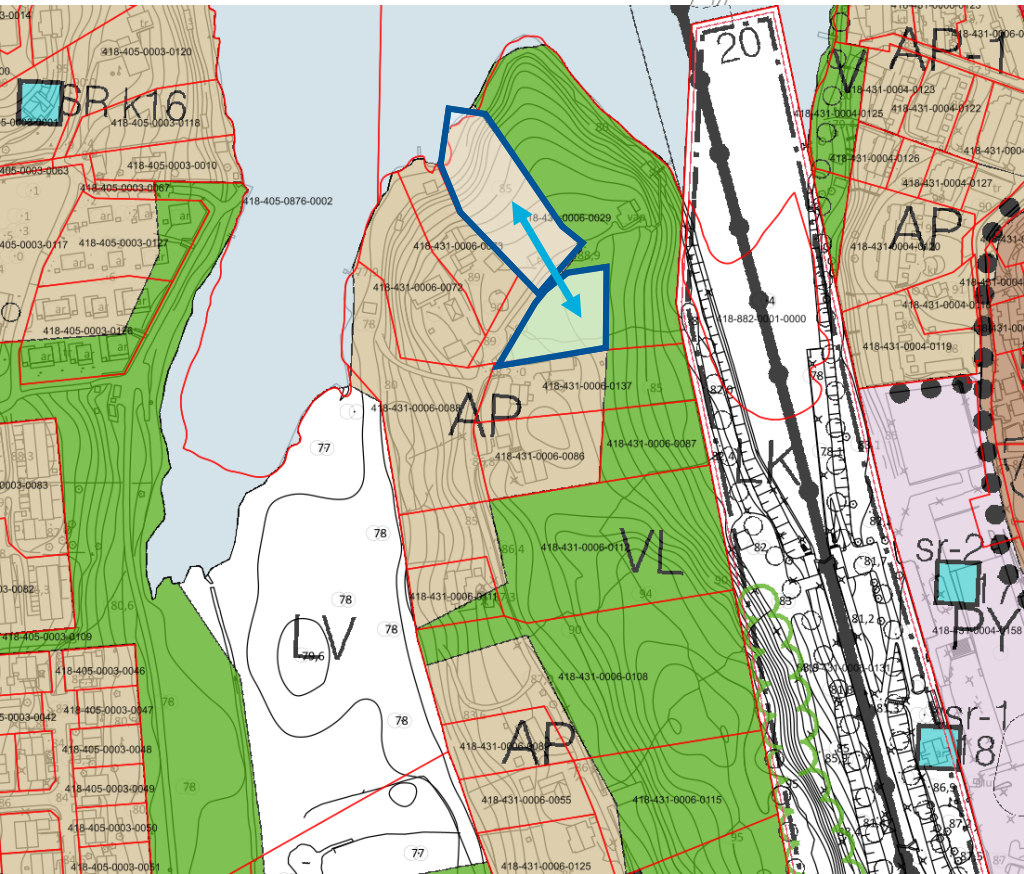

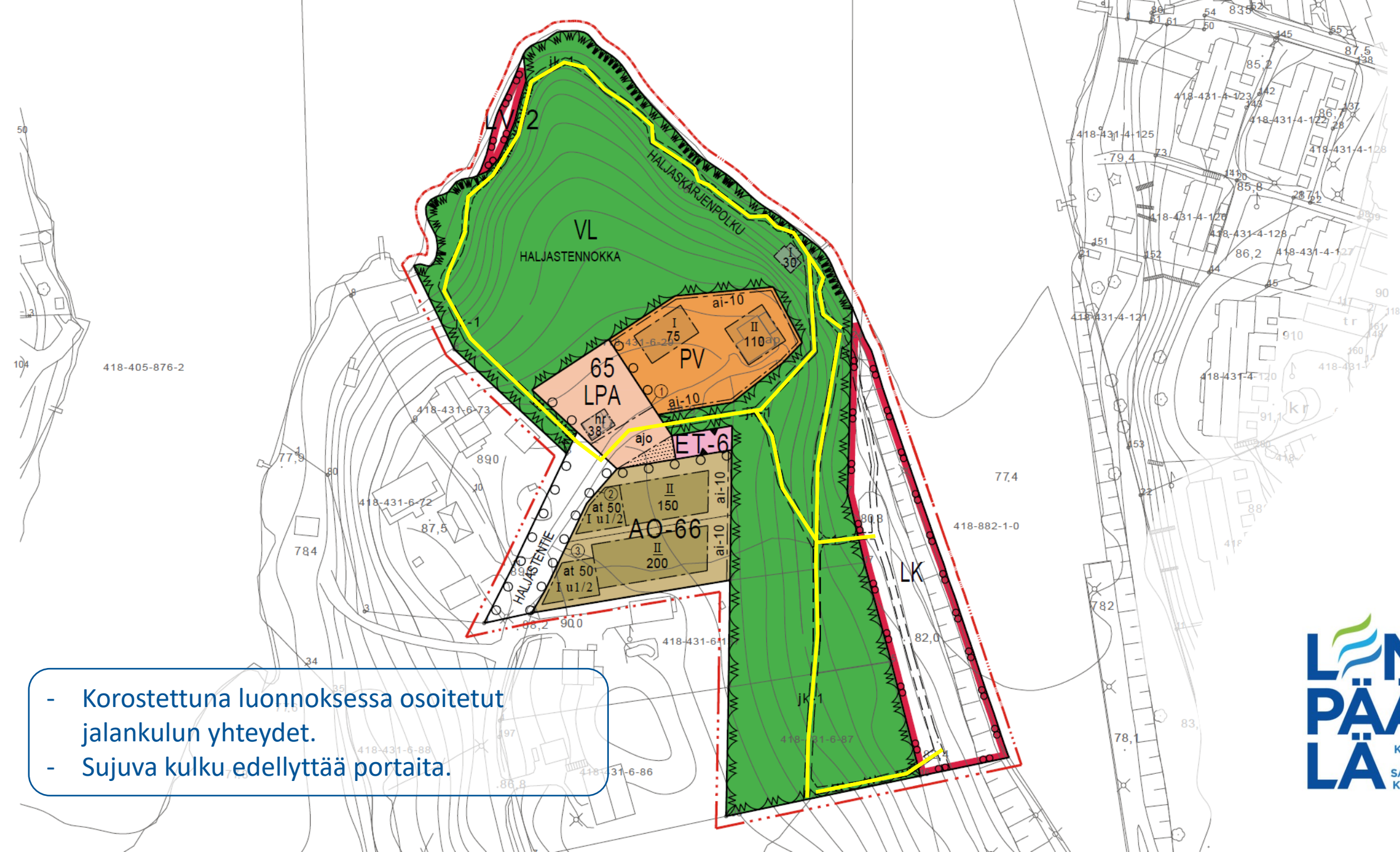
- Kunnan maanomistus alueella

- Asemakaavaa ohjaava osayleiskaava on kuitenkin yleispiirteisempää suunnittelutasoa, jota on siksi tarkennettu asemakaavaluonnoksessa osoittamalla lisärakentaminen Haljastentien varteen ja huolehtimalla vapaan rannan säilymisestä julkisena

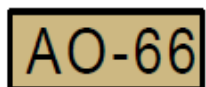

- Korostettuna luonnoksessa osoitetut jalankulun yhteydet.
- Sujuva kulku edellyttää portaita.

- Asemakaava-alueen vastaa moniin kuntastrategian tavoitteisiin

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

Erillispientalojen korttelialue yksiasuntoisia pientaloja varten.

Huvi- ja viihdepalvelujen korttelialue.

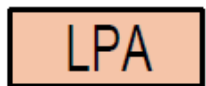
Lähivirkistysalue

Kanava-alue

Venevalkama

Autopaikkojen korttelialue.

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue, jolle saa rakentaa kerrosalaltaan enintään 20 m²:n suuruisen muuntamorakennuksen.

AO-TONTIT

Rakennusten tulee olla pääosin puurakenteisia ja julkisivumateriaalina tulee käyttää puuta. Päärakennuksen pääasiallisen julkisivuväriin tulee olla vaalean keltainen tai sitä tummempi väri, ei kuitenkaan musta tai harmaa. Asuinrakennuksen katon tulee olla symmetrinen tai epäsymmetrinen harjakatto. Ehdottomalle II-kerroksisen rakennusosalalle saadaan kuitenkin sijoittaa II-kerroksisiin rakennuksiin liittyviä yksikerroksisia rakennusosia, kuten varastoja ja katoksia. Tontin ja rakennuksen korkeusasemat tulee sovittaa maaston luonnollisiin korkeusasemiin ja naapurin tontin korkeusasemiin. Tarvittaessa korkeuseroja hoidetaan terasseilla ja tukimuureilla. Tonttia ei saa tasata kauttaaltaan yhteen korkoon. Pihasuunnitelma tulee laatia rakentamisluvan liitteeksi. Tontille tulee istuttaa tai säilyttää vähintään 4 puuta.

HALJASTENNOKKA, tontti 1

Säilytettävä huvilarakennus, jota ei saa purkaa. Pihapiirin perinnekasvit ja puut tulee pyrkiä säilyttämään. Istutuksia saa täydentää perinteisillä huvilaympäristön lajeilla.

Kooste kaavasta saadusta palautteesta

Saatuja palautteita on tarvittaessa lyhennetty ja tiivistetty. Vastineiden laatijalla on ollut käytös-
sään palautteet kokonaisuudessaan. Alkuperäisiin palautteisiin on mahdollista tutustua tarvitta-
essa.

OAS-vaihe

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa pidettiin julkisesti nähtävillä 18.6.–15.8.2025.
Nähtävilläoloaikana jätettiin 5 lausuntoa ja 4 mielipidettä. Lisäksi saatiin adressi, jonka oli allekir-
joittanut 378 henkilöä. Adressi ja siihen liittyvät palautteet ovat raportin lopussa.

- Nähtävilläoloaikana saatu palaute on koottu liitteeseen 2
- Adressi on palauteraportin lopussa siihen liittyvine kommentteineen
- Nettijulkisessa raportissa ei ole muita henkilötietoja, vain adressin jättäjän nimi

Toimenpiteet

Palautteen antaja, päivämäärä	Sisältö	Vastine	
Pirkanmaan liitto, lausunto 11.8.2025	Teknisluonteisena tarkistuksena liitto esittää, että Pirkanmaan maa- kuntakaavan suunnittelutietojen olisi hyvä päivittää osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Liitto ei anna erillistä viranhaltijapäätöstä nyt nähtävillä olevasta osal- listumis- ja arviointisuunnitelmasta.		Päivitetty liitteenä 1 oleva osallistumis- ja arviointisuunni- telma.
Pirkanmaan maakuntamu- seo lausunto 14.8.2025	Rakennettu ympäristö ja maisema Suunnittelualue sijoittuu maakunnallisesti merkittävän Lempäälän ka- navan rakennetun kulttuuriympäristön ääreen, mikä on asianmukai- sesti huomioitu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. Suunnittelu- alueella sijaitsee vuonna 1905 valmistunut huvila piharakennuksineen. Kohde lukeutuu selvitykseen <i>Lempäälän keskustan kulttuuriympäris- tökohteiden inventointi 2009</i> (KSOY Arkkitehtuuria 2009). Selvityksen mukaan huvilan päärakennus on säilyttänyt 1900-luvun ominaispiirtei- tään ja edustaa Lempäälän vanhaa huvila-asutusta. Selvityksen liite- kartalla Haljastennokan huvilaa ympäröivä alue on merkitty ohjeel- liseksi arvoalueeksi. Lisäksi kohde lukeutuu Lempäälän	Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan on lisätty mainitut selvitykset ja selvitystarve arkeologisesta kulttuuriperinnöstä. Selvitys on tarkoitus tehdä ensi vuonna. Kaavaluonnosta valmisteltaessa on kiinni- tetty huomiota huvilan uuteen käyttötarkoitukseen. Rakennus on tarkoitus säilyttää. Pihapiirin raja- us on pyritty hahmottamaan uutta tonttirajaa muo- dostettaessa. Luonnoksen selostuksessa on arvioitu luon- noksen vaikutuksia. Arkeologinen inventointi on tar- koitus teettää alueelle asemakaavahankkeen ai- kana.	Laaditaan arkeolo- ginen selvitys. Huo- mioitu asemakaav- valuonnoksessa, päivitetty liite 1 osal- listumis- ja arviointi- suunnitelma sekä li- sätty selvityksiä kaavan liitteeksi sekä huomioitu

Kansalaisadressi

Haljastennokkaa ei saa myydä

Kansalaisadressi suljettu 10.6.2025

Lempäälän kunnanhallitus on kokouksessaan 3. maaliskuuta päättänyt lisätä Haljastennokan asemakaavan muutoksen kaavoitusohjelmaan. Ja myöhemmin uusintakäsittelyssä lisätä sen ns. B-koriin kehitettäväksi. Mutta sitä ei ole sanottu mikä se kehittämistoimi olisi. Tällä adressilla on 378 allekirjoittajaa. Kaikki vastustavat tätä kaavamuutosta!

Kuntalaisten vapaassa ja julkisessa käytössä ollut Haljastennokka muuttuisi asemakaavoituksessa yksityisalueeksi. Näin siitä huolimatta, vaikka Pirkanmaan maakuntakaava 2040 (maakuntavaltuusto 27.3.2017) on kohdassa Kaavamerkinnyt ja -määräykset: päätöksen yleismääräyksellä määrännyt "taajamien rakentamattomat ranta-alueet tulee säilyttää rakentamattomina ja varata yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa yleiseen virkistyskäyttöön".

Määräys on selkeä ja samalla perusteella Lempäälässä jo kerran aikaisemmin raukesi (2010–2011) ko. alueen kaavamuutos. Tästä on Pirkanmaalla juuri samanlaiset käsitellyt viety ylempiin oikeusasteisiin: Vammalan päätös asemakaavasta koskien Kukkurin alueen rantarakentamista, on viety valituksena Hämeenlinnan HO ratkaistavaksi ja valitus on hyväksytty. Myöhemmin Sastamalan kunta haki HO:n päätöksen kumoamista KHO:lta. Sen valituksen KHO hylkäsi.

Molemmissa valituksissa maakuntakaavan ja sen yleismääräys oli vaikuttanut ja ratkaisua on perusteltu sillä, että ranta-alueiden kaavoittaminen rakentamiseen ja virkistykseen ei ole varattu riittävästi mahdollisuutta, ja maakuntakaavan vastaisesti niitä ei saa rakentaa. Tästä samasta on kyse Haljastennokalla, se kintupolku, joka on kaavaehdotuksessa merkitty virkistysalueeksi, oli ei todellakaan ole virkistysalue.

ENNAKKOPÄÄTÖKSET VASTAAVISTA

Viralliset oikeuspäätökset aiemmista vastaavista : Hämeenlinnan Hallinto-oikeuden päätös 09/0225/2 (24.4.2009) totesi Vammalan kaupunginvaltuuston päätöksen pätemättömäksi, koska "virkistyskäytön mahdollistava rannan vapaa-alue ei toteudu valituksen alaisessa asemakaavassa". Sama on ollut KOREKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS ja kunta ja se on hylännyt Sastamalan kaupungin hallituksen valituksen, Hämeenlinnan HO:n päätöksestä (KHO 24.9.2010/ 2502 Diaarinumero 1665/1/09).

Mikäli Haljastennokan tontti muuttuu kaavamuutoksessa asuintontiksi, tällöin julkinen pääsy huvilalle estyy. Kaavamuutoksen kohde on lähellä kuntakeskusta, aivan Lempäälän kanavan suulla. Sinne pääsee kävellen, autolla ja jopa bussilla. Tällaista lähivirkistyspaikkaa ei ole muualla Lempäälässä kuntalaisten saavutettavissa. Nyt varsinkin, kun Mäyriän aluetta on kaupiteltu bisneskäyttöön ja silloin se tulee maksulliseksi.

Haljastennokan alue sopii erinomaisesti kaikkien kuntalaisten ja erityisesti koululaisten luonto-opetukseen ja vanhusten lähiliikunta- retkeilypaikaksi. Kaunis monia kukkivia ja kasveja kasvava

maisema, vesistö ja linnusto, jossa on todettu pesivän Liito-oravienkin, se on aivan ainutlaatuinen luontokohde liiki keskustaajamaa. Se on Lempäälän valttikortti kunnan veto- ja pitovoiman kannalta.

Me adressin allekirjoittaneet kehotamme Lempäälän kuntaa kehittämään Haljastennokan varovaista rantanäkymien avaamista, rakennusten ja saunan kunnollista peruskorjausta ja niiden pitämistä edelleen meidän veroa maksavien kuntalaisten virkistyskäyttöä. Vastustamme kaavamuutosta ja paikan myyntiä ja vuokrausta. Taistelemme tarvittaessa tästä alueesta valitusteitse, koska näemme niiden menestyneen ennakkotapauksina.

Tämän adressin allekirjoitti kaikkiaan 378 lempääläistä 10.6.2025. Nimien keräys on samana päivänä lopetettu.

Tämä adressi ja sen liitteet on Lempäälän kunnan toimesta jaettava, sekä kunnanhallitukselle että valtuustolle tiedoksi. Kunnan päätöselimien tulee toimia siten kuin tämä adressi edellyttää Haljastennokan suhteen.

Lempäälässä 10.6.2025

Adressin aloittaneena ja sitä hallinneena

Raimo Jääskeläinen

- Pelko, että koko Haljastennokan alue yksityiseksi ja maksulliseksi
- Ranta-alueet tulee varata yleiseen virkistyskäyttöön
- Pelko Haljastennokan päärakennuksesta asuinrakennus
- Luonto-opetukseen, lähiliikunta- ja retkeilypaikaksi
- Varovaisia rantanäkymien avaamisia
- Rakennusten kunnollista peruskorjaamista ja kuntalaisten käytettävissä
- Ei myyntiä ja vuokrausta

- Kaavan valmistelija katsoo, että kaavaluonnos huomioi hyvin paljon saapunutta palautetta: huvilan monipuolinen kehittäminen mahdollista ja julkinen lähivirkistysalue luultavasti suurempi kuin osattiin odottaa
- Mahdollistaa päärakennuksen ja saunan kehittämisen, mutta ei luonnoksen mukaisena mahdollista majoitustoimintaa
- Autojen pysäköinti kehitetty soveltuvaksi paremmin eri toimintoihin ja omalle alueelleen
- Kritiikkiä herättänyt epäselvyys julkisen ja vuokratun alueen välillä ratkaistu aitaamisella, jolla eriytetty aina julkinen toiminta virkistysalueella ja toiminta päärakennuksella toisistaan
- Saunatoiminnassa julkinen luonne kulkureitin vuoksi
- Uudisrakentamisen haittavaikutukset pyritty minimoimaan

Luonnosratkaisu

- Rakennusoikeuden kokonaismäärä ei lisäännä nykyiseen verrattuna
- Haljastentien katualue pitenee
- Kanava-alueen rajausta pysyy ennallaan
- Kaksi uutta pientalotonttia – ehkäpä venepaikoin
- Rannalle leveä lähivirkistysalue, jonka reitistöä tarkoitus kehittää
- Rinteen sujuva kulkeminen edellyttää portaita
- Luonnos ei suoraan salli tavanomaista asumista tai majoitustoimintaa huvilarakennuksen tontilla
- Autopaikkoja 10–15 kpl
- Saunan julkinen luonne säilyy, sillä alueen kautta kulkee yleinen reitti, eikä rakennusta voida aidata
- Sauna kohtaamisiin ja sosiaaliseen kanssakäymiseen

